Zanesljiv računovodski servis
PESTO
www.pesto.si
PESTO d.o.o.
Dašnica 49, 4228 Železniki
Tel.: 04 510 14 61
E-mail: pesto.info@siol.net

Razpisi delovnih mest
Stran 63

Loški utrip

December 2017 Številka 256, leto 22 13.700 izvodov

Kapucinski most, Škofja Loka. Foto: Boštjan Dolinar

GSM CENTER
POOBLAŠČENI PRODAJALEC
NOVOLETNA UGODNOST
Pripelji prijatelja in si za eno leto zagotovita znižano mesečno naročnino po 8,99€
Srečno 2018!
ŽE OD 8,99 € NA MESEC
KAR ENO LETO
Doro 1360
CENA Z VEZAVO NA PAKETIH 12 mesecev
24,00 € ali 12 x 2,00 €
24 mesecev
1,00 €
Redna cena: 55,00 €
Apple iPhone X 64GB
CENA Z VEZAVO NA PAKETIH 12 mesecev
996,00 € ali 12 x 83,00 €
24 mesecev
934,80 € ali 24 x 38,95 €
Redna cena: 1199,00 €
tana elektronika
TC POTRATNIK, Kidričeva 75, 4220 Škofja Loka
Delovni čas:
odprto od ponedeljka do petka od 8. do 18.,
sobota od 9. do 12.
tel.: 04/50-21-300
gsm: 041/66-55-00
tana@tanaelektronika.si
Skladno z Splošno uredbo o varstvu osebnih podatkov (GDPR) vam TANA ELEKTRONIKA, ŠKOFJA LOKA, d.o.o.

Hausmart!
vrhunska okna, vrata, senčila, protivlomna in alu vhodna vrata
-40%
OKNA
VRATA-SENČILA
Enkratna ponudba!
MODRA ŠTEVILKA
• 080 8774
Izkoristite popust in izberite super okna za najboljšo ceno.
Popust velja le 15. 12. 2017.
Hausmart d.o.o., Škofja Loka
Tel.: 04 231 59 95, Fax.: 04 231 59 94, Gsm: 030 646 007
Sv. Duh 139, 4220 Škofja Loka
E-mail: info@hausmart.si

DACIA

Novi
Dacia Sandero
Ničesar preveč.

že za
3 € * / dan
+
4 zimske pnevmatike**

Slika je simbolna. Renault Nissan Slovenija d.o.o., Dunajska 22, 1511 Ljubljana.

DACIA

www.dacia.si

*Velja ob nakupu preko Dacia Financiranja. Več informacij o ponudbi, pogojih nakupa in informativni izračun dnevnega zneska, ki je del mesečnega obroka je na voljo na www.dacia.si
**Brezplačni paket 4 zimskih pnevmatik podari Dacia kupcem novih vozil EU, ki so fizične osebe ali lastniki malih podjetij. Dacia Financiranje ni pogoj za pridobitev paketa zimskih pnevmatik.

REMONT
Avtohiša Real, d.o.o., PE Remont Kranj, Ljubljanska 22, Kranj
04 2015 223, www.remont-kranj.si, info@remont-kranj.si

Dacia. Zanesljiv partner GRZS.

Poraba pri mešanem ciklu: 3,5-6,2 l/100 km. Emisije CO_2: 90-117 g/km. Emisijska stopnja: EURO 6c in EURO 6b. Emisija NOx: 0,0083–0,039 g/km. Emisija trdnih delcev: 0–0,00001 g/km. Število delcev ($x10^{12}$): 0–0,01. Ogljikov dioksid (CO_2) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM_{10} in $PM_{2,5}$ ter duš kovih oksidov. Več informacij o ponudbi, nakupu in pogojih nakupa je na voljo na dacia.si.

GIVOS d.o.o.

PVC OGRAJE:

Različni modeli balkonskih in vrtnih ograj • Dvoriščna vrata (osebni prehod, dvokrilna in drsna vrata), na motorni pogon ali na ročno odpiranje • PVC profili so UV stabilizirani – obstojni • PVC ograje ne potrebujejo vzdrževanja • Visoka kvaliteta PVC materialov • Lahko naročite samo PVC letvice in sami zmontirate ali pa vam zmontira naše podjetje.

ALU IN WPC OGRAJE:

ALU ograje so prašno barvane v vaši željeni barvi - po RAL barvni lestvici • WPC ograjni profili - letvice so izdelani iz mešanice lesa in plastike • Različni modeli ALU in WPC ograj. Tako ALU kot WPC ograje so odporne na vremenske vplive. Lahko naročite samo material in sami montirate ali pa vam zmontira naše podjetje • Različni modeli dvoriščnih vrat (osebni prehod, dvokrilna in drsna vrata).

T: 04 25 77 800 , M: 040 568 000

www.givos.si | info@givos.si

PRODAJA IZDELKOV: GIVOS d.o.o., SREDNJA VAS 73, 4208 ŠENČUR
GIVOS d.o.o., Glavna cesta 39, 4202 NAKLO

Sanjajte, ustvarjajte
in ljubite ... v BARVAH.
Obiščite nas v industrijski coni Trata ...
z veseljem vam bomo svetovali
pri izbiri primernega premaza
tudi v letu 2018.
DO·RAL
Barve in laki za les in kovino
Kidričeva cesta 94, 4220 Škofja Loka
041 270 273, 059 335 340, info@doral.si, www.doral.si

VERIGA®
SINCE 1922
Srečno 2018!
www.veriga-lesce.com | prodaja@veriga-lesce.com | www.facebook.com/VerigaKF

5 PLUS

PREDEN IZBERETE ENEGA, RAČUNAJTE NA TRI.

FIAT TIPO
ŽE ZA 10.990 EUR

FIAT TIPO STATION WAGON
ŽE ZA 11.990 EUR

FIAT TIPO SEDAN
ŽE ZA 11.990 EUR

NOVA PALETA VOZIL TIPO. POTREBUJETE LE TRENUTEK, DA BOSTE PREPOZNALI VSESTRANSKOST, KI JO PRIČAKUJETE OD SVOJEGA VOZILA. TRIJE RAZLIČNI MODELI Z IZJEMNO PROSTORNO NOTRANJOSTJO, S SODOBNIMI TEHNOLOGIJAMI, Z UDOBJEM, VARNOSTJO IN IZJEMNO CENO TER S STORITVIJO FIAT 5 PLUS ZA 5 BREZSKRBNIH LET.

FIAT TIPO. TAKO MALO JE TREBA, DA DOBITE VELIKO.

FIAT
fiat.si

AVTO MOČNIK, Jezerska cesta 135, Kranj, telefon (04) 281 77 20

Povprečna poraba goriva: 8,4 – 3,4 l/100 km. Emisije CO_2: 146 – 89 g/km. Uradna vrednost emisijske stopnje: Euro 6. Specifične emisije NOx: 0,666 – 0,01538 g/km. Vrednost specifične emisije trdnih delcev pri dizelskih motorjih: 0,00076 – 0,00006 g/km. Ogljikov dioksid (CO_2) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM_{10} in $PM_{2,5}$ ter dušikovih oksidov. Cene veljajo za vse različice modela Tipo z motorjem 1.4 70 kW (95 KM) Pop in že vključujejo veljavni popust. Slike so simbolične. Podrobnejše informacije in pogoji storitve Fiat 5 Plus so na voljo na www.fiat.si.

ProFarm KOŠENINA D.O.O.

PROTIVETRNI SISTEMI

ZAVESE, ROLOJI, PVC LAMELNI PREHODI, KONFEKCIJA PO MERI

ProFarm Košenina d.o.o
Sp. senica 9 / Medvode

MODRA ŠTEVILKA
080 73 74

Srečno 2018!

WWW.PROFARM.SI

DOLENC
Srečno 2018!
• PROIZVODNJA BETONOV
• PREVOZ IN ČRPANJE BETONA
031 275 950
Storitve in trgovina, d.o.o.
Podlubnik 135, 4220 Škofja Loka
Tel.: +386 (0)4 51 20 432 Fax.: +386 (0)4 51 56 010
GSM: +386 (0) 41 627 575 GSM: +386 (0) 31 627 575
E-pošta: dolenc.doo@siol.net
• STORITVE S TEŽKO GRADBENO MEHANIZACIJO
• KIPER PREVOZI
041 627 575

Srečno 2018
- 50%
+ do 3 omarice za 1€
do 30.12.2017
Kuhinje po meri!
BREZPLAČNO svetovanje,
GRATIS 3D izris v pogled,
GRATIS izmera na domu,
HITRI dobavni roki,
(določeni modeli že od 30 do največ 60 dni),
GRATIS dostava in
GRATIS strokovna montaža.
alples
www.alples.si
Alples d.d., Češnjica 48a, 4228 Železniki, Slovenija Tel.: 04 51 18 304/306/307 www.alples.si alples@alples.si salon@alples.si

OSTANI DRUŽABEN.
BMW SERIJE 2 ACTIVE TOURER Z BOGATO OPREMO ŽE ZA 22.990 EUR ALI 231 EUR NA MESEC.*
Užitek v vožnji
OBIŠČITE BMW AVTO AKTIV KRANJ.
* Informativni primer izračuna za BMW 216i Active Tourer JOY2 Edition, posebna ponudba za omejeno število vozil: finančni leasing • predračunska vrednost vozila: 22.990 EUR • plačilo na začetku: 6.990,00 EUR • znesek financiranja: 16.348,62 EUR • trajanje financiranja: 84 mesecev • mesečni obrok: 231,07 EUR • skupni znesek za plačilo: 26.399,88 EUR • efektivna obrestna mera: 5,80% na dan 26.07.2017 • redna cena vozila, z vključeno opremo iz posebne ponudbe je 28.392 EUR • ponudba ne vključuje stroškov priprave in transporta vozila.
Ponudbe veljajo do 31. 12. 2017. Finančna ponudba je neobvezujoča in BMW Financial Services si pridržuje pravico do spremembe pogojev ali zavrnitve financiranja brez dodatne obrazložitve. V primeru dviga pogodbene obrestne mere, posledično spremembi referenčne obrestne mere (3 mesečni EURIBOR), se lahko poveča skupni znesek, ki ga mora leasingojemalec plačati po pogodbi.
Ponudnik finančnih storitev je BMW Financial Services, katerega ekskluzivna zastopnika v Sloveniji sta Gorenjska banka d.d. in GB Leasing d.o.o.
Na vozila iz ponudbe se lahko poljubno dodaja dodatna oprema. Pri izbiri druge motorne različice ali modela, se glede posebne ponudbe posvetujte s pooblaščenim trgovcem za vozila BMW. Več informacij dobite na 01 88 88 208 ali pri pooblaščenih trgovcih z vozili BMW.
Uvoznik si pridržuje pravico do spremembe cen in specifikacije opreme. Cene so v EUR in vključujejo vse zakonsko predpisane dajatve.
Kombinirana poraba goriva za vozila BMW serije 2 Active Tourer: od 3,8 do 6,4 l/100 km. Emisije CO2: od 99 do 148 g/km. Emisijska stopnja: Euro6. Emisije NOx: od 0,0106 do 0,0606 g/km. Ogljikov dioksid (CO2) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM10 in PM2,5 ter dušikovih oksidov.

Kapucinski most, Škofja Loka.
Foto: Boštjan Dolinar.

Loški utrip - glasilo, ki izhaja na območju občin:
Škofja Loka, Železniki, Gorenja vas-Poljane, Žiri, delno Kranj.
Izhaja od avgusta 1996.

Naklada: 13.700 izvodov.
Izhaja mesečno, gospodinjstva ga prejemajo brezplačno.

Glavni in odgovorni urednik:
Franci Bogataj

Naslov uredništva:
p. p. 129, 4220 Škofja Loka
tel: 04/51-55-880,
faks: 04/51-55-888

Izdaja:
FREISING, d. o. o., Mestni trg 20, 4220 Škofja Loka

Elektronski naslov uredništva:
bogataj@freising.si
Najavo kulturnih prireditev sprejemamo do 25. v mesecu.
Prispevkov in fotografij ne vračamo, če to ni izrecno naročeno!

Oblikovanje oglasov:
DECOP d.o.o.,
Železniki (04/ 510-16-20)

Vsi reklamni oglasi so avtorsko delo izdajatelja, zato se objavljanje enakih oglasov v drugih medijih (delno ali v celoti) zaračuna po ceniku DOS-a!

Foto: B. B., A. G., K. J.

Uredništvo

Franci Bogataj,
glavni in odgovorni urednik
bogataj@freising.si

Novinarji: Katja Štucin, Damjan Likar, Nika Arsovski, Milena Miklavčič, Teja Potočnik, Borut Strnad, Meta Gantar

Lektura: Kristina Strnad

Žiga Jeraša, vodja oglasnega trženja
041/233-350
utrip@freising.si

Kazalo

8 Ekološko nevarna podjetja pod drobnogledom
12 Praznična podelitev občinskih priznanj
14 Za kozarec čiste vode …
15 Življenje posvečeno pomoči potrebnim
16 Nismo ekološki teroristi, če želimo manj odpadkov
18 Od profesorskega ceha do Muzejskega društva
20 Kot ranjen jelen je zbežal pred Nemci
21 Trije kosi spodnjega perila in en par rjuh
22 Nove zanimivosti srednjeveškega mesta
24 Stopinje poljanske župnije
25 Ti si mene naučila brati
26 Ponovno stkane Železne niti
28 V loških gozdovih našel predmete iz druge svetovne vojne
29 Sedemdeset let Pihalnega orkestra Alpina
30 Loka v snegu 2017
31 Dobra fizična pripravljenost gasilcev
32 Grable? Grable.
34 Lovce druži povezanost z naravo
35 Loški rotarijci za Matija zbrali štiri tisočake
36 Pomagal pri ohranjanju ogrožene zelene are
37 Ogenj, rit in kače tudi v drugem delu niso za igrače
38 Eno leto prostovoljka v Haagu
40 V Puštalu ima skoraj vsaka hiša umetnika
42 Kitara v rokah Leona Ravnikarja
43 »Ne bom hlapec in drvar. Slikar bom.«
44 V hišni knjižnici imata preko 1350 knjig
48 Komi? Kje je že Komi?
50 Ženski floorball v Poljanski dolini
52 Izšla knjiga o loški alpinistično-plezalski pravljici
54 Drugi največji kanjon na svetu
56 »Rodil sem se s palico za floorball«
63 **PRILOGA – Razpisi delovnih mest**
67 Prireditve v decembru

26. redna seja občinskega sveta Občine Škofja Loka

Ekološko nevarna podjetja pod drobnogledom

V četrtek, 7. decembra, se je občinski svet Občine Škofja Loka sestal na redni 26. seji, na kateri je med rednimi točkami podrobno obravnaval predlog proračuna občine za leto 2018, sklep o cenah storitev obveznih gospodarskih javnih služb varstva okolja in posebnih storitev ter področja uporabe nevarnih snovi v občini.

Za začetek je župan povedal, da je Škofja Loka dobila nov gasilski avto, objavila razpis za izvajalca novega vrtca in začela z veselimi prazničnimi dogodki pod imenom Loka v snegu.

Proračun Občine Škofja Loka za leto 2018

V letu 2018 občino čaka nekaj izredno velikih investicij: začetek gradnje novega vrtca in izvajanja protipoplavnega načrta. Špela Justin, direktorica upravne enote Občine Škofja Loka je predstavila postavke proračuna in podala osnovne informacije o nastanku občinskega proračuna. Predlog proračuna za leto 2018 je uravnotežen. Obravnavo proračuna je s strani svetnikov začela **Veronika Hartman (Miha Ješe in prijatelji Loke)**, ki je predlagala da se postavka za knjižnico na Trati poveča za toliko, da bo knjižnica v letu 2018 končana. Opozorila je, da v proračunu še ni vključen znesek za kuhinjo v prvi fazi vrtca. **Tomaž Paulus (SLS)** v proračunu pogreša investicijo v obnovo OŠ Jela Janežiča. Predlagal je tudi, da se zaokroži postavka v proračunu, namenjena Pokalu Loka, ki je ena največjih smučarskih tekem v Sloveniji. **Viktor Zadnik (DeSUS)** je dodal, da so sredstva za glasbeno šolo prenizka, in predlagal povišanje proračunske postavke za dva tisoč evrov. **Martin Trampuš (Iniciativa za demokratični socializem)** je izpostavil investicijsko postavko za vzdrževanje osnovnih šol , ki se mu zdi prenizka, saj se je znižala za štirideset odstotkov. Dodal je, da protestira proti temu, da država občinam krni denar, saj so občine veliko boljši gospodar kot država. **Metod Di Batista (SLS)** je pohvalil proračun, ki je šel pozitivno skozi vse odbore, kar naj bi pomenilo, da je dober. Hkrati pa je omenil, da mu manjkajo ključne stvari, o katerih se odloča (specifikacija), in da mu manjkajo tudi posledice: »Kaj bo ob koncu leta boljše, ko bo poračun porabljen?« Motijo ga so kazalci, s katerimi se ugotavlja učinkovitost občinske uprave. Ti so preveč opisni in premalo konkretni glede na končni cilj. Kazalec naj bo odstotek realizacije glede na načrt, ne pa opisna postavka, ki se je ne da izmeriti. Kazalci med posameznimi področji so neuravnoteženi in predlagal je, da se to v proračunu popravi. **Dr. Mateja Podlogar (Komunalno ekološka lista)** je prosila za pojasnilo, zakaj so določene postavke narejene preveč na pamet, in bi želela, da se posamezna postavka razloži tudi s številkami. Prosila je za odgovor o postavki kazni in odškodnine ter za razjasnitev postavke o komunalnih prispevkih. **Rolando Krajnik (Komunalno ekološka lista)** je omenil postavko glede vzdrževanja cest na področju Reteč in Godešiča. Podal je predlog za povečanje sredstev na postavki investicij v Retečah, in sicer v zvezi s investicijo mrliških vežic, in predlagal, naj se umakne proračunski znesek za nakup Name, ker da je nezakonit. **Jožico Vavpotič Srakar (SMC)** je presenetila nižja postavka za zaposlovanje. Predlagala je, naj se ta postavka poveča, s čimer bi povečali sredstva za zaposlovanje oseb s posebnimi potrebami. Opazila je tudi majhen znesek za pomoč socialno ogroženim osebam in predlagala povečanje te postavke. Tomaž Paulus (SLS) je poudaril, kako že nekaj let opozarja, naj se ob sprejemu strategije vedno opredeli, koliko sredstev za izvedbo strategije potrebujemo, nikjer v proračunu pa ni napisano, koliko sredstev iz določenega resorja gre za konkretno izvedbo strategije. **Gregor Hostnik (SDS)** je dodal, da se mu zdi postavka za obnovo osnovnih šol prenizka. Predlagal je, naj se le-ta poveča vsaj na znesek iz leta 2016. Dodal je tudi, da se je v proračunu ponovno pozabilo na orgle za glasbeno šolo, kar je bilo obljubljeno že ob sprejemanju lanskega proračuna. Na glasovanju so svetniki potrdili, da se predlog proračuna in odlok lahko pripravita za drugo obravnavo.

Položnice za komunalne storitve povprečnega gospodinjstva bodo za 3,4 evra višje

Pri tej točki je tekla beseda o cenah storitev obvezne gospodarske javne službe v zvezi z oskrbo s pitno vodo, odvajanjem in čiščenjem komunalne in padavinske odpadne vode, s storitvami, povezanimi z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi napravami o in posebnih storitvah za odvajanje in čiščenje odpadne vode ter cenah storitev za zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov. Občinski svet cene teh storitev potrjuje letno od leta 2015. Na seji so sprejemali cene za leto 2018 in 2019 z željo, da se sprejmejo za daljše časovno obdobje. Spremenjene cene stopijo v veljavo s 1. januarjem 2018, torej jih bodo občani prejeli na februarskih položnicah. Direktorica Komunale Škofja Loka **Mateja Žumer** je predstavila elaborate o razlogih za spremembe in podala vrednostne kazalce. Strošek poprečnega gospodinjstva bo višji pri oskrbi s pitno vodo, višji bodo tudi stroški pri storitvi odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode, medtem ko bodo stroški za praznjenje greznic poprečnega gospodinjstva z novimi položnicami nižji. Predstavili so tudi elaborat s področja zbiranja komunalnih odpadkov in prisotne seznanili s spremembo cen na tem področju. Stroški postavke zbiranja komunalnih odpadkov na položnicah občanov bodo po novem nižji za en odstotek, kjer pa so pred bivalnim objektom vsi trije zabojniki – rumen, črn in tisti z rjavim pokrovom, pa bodo za tri odstotke nižji. Dr. Mateja Podlogar (Komunalno ekološka lista) je pripomnila, da svetnikom ponovno ni bilo posredovano podrobno gradivo o pogajanjih občine s komisionarjem, na podlagi katerega bi se lahko racionalno odločili o sprejemu novih cen, in predlagala, da se cene zato ne potrdijo. Z njeno pripombo se je strinjal tudi Metod De Batista, vendar so bili sklepi o spremembi cen z večino svetnikov sprejeti. Cenovno problematiko so nadaljevali z obravnavanjem cen najemnin in zakupnin za zemljišča za leto 2018 in predlagane predloge spremembe cen sprejeli soglasno. Ob tem so sprejeli tudi sklep o soglasju, da Občina Medvode postane ustanoviteljica javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Jela Janežiča, in terminski načrt dela občinskega sveta za leto 2018.

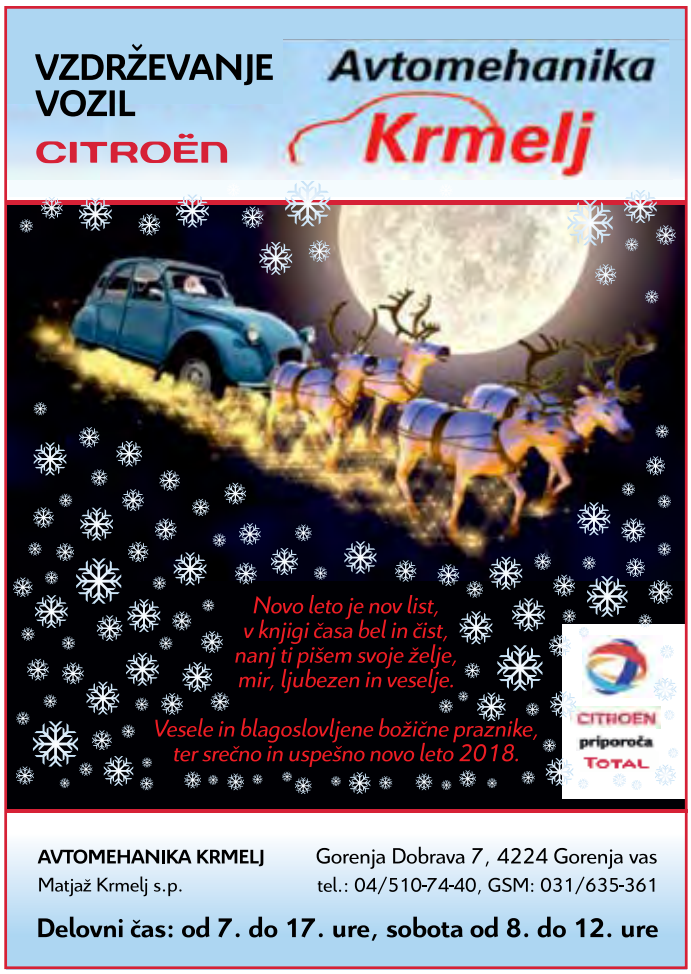
Proč z nevarnimi podjetji

Na osnovi sklepov 23. redne seje občinskega sveta je občinski svet izdelal register vseh uporabnikov nevarnih snovi v škofjeloški občini. Pristojne službe so preverile, ali je skladiščenje urejeno na način, da ni škodljivih vplivov na okolje, in če so zaposleni ustrezno usposobljeni in opremljeni za ukrepanje v primeru nesreč. Poleg tega je bila naknadno podana tudi zahteva, da se določijo parametri, na osnovi katerih ti obrati sploh lahko delujejo. Na osnovi vprašalnika, poslanega podjetjem, so podjetja po registru razvrščena v pet nevarnostnih razredov. V peti razred so uvrščena podjetja, v katerih je količina prisotnih nevarnih vnetljivih in eksplozivno nevarnih kemikalij večja od tisoč

kilogramov in ne gre samo za skladiščenje, ampak tudi njihovo predelavo, kar še dodatno povečuje možnost eksplozije. Pregled ravnanja z nevarnimi kemikalijami je pokazal, da je največja nevarnost pri podjetju Ekologija d.o.o., in sicer zaradi izvajanja dejavnosti v prostorih, ki so bili v preteklosti namenjeni drugi dejavnosti, zaradi skladiščenja vnetljivih odpadkov, predelave odpadnih kislin in cianidov. **Martin Trampuš (Iniciativa za demokratični socializem)** je postavil vprašanje o zavezancih Seveso, glede na količino nevarnih odpadkov v Ekologiji d.o.o., in predlagal, naj Arso preveri izdano okoljevarstveno dovoljenje. Na osnovi živahne razprave so sprejeli naslednje sklepe: občinska uprava nadaljuje z zbiranjem podatkov za register, gasilska poveljstva v škofjeloški občini se seznani z pridobljenimi ugotovitvami z namenom, da le-ta preverijo, ali so opremljena in usposobljena za ukrepanje v primeru nesreč. Za podjetje Ekologija d.o.o. in podjetje SVP AVIO d.o.o. se preveri izdana upravna dovoljenja (gradbeno, uporabno in okoljevarstveno dovoljenje) in preveri pogoje, pod katerimi lahko obratujeta na trenutnih lokacijah. Ob tem so obravnavali tudi poročilo o interventnem dogodku v podjetju Ekologija d.o.o., ko so morali posredovati gasilci. Zaznan je bil dim, o katerem so bili obveščeni varnostniki, ki objekt varujejo, šele skoraj pol ure po nastanku pa tudi gasilci. Šlo je za pregretje na stroju in olje je steklo na tla. Na srečo do požara in hujših posledic ni prišlo, so se pa na poročilo odzvali svetniki s številnimi vprašanji. **Viktor Zadnik (DeSUS)** se je najprej zahvalil gasilcem za pogum in posredovanje ter poudaril, da ga motijo stalni odgovori, da občina ni zadolžena za to in za ono, ko pa se bo kaj zgodilo, pa vsi gorenjski gasilci ne bodo mogli preprečiti katastrofe. Zadnji čas je da občina sprejme konkretne ukrepe, da se podjetje uredi tako, da ne bo ogrožalo prebivalcev Škofje Loke in okolice. **Klemen Štibelj (NSi)** je želel odgovor na vprašanje, kdaj in kako so bili gasilci obveščeni in ali je prišlo do ‚nesreče', ko v obratu ni bilo zaposlenih. **Martin Trampuš (Iniciativa za demokratični socializem)** je postavil vprašanje, ali gasilci sploh imajo ustrezno opremo za posredovanje v primeru nesreče v Ekologija d.o.o. Na vprašanja sta odgovarjala **Jaka Sušnik**, poveljnik PGD Škofja Loka, in **Andrej Štremfelj,** občinski gasilski poveljnik. Povedala sta, da so škofjeloški gasilci opremljeni za manjše intervencije v primeru nevarnih snovi, da so z ogledom podjetja opremo dopolnili, v primeru večjih nesreč – požara ali eksplozije pa bi bila potrebna pomoč iz Kranja in Ljubljane. Poleg tega sta opozorila tudi na dolg odzivni čas od nastanka nesreče do obvestila gasilcem, kar ima lahko hude posledice. Ob vseh informacijah je **dr. Mateja Podlogar (Komunalno ekološka lista)** predlagala, naj glede na situacijo občinski svet odgovorno sprejme sklep, da se Ekologija d.o.o. umakne iz naše okolice.

V zadnjem delu seje so svetniki komentirali in želeli dodatne razlage na odgovore in postavili nova vprašanja v zvezi s problematiko v Škofji Loki. S predlogom o problematiki parkiranja je začel **Martin Trampuš (Iniciativa za demokratični socializem)** in vprašal, kje je vidno mesto v avtomobilu, na katerega se mora postaviti dovolilnica ali parkirni listek. **Metoda Di Batista (SLS)** je zanimalo, kolikokrat je v zadnjih treh letih župan seznanil občinski svet o realizaciji dragih sprejetih strategij, in pozval občinski svet, da pripravi dokument o obveščanju izvajanja strategij. **Gregor Hostnik (SDS)** je opozoril na nevarnost zožene Sorške ceste od številke 40 do Suške ceste in na tem delu predlagal hitrostne ovire. **Klemen Štibelj (NSi)** je prosil, naj občina priskrbi podatke o težavah z odkupom zemljišč za selško obvoznico. **Lea Leona Mlakar (SLS)** je predlagala uvedbo dežurne nočne zobne ambulante, **dr. Matejo Podlogar (Komunalno ekološka lista)** je zanimalo, kdaj se bodo zaključila dela na Partizanski cesti, in **Marija Demšar (Miha Ješe in prijatelji Loke)** je predlagala postavitev spletnih kamer za namen turizma.

Teja Potočnik

Prodamo poslovne prostore

Na Trati prodamo poslovni prostor površine 450 m².

Oddamo v najem

Na Mestnem trgu oddamo dve pisarni (15 m² in 25 m²).

Informacije: 041 646 492

V središču Škofje Loke in Retečah uvedli kratkotrajno parkiranje

Z decembrom so spremenili režim parkiranja na posameznih območjih v mestnem središču Škofje Loke: na Kapucinskem trgu, na Studencu in Spodnjem trgu, na parkirišču pri Tehniku za avtobuse ter v Retečah.

Na prenovljenem parkirišču na Kapucinskem trgu so za trinajst parkirnih mest (med 7. in 19. uro) in dve parkirni mesti za električna vozila (preko celega dneva) uvedli kratkotrajno parkiranje do največ dveh ur z uporabo parkirne ure. Na Spodnjem trgu so podaljšali dovoljeni čas parkiranja z ene na dve uri in razširili območje kratkotrajnega parkiranja na javna parkirna mesta na Studencu okoli Kašče. Na območju Studenca bo poostren nadzor parkiranja na mestih, kjer parkiranje ni dovoljeno. Novo območje kratkotrajnega parkiranja so uvedli tudi v Retečah, ob cesti pri osnovni šoli in vrtcu, kjer bo v času konic – dovoza in odvoza otrok (od 7. do 8.30 in od 14. do 15.30) dovoljeno ustavljanje do največ trideset minut. »Z uvedbo spremenjenih parkirnih režimov na posameznih parkirnih območjih želimo občanom in obiskovalcem zagotoviti lažjo in boljšo dostopnost do storitev in dejavnosti ter omogočiti večjo možnost izmenjave vozil,« je razložil občinski tiskovni predstavnik **Jernej Tavčar.**

Damjan Likar

Na Škofjeloškem je zmagal Marjan Šarec

V drugem krogu volitev za predsednika Republike Slovenije je bilo tudi tokrat volilno razpoloženje ljudi na Škofjeloškem drugačno od rezultatov za celotno Slovenijo. V obeh škofjeloških volilnih okrajih je namreč največ glasov prejel Marjan Šarec**.**

Tudi tokrat je bila volilna udeležba na Loškem v samem slovenskem vrhu. V devetem gorenjskem volilnem okraju Škofja Loka II, ki zajema prebivalce Selške in Poljanske doline, je glasovalo 48,62 % vseh volivcev, s čimer so med vsemi volilnimi slovenskimi okraji zasedli peto mesto. V okraju Škofja Loka I pa je glasovalo 45,40 % volivcev, kar je tudi bistveno več od celotne udeležbe v Sloveniji, ki je znašala 41,73 %. Največ ljudi, 58,22 %, je sicer prišlo na volišča v kamniškem okraju, kjer so tamkajšnjemu županu Šarcu namenili kar 73,49 % vseh glasov. **Šarec** je po prvih delnih javnih rezultatih zmagal tudi v obeh škofjeloških okrajih: občani Škofje Loke so mu dali 50,25 %, volivci iz obeh dolin pa kar 53,66 % vseh glasov.

Damjan Likar

V obeh škofjeloških volilnih okrajih je Šarec premagal Pahorja.

Država Ločanom ne želi plačati odškodnin

Zaradi negativnega vpliva okolja, ki ga je številnim krajanom več desetletij povzročal prekomeren tranzitni promet skozi srednjeveško mesto, je lani februarja odbor Civilne iniciative za kvaliteto življenja na Spodnjem trgu in Poljanski cesti na Loškem odru sklical sestanek, na katerem so s pomočjo odvetnika seznanili občane s postopki pridobivanja nematerialnih odškodnin. »V zvezi s sodnimi postopki vam lahko pojasnim, da je bilo marca leta 2016 vloženih enainštirideset tožb. Po plačilu sodnih taks s strani tožečih strank so bile tožbe vročene toženi stranki, ki je v skladu z določbami Zakona o pravdnem postopku na tožbe odgovorila – država zavrača odgovornost in trdi, da odškodnin ni dolžna plačati. Sedaj že dolgo čakamo na razpis glavnih obravnav, na katerih bo sodišče sprejelo dokazne sklepe – določitev ustreznega izvedenca, ki bo podal mnenje o zatrjevanem prekomernem hrupu. Obravnave še niso razpisane. Upam, da bodo kmalu,« je povedal odvetnik **Aleš Kolšek**. Spomnimo: podobno tožbo so pred leti vložili krajani v nekaterih štajerskih občinah, ki pa so prejeli zahtevane odškodnine.

Bodo prizadeti prebivalci Spodnjega trga in Poljanske ceste prejeli odškodnine? (Foto: Niko Dolenc)

Damjan Likar

Prejeli smo s Komunalno ekološke liste Škofja Loka

Loško je ‚EKOloško'

Pred nekaj leti je občina pričela oglaševati simpatičen slogan Loško je ekološko. Dobromisleči občan stavek razume, da se na Loškem obetajo zeleni časi. Da bomo spodbujali pridelavo poljščin brez nevarnih škropiv, da bomo podpirali čisto in zeleno energijo, skrbeli za okolju prijazne rešitve in predvsem poskrbeli, da bo v loški občini čim več visoko tehnoloških podjetij, prijaznih do okolja in občanov, ki tu živimo. Resnica na Loškem pa je precej drugačna. Absurdno, vendar za Loko povsem normalno: občinski projekt Loško je ekološko podpirata prav podjetji, ki najbolj zastrupljata naše okolje – Ekologija in Knauf Insulation. Brez ustreznih odzivov našega župana Mihe Ješeta se je v zadnjih letih Loško spremenilo v pravo predelovalnico in skladišče najbolj nevarnih odpadkov, industrijski obrati, ki močno obremenjujejo okolje, pa so očitno najbolj dobrodošli prav v Škofji Loki. O nevarnostih, ki prežijo iz Ekologije, vemo skoraj vse, a se odgovorne inštitucije še vedno ne zganejo. Šokantno, vendar občinske službe molčijo. Podobno je tudi v primeru zelo uspešnega podjetja Knauf Insulation, ki je na žalost izjemno uspešno tudi pri onesnaževanju okolja. V začetku leta 2014 je občinski svet sprejel Program varstva okolja za zrak za obdobje 2014–2019. V njem jasno piše, da bo izdelan model širjenja onesnaženosti zraka zaradi emisij fenola (njegovi hlapi razjedajo oči, kožo in dihalne poti, ima škodljive učinke na osrednje živčevje in srce, ki se lahko končajo z aritmijo, srčnim napadom in komo) in emisij toksičnega, alergenega, karcinogenega in mutigenega formaldehida. Merilna mesta so predvidena tam, kjer je vpliv zaradi onesnaženosti s fenolom in formaldehidom največji, zato se izvede meritve onesnaženosti zunanjega zraka za parametre fenol, formaldehid, dušikovi oksidi in delci PM10. Merilci na ustreznih mestih še vedno niso postavljeni, na kar župana opozarjam že več kot leto in pol, on pa se na vse pretege upira, da bi končno začeli meriti raven teh zelo strupenih spojin, ki jih v zrak spušča predvsem Knauf Insulation. Samo v letu 2015 je Knauf Insulation v zrak izpustil: 9 T skupnega prahu, 37 T dušikovih oksidov, 160 T žveplenega dioksida, 11 T ogljikovega monoksida, 24 T skupnega organskega ogljika, 0,8 T an. spojin klora, 0,7 T floura, 5,7 T fenola, 5,5 T formaldehida in 2,9 T amonijaka. Povrh vsega je Arso 22. decembra 2016 izdal spremembo okoljevarstvenega dovoljenja (OVD) za Knauf insulation, s katerim se drastično poslabšuje verodostojnost merjenj posameznih onasnežaval, in sicer NO2 in SO2. Namesto permanetnega merjenja je predvideno merjenje le dvakrat na leto. Na vse to bi moral župan opozarjati, a župan Miha Ješe tega seveda ne počne!

Namesto zaključka – Poročilo o intervenciji: 29. november 2017, 21. april, Škofja Loka, požari v kompleksnih industrijskih objektih. Poročilo: ob 21.10 smo bili poklicani, da naj bi se v podjetju na Trati sprožil avtomatski javljalnik požara in da naj bi bil v prostorih podjetja prisoten dim. Med vožnjo na kraj dogodka smo bili preko centra obveščeni, da gre za avtomatski javljalnik požara v podjetju, kjer se nahaja večja količina nevarnih odpadkov. Ob prihodu na kraj smo skupaj s kolegi iz PGD Trata, Stara Loka, Virmaše Sv. Duh in Gosteče ugotovili, da je prišlo do pregrevanja agregata hidravlične stiskalnice in posledično do izpusta hidravličnega olja v prostore podjetja. Olje smo zajezili z vpojnimi sredstvi, na objektu odklopili elektriko in prezračili prostore. Kolikokrat še bomo našo usodo položili v roke sreči? Gasilci, stokrat hvala!

Rolando Krajnik,
občinski svetnik škofjeloške občine

Praznična podelitev občinskih priznanj

Občina Gorenja vas-Poljane praznuje svoj dan 23. novembra. Leta 973 je cesar Oton II. napisal freisinški škofiji darilno listino, ki predstavlja najstarejši pisni vir, v katerem so prvič omenjeni kraji v občini.

V Sokolskem domu v Gorenji vasi so zato 25. novembra obeležili dan občine s podelitvijo občinskih priznanj. Ker letos mineva sto let od izida Tavčarjeve povesti Cvetje v jeseni, so člani Kulturnega društva dr. Ivana Tavčarja pripravili kulturni program, ki ga je pripravil **Andrej Šubic**. Predvajali so kolaž odlomkov iz filma Cvetje v jeseni in igre, ki so jo pred šestindvajsetimi leti zaigrali Poljanci, pod mentorstvom **Petre Slabe** sta zaplesala **Dunja Pustavrh** in **Jaka Osredkar,** kratke prizore pa so odigrali **Maruša Šubic**, **Jaka Gantar**, **Gašper Čadež**, **Anica Berčič**, **Jerneja Bonča** in Andrej Šubic.

Sledil je pogovor povezovalke **Damjane Peternelj** z županom **Milanom Čadežem** o tem, kaj je bilo narejeno v prejšnjem letu in načrtih za prihodnost. Kakor pravi župan, moramo Poljanci še naprej »ukop držat' in bit' dobri do drugih«. Župan je povedal, da naj bi v preteklosti za potrebe soške fronte po Poljanski dolini potekala celo železnica, 1917. leta pa so zaradi preveč zaprte doline ukinili letališče, ki je takrat obratovalo. Glavni cilji za naslednje leto pa so dokončanje športne dvorane ob osnovni šoli v Gorenji vasi, ureditev krožišča in mostu v Poljanah ter poplavne varnosti nasploh. Obeta se tudi obnova nekaterih odsekov cest in krožišča na Hotavljah. V letu 2019 pa bo minilo sto let od izida Visoške kronike.

Vrhunec večera je bila slavnostna akademija s podelitvijo občinskih priznanj. O prejemnikih je po prejetih predlogih odločala komisija za priznanja Občine Gorenja vas-Poljane, ki so jo sestavljali **Milka Burnik, Mirjana Možina, Irena Tavčar, Anton Debeljak** in **Valentin Bogataj**.

Letos so v občini Gorenja vas-Poljane podelili devet občinskih priznanj.

Podelili so devet občinskih priznanj

Naziv častnega občana je letos posthumno pripadalo pokojnemu župniku **Alojziju Oražmu**, ki ga je prevzel zdajšnji župnik **Gregor Luštrek**, ob prevzemu pa povedal: »Alojzijevo prisotnost je še vedno čutiti. Znal je prepoznati dobro v vas in temu je sledil, zato naj bo to priznanje zahvala vsem vam, da ste ga sprejeli in da je lahko delal dobro.« Oražem je naziv prejel za dolgoletno zgledno pastoralno delo in skrb za ohranjanje cerkvene stavbne dediščine Župnije Trata – Gorenja vas.

Podelili so tudi tri plakete Občine Gorenja vas-Poljane. Za obsežno gledališko in književno ustvarjanje jo je prejel **Andrej Šubic** in povedal: »V amaterski kulturi se veliko stvari profesionalizira, zato se taka dejavnost počasi izgublja in jo je treba dobro varovati.« Župnija Poljane nad Škofjo Loko je dobila plaketo za šeststoletno duhovno poslanstvo ter za ustvarjanje in ohranjanje kulturne dediščine v Poljanski dolini, prevzel pa jo je sedanji župnik **Jože Stržaj**. Ob počastitvi petstote obletnice posvetitve cerkve sv. Urha je plaketo za **Župnijo Leskovica** prevzel **Jože Dolenc**.

Štiri priznanja Občine Gorenja vas-Poljane so razdelili med **mag. Toneta Koširja**, ki ga je prejel za izvirne opise krajev, ljudi in življenja na Lučinskem, **Kulturno-umetniško društvo Sovodenj** za oblikovanje kulturnega utripa v minulih sedemdesetih letih, Osnovno šolo Poljane, **podružnično šolo Javorje** za vpetost šole v življenje krajevne skupnosti Javorje ter med **uredniški odbor knjižnih izdaj Moj kraj skozi čas, 1. in 2. del** za opise življenja in ljudi v krajevni skupnosti Sovodenj in fari Nova Oselica. Edino priznanje **župana** Občine Gorenja vas-Poljane pa je za pridobljeni naziv mladega gospodarja leta 2017 prejel **Jakob Dolinar**.

Meta Gantar

Zaščita vodovodne napeljave pred zmrzaljo

V zimskih mesecih se v naših krajih običajno temperatura spusti pod ledišče in nekaj dni vztraja pod mejo nič stopinj Celzija. Ko se zunanja temperatura spusti pod nič stopinj in tam vztraja večino dneva, je treba posebno pozornost posvetiti vodovodnim priključkom, vodovodni napeljavi in vodomerom. Predvsem ponoči, ko v vodovodnih priključkih ni pretoka vode ali pa je ta manjši, v slabo izoliranih vodomernih jaških in vodovodni napeljavi voda lahko zamrzne. Posledica so predvsem poškodovani vodomeri, počene vodovodne cevi in prekinitev pretoka vode, kasneje, ko se temperature dvignejo, pa tudi nekontrolirano izlitje vode. Posledice zamrznjene vode v vodovodih priključkih in v vodovodni inštalaciji lastniki objektov lahko opazijo takoj, lahko pa šele čez nekaj mesecev.

Vsako leto se srečujemo s primeri, ko zamrznejo hišne vodovodne napeljave, vodomeri, vrtni priključki itd. Običajno nas pokličejo stanovalci ali lastniki objektov, ker voda v objektu 'ne teče'. Pri ogledu položaja na terenu opazimo nepravilno zaščitene vodomere, neizpraznjene vrtne cevi ali zalivalne sisteme, lahko pa samo odprto kletno okno ali neogrevan del objekta.

V kolikor je objekt naseljen in je pretočnost vode vsakodnevno zagotovljena, redkeje oz. kasneje pride do zamrznitve vode v vodovodni inštalaciji, pa čeprav zaščita cevi ni optimalna. V kolikor pa je objekt nenaseljen in nima vsakodnevno pretočne vode, se posledice zamrznjene vode v vodovodni inštalaciji lahko pokažejo šele spomladi, ko voda v hišnih vodovodnih ceveh odmrzne in izteka na poškodovanem mestu.

Da do opisanih neprijetnosti ne bi prišlo, predlagamo, da lastniki preverite svoje objekte.

- V objektih, ki niso stalno naseljeni in niso ogrevani, iztočite vodo in izpraznite vodovodno inštalacijo, da voda ne bo zamrznila.
- Toplotno zaščitite vodovodne priključke in vodomere, če objekt ni v celoti ogrevan ali če imate odprta kletna okna. Svetujemo vam, da **izolirate pokrov in notranjost vodomernega jaška**, dodate toplotno zaščito nad vodomerom (izolacijski materiali: stiropor, mineralna volna, celuloza, folija, pena), preprečite kroženje hladnega zraka v vodomernem jašku oz. okrog instalacij, ob pojavu zmrzali zagotovite kroženje vode po instalaciji.
- Iz vrtnih priključkov, vrtnih cevi in zalivalnih sistemov na vrtu iztočite vodo. Tudi bazene in shranjevalne posode izpraznite, da zamrznjena voda ne bo povzročala škode.
- Preverite vodovodne priključke na gradbišču in na novozgrajenih objektih, da tudi tam ne bo škodljivega delovanja zamrznjene vode (če jašek ni zasut, lahko zmrzne s strani).
- Preverjajte stanje vašega vodomera in njegove okolice ter mest, kjer poteka vodovodna napeljava.
- Takoj postanite pozorni, če opazite vlažen del stene, tal ali stropa. Naj ne bo šele visok račun za vodo razlog, da boste iskali zaradi mrzlih zimskih dni poškodovano vodovodno cev.

Vsem našim uporabnikom želimo mirno in zdravo leto 2018.

Loška komunala, d.d.,
Škofja Loka

V spomin

France Čufar (1952–2017)

O Francetu kot prejemniku plakete Občine Železniki za leto 2017 in o njegovem velikem prispevku h kulturnemu življenju v Selški dolini je bilo že veliko povedanega. Zato naj navedem samo nekaj poudarkov za osvetlitev njegove umetniške poti.

Že kot otrok je s petjem in žvižganjem opozoril na svoj izjemni glasbeni talent. Od dvanajstega leta je igral na orglice, ki jih je podedoval po starem očetu Janezu Prevcu, in z njimi tudi nastopal. Po osnovni šoli je pel v župnijskih pevskih zborih obeh bližnjih župnij. Prijateljstva iz tistih časov je negoval do smrti.

Resneje se je z glasbo začel ukvarjati med služenjem vojaščine, ko je v njegovo življenje vstopil Uroš Lajovic, dirigent, na čigar vabilo se je pridružil pevskemu zboru Slovenske filharmonije, hkrati pa obiskoval Srednjo glasbeno šolo v Ljubljani.

France je bil vsa leta aktiven tudi na narodno-zabavnem področju, saj je ustvarjal s Fanti Selške doline, ansamblom Obzorje in Triglav kvintetom Katerman.

Tudi resnejša glasba je bila stalnica v Francetovem življenju. Bil je vodja ali član približno desetih vokalnih in inštrumentalnih skupin, občasno pa je s svojim glasom pomagal v različnih projektih, nazadnje kot pevec kvarteta Obzorje.

V glasbeni šoli je kar nekaj generacij kitaristov in flavtistov pri njem nabiralo znanje in dosegalo lepe uspehe tudi na tekmovanjih. France se je s svojimi učenci vedno rad odzval prošnjam za sodelovanje v kulturnih programih na prireditvah in tako poskrbel tudi za urjenje v javnem nastopanju.

Čeprav je iz navedenega videti, kot da je bil nenehno med ljudmi, je opravil tudi nemalo samotnega ustvarjalnega dela. Neprecenljivega pomena je njegov prispevek k ohranjanju kulturne dediščine. Tako je pesmi Josipa Levičnika v čast sv. Frančišku najprej posnel, potem pa svoje priredbe za večglasno petje tudi zapisal in jih tako rešil pozabe. Tudi sicer je napisal nešteto priredb in aranžmajev za zelo različne namene in zasedbe.

Ko se je njegova kariera v glasbeni šoli zaključila, je spet začel ustvarjati s kromatičnimi orglicami. Zgoščenka Moje orglice, na kateri so zbrane najlepše popularne pesmi v izvedbi orglic in je bila javnosti predstavljena v začetku junija, je lepa krona ustvarjalnemu glasbenemu življenju tega umetnika.

Usoda pa je hotela, da je Francetu sredi kopice načrtov obstalo srce ravno na koru selške cerkve, kjer se je njegova glasbena pot na nek način začela. Kljub naklonjenim okoliščinam, ko so mu lahko na pomoč takoj strokovno priskočili prisotni, in neverjetno požrtvovalnemu delu Kliničnega oddelka za intenzivno interno medicino ljubljanskega UKC smo ga izgubili.

Za Francetom ostaja čudna praznina, saj je njemu podobnih, ki bi se s takim veseljem in znanjem ukvarjali s pretežno ljubiteljsko glasbo, vedno premalo. Nič manj ne bo manjkal kot človek, vedno nasmejan in pripravljen poslušati. A hvaležni smo, da smo ga imeli in bili del njegovega življenja. Z nami bo, dokler se ga bomo spominjali.

Marjana Rejc

Za kozarec čiste vode …

Kakšen pomen ima voda za naše življenje, se zavemo šele, ko iz pipe samo kaplja ali pa ko nam poletna vročina in suša brez padavin uničita pridelek na vrtu ali polju. Voda je dandanes nekaj samoumevnega in pravica do vode je temeljna pravica vsakega posameznika, zapisana tudi v naši ustavi.

Ker nam za vodo ni vseeno, smo se pozanimali, kako je z odgovornostjo nad vodnimi viri in izvajalci z vodnimi viri. Obstajajo različne vrste koncesij. Eno so koncesije oz. vodna dovoljenja, ki jih določa Zakon o vodah in jih za izkoriščanje vode iz vodnih virov iz narave na podlagi vloge prosilca podeljuje država oz. pristojno ministrstvo. Vodna pravica ali koncesija za rabo vode se pridobi za določen čas, ki je naveden v dovoljenju. Vodne pravice za namen koriščenja vode so že zelo dolgo uveljavljene, razlikujejo se po namenu uporabe vode. Menda so bile že v času Marije Terezije pridobljene vodne pravice npr. za delovanje mlinov itd. Zakon o vodah predpisuje podelitev vodne pravice oz. koncesije za izkoriščanje vode za odvzemanje vode za proizvodnjo pijač kot tudi za neposredno rabo vode za oskrbo s pitno vodo itd.

Za neposredno rabo vode za oskrbo s pitno vodo, ki se izvaja kot gospodarska javna služba, vodno dovoljenje pridobi lokalna skupnost (občina). Pravico za neposredno rabo vode za oskrbo s pitno vodo, ki jo lokalna skupnost pridobi od države, le-ta preda v izvajanje izvajalcu obvezne občinske gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo.

Izvajalci obvezne občinske gospodarske javne službe so po Zakonu o gospodarskih javnih službah lahko organizirani v različnih oblikah:

1. v režijskem obratu, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo;
2. v javnem gospodarskem zavodu, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb, ki jih zaradi njihove narave ni mogoče opravljati kot profitne oziroma če to ni njihov cilj;
3. v javnem podjetju, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati kot profitno;
4. z dajanjem koncesij – ta koncesija ni enaka koncesiji oz. vodnemu dovoljenju na podlagi Zakona o vodi.

Kakšno je stanje v Škofji Loki?

Podjetje, ki izvaja oskrbo prebivalstva s pitno vodo, mora pridobiti – v poslovnem svetu bi rekli pogodbo o sodelovanju z občino ali koncesijo za izvajanje oskrbe s pitno vodo. Večina lokalnih skupnosti ima obvezno občinsko javno gospodarsko službo organizirano v obliki javnega podjetja. V občini Kranj obvezno občinsko gospodarsko javno službo oskrbe s pitno vodo izvaja javno podjetje Komunala Kranj, v občinah Železniki, Žiri in Gorenja vas-Poljane je oskrba s pitno vodo organizirana v obliki režijskega obrata v okviru občin, v škofjeloški občini pa jo v obliki podeljene koncesije za izvajanje storitev izvaja Loška komunala, oskrba z vodo in plinom, d.d., Škofja Loka.

Občina Škofja Loka je namreč v letu 1998 izvedla javni razpis za izbiro koncesionarja za dvajsetletno obdobje in na podlagi prejete ponudbe je z Loško komunalo, d.d., Škofja Loka oktobra 1998 sklenila koncesijsko pogodbo do konca leta 2018. Od takrat Loška komunala skrbi za upravljanje in vzdrževanje celotnega vodovodnega infrastrukturnega sistema javnega loškega vodovoda in od leta 2006 za upravljanje in vzdrževanje javnega vodovodnega sistema Rovte-Lenart-Luša, medtem ko je Občina Škofja Loka pristojnost za investicije in za investicijsko vzdrževanje le-tega zadržala in jih izvaja sama.

In kako bo po letu 2018?

Zapis pravice do pitne vode v 70.a členu Ustave RS novembra 2016 (ustavna pravica) predvideva izvajanje preko samoupravnih lokalnih skupnosti neposredno in neprofitno. Vlada ima le še dobrih pet mesecev časa, da v ustavo zapisano pravico do pitne vode uredi tudi v izvedbeni zakonodaji. V položaju, ko oskrbo izvaja zasebno podjetje kot v Škofji Loki, so se znašle še občine Ormož, Kamnik in Krško. V Ormožu so s zasebnim komunalnim podjetjem pogodbo letos podaljšali za deset let – do leta 2027, v Kamniku ima zasebno Komunalno podjetje koncesijo do leta 2025 in v Krškem do leta 2024. Kako pa se bo odločila Občina Škofja Loka? Bo ustanovila lastno podjetje, bo podaljšala pogodbo sedanjemu zasebnemu izvajalcu ali moramo na odgovor po izjavi uradnega predstavnika občine počakati do sredine decembra?

Vodno dovoljenje za neposredno rabo vode za oskrbo s pitno vodo, ki se izvaja kot gospodarska javna služba za javni Loški vodovod in za javni vodovod Rovte-Lenart-Luša, je izdano na lokalno skupnost in pravica do pitne vode je v škofjeloški občini že od leta 2013 dodeljena občini. Podjetja, ki izvajajo storitev ali oskrbo, pa so bila do sedaj ali javna, katerih lastnica je ena ali več občin, ali zasebna, ki za svoj račun izvajajo storitev oskrbe, vzdrževanja, dobave in zagotavljanje oskrbe s pitno vodo ter nosijo odgovornost nad njeno neoporečnostjo. Za uporabnike, ki vsakodnevno uživamo in uporabljamo vodo iz javnega vodovodnega omrežja, je zelo pomembno, da imamo vodo vsak trenutek na razpolago v željenih količinah, da je dostop do vode stalen, predvsem pa, da je voda iz vodovodnega omrežja zdravstveno ustrezna, oskrba z vodo pa varna. Voda je namreč živilo in zanjo veljajo enake zahteve kot za ostala živila.

Da je ustrezno poskrbljeno za varno in zdravo pitno vodo, ki jo lahko uporabniki uživamo vsak trenutek, mora poskrbeti in občanom zagotoviti lokalna skupnost (občina). Enako mora zagotoviti požarno zaščito, ki jo običajno v naših krajih zagotavljajo s hidranti, ki se napajajo iz javnega vodovodnega omrežja. Izvajanje storitev oskrbe z vodo pa je izključno gospodarska dejavnost in nima nobenega vpliva na prilastitev vodnega vira. Za občane je pomembno le to, da je storitev opravljena strokovno in kvalitetno in da vodi, ki jo natočijo v kozarec, lahko zaupajo.

Teja Potočnik

Naj bo leto, ki prihaja prijazno do vseh, še posebej pa do tistih, ki potrebujejo pomoč. Ne pozabimo nanje!
Uredništvo Loškega utripa

Življenje posvečeno pomoči potrebnim

Občinski svet Občine Železniki je na predlog Ane Trojar **in** Alojzija Tolarja **ter Rdečega križa Slovenije – Območno združenje Škofja Loka** Antoniji Galjot **podelil priznanje Občine Železniki za življenjsko delo prostovoljcev za leto 2017, ki ga je prejela na slavnostni akademiji v športni dvorani ob občinskem prazniku konec junija.**

Kako se je vse skupaj začelo?
Že več kot petdeset let delujem v krajevni organizaciji Rdečega križa Češnjica – Železniki. Začelo se je leta 1959 s tečajem prve pomoči, po katerem sem se leta 1960 včlanila ter nato leta 1963 prevzela še tajniške zadolžitve vse do leta 2005, ko sem po smrti predsednika **Filipa Bernika** prevzela funkcijo predsednice.

Vmes sem pomagala krajevnima organizacijama Železniki in Zali Log, kjer je delo že zamiralo, tako da od leta 1991 delujem na celotnem območju. Seveda ob pomoči območnega združenja Rdečega križa Škofja Loka, ki mi daje smernice in pravila za delovanje. Ves ta čas skrbim tudi za pisanje zapisnikov in hrambo obsežnega arhiva, ki zajema obdobje od leta 1957 dalje.

Čemu še posebej posvečate pozornost?

Antonija Galjot

Organizaciji krvodajalskih akcij v Železnikih, ki so po številu prostovoljnih darovalcev na samem vrhu v državi. Krvodajalske akcije potekajo med počitnicami v Osnovni šoli Železniki, tudi zato ker imamo tam vse potrebne pogoje za izvedbo, ki bi jih kjerkoli drugje le težko zagotovili.

Prav tako rada ob novem letu poskrbim, da občanom, ki so stari nad petinsedemdeset let, razdelimo čestitke. Izdelajo jih učenci Osnovne šole Železniki, s katerimi dobro sodelujemo. Obiskujem tudi bolnike in člane, ki so v domovih za ostarele. Nekateri so naših čestitk in voščilnic še posebej veseli, saj je to dostikrat tudi njihova edina, ki jo prejmejo.

Kdaj vam je bilo najtežje?
Najbolj požrtvovalno in najzahtevnejše delo je bilo v času poplav leta 2007. Skupaj z ostalimi organizacijami, Centrom za socialno delo in občinskimi uslužbenkami sem v kulturnem domu v Železnikih, kjer je bil ustanovljen krizni center, skoraj dva meseca usklajevala delo in skupaj z drugimi skrbela za pravično razdelitev prispele materialne in denarne pomoči vsem prizadetim v poplavah. Včasih je bilo res naporno. So pa številne pohvale in zahvale to več kot odtehtale, prav tako tudi vabilo tedanjega predsednika vlade na sprejem v vladno palačo za vse, ki smo pomagali pri tej ujmi.

Prejeli ste tudi kar nekaj priznanj za svoje prostovoljno delo.
Za svoje delo pri Območnem združenju Rdečega križa Škofja Loka sem prejela več priznanj, še posebej sem ponosna na plaketo Rdečega križa Slovenije, ki sem jo prejela leta 2008, in letošnji srebrni znak Rdečega križa Slovenije. Aktivno sem sodelovala tudi z **mag. Tonetom Koširjem** pri zbiranju prispevkov za knjigo Rdeči križ – 100-letnica prostovoljne dobrodelnosti na Loškem, kar mi je bilo v veselje in čast.

V okviru Občine Železniki imate kar nekaj odgovornih dolžnosti.
V okviru Rdečega križa sem članica območnega odbora, komisije za socialno dejavnost, komisije za krvodajalstvo in komisije za starejše. Dobro sodelujem tudi s socialno delavko občine. Sem članica županove komisije za stanovanjska vprašanja, od leta 2004 pa še članica komisije za dodelitev denarne pomoči in komisije za zdravstvo in socialno varstvo na Občini Železniki. Mislim pa, da brez vseh dobrih prostovoljk in prostovoljcev krajevne organizacije Rdečega križa ne bi bilo mogoče toliko pomagati z delom in finančnimi sredstvi na tem področju.

Kako se vam je vtisnila v spomin podelitvena slovesnost?
Predlogu za priznanje za delo pri Rdečem križu nisem bila naklonjena, potem pa sem bila na prireditvi zelo vesela čestitk ob prejemu, tudi zato, ker sem videla, da tudi tako lahko pomagam pri promociji prostovoljstva. Prostovoljstvo ni poklic, je način življenja, ki ga živim že toliko let. Brez sodelavcev tega dela ne bi mogla opravljati. Zato sem priznanje prejela tudi v njihovem imenu. Dovolite mi še, da izkoristim priložnost in povabim vse, ki želijo pomagati ljudem v stiski, da se pridružijo svoji krajevni organizaciji Rdečega križa.

Borut Strnad

Nismo ekološki teroristi, če želimo manj odpadkov

Razvojna agencija Sora je v sodelovanju s škofjeloško občino v prostorih Coworking centra Lokomotiva organizirala delavnico z naslovom Naš dom brez odpadkov – manj smeti, več prihrankov in časa, na katerem je predavala Katja Sreš **iz društva Ekologi brez meja. Delavnica v okviru projekta Loško je ekološko je bila namenjena gospodinjstvom in občanom, ki želijo v svoje družine vnesti sodobne načine racionalnih nakupov in se približati družbi s čim manj odpadki.**

Predavateljica je na začetku poudarila, da je naravnih virov vse manj in da to, kar kupujemo, neposredno vpliva na naše okolje, gospodarstvo in zdravje, saj s tem podpiramo določene načine proizvodnje in ustvarjamo povpraševanje. »Vsakič, ko kupujemo, je tako, kot da gremo na volišče. Z vsakim svojim dejanjem imamo vpliv na okolje,« je povedala in dodala, da se količina odpadkov na prebivalca povečuje, saj vsak od nas v povprečju na dan ustvari 1,3 kilograma odpadkov.

Predavateljica Katja Sreš s knjigo Dom brez odpadkov

Leta 2019 bo z zakonom prepovedano brezplačno deljenje lahkih vrečk v trgovinah, razen za sadje in zelenjavo.

Ločeno zbiranje odpadkov je izhod v sili

Sreševa je omenila grozljiv podatek, da v Sloveniji letno v smeti vržemo za 163 evrov hrane, kar z drugimi besedami pomeni, da bi s tem denarjem lahko dva meseca hranili lačno osebo. »Preverimo stanje v shrambi in hladilniku, zelene odrezke od zelenjave porabimo za juhe in omake, ostanke iz restavracije odnesimo domov, banane ločimo od šopa, da bodo počasneje dozorele, iz krompirjevih olupkov naredimo čips …,« je predavateljica dala nekaj namigov za bolj spoštljiv in racionalen odnos do hrane. »Najboljši je tisti odpadek, ki sploh ne nastane. Ko stvari zavržemo, zavržemo tudi denar, ki smo ga namenili za njihov nakup, in naravne vire, ki so bili potrebni za njihovo proizvodnjo. Na leto zavržemo več kot deset kilogramov uporabnih stvari. Ločeno zbiranje odpadkov je izhod v sili, treba je zmanjšati odpadke,« je dejala govornica in ob tem omenila knjigo Dom brez odpadkov, v kateri je kopica praktičnih nasvetov, kako zmanjšati količino odpadkov. Po njenih besedah so temeljna načela pri tem: Zavrni, česar ne potrebuješ. Zmanjšaj uporabo tistega, kar potrebuješ. Stvari ponovno uporabi. Recikliraj. Kompostiraj. Kot primer dobre prakse je omenila vrtec na Vrhniki, v katerem so se odločili za uporabo pralnih plenic in s tem precej zmanjšali tovrstne odpadke. »Za odvoz bioloških odpadkov Škofjeločani letno potrošijo skoraj dvesto evrov, čemur bi se v veliki meri izognili s kompostiranjem. Nekateri drastično zmanjšajo tudi stroške in količino odpadkov, ko uporabljajo domača čistila in lastno izdelano kozmetiko. Izbirajmo kovinske, steklene ali papirnate izdelke in se izogibajmo plastiki.«

Prve trgovine Zero waste v Škofji Loki

Sreševa se v sklopu dejavnosti društva ukvarja s promocijo koncepta Zero Waste. To je etičen, ekonomski, učinkovit in vizionarski cilj, ki vodi družbo v spremembo življenjskega stila in navad ter k posnemanju trajnostnih naravnih ciklov, pri čemer so vsi odpadni materiali surovina za nekoga drugega. Zero Waste pomeni oblikovanje in upravljanje izdelkov in procesov tako, da se zmanjša volumen in toksičnost odpadkov, ohranja ter predela vse materiale in se jih ne sežiga ali odlaga. Katja se tudi sama z veseljem po nakupe odpravi z bombažnimi vrečkami in pralnimi vrečkami za sadje in zelenjavo ter za malo zmago šteje vsak izdelek, ki ga v svoj dom prinese brez embalaže. »Leta 2019 bo z zakonom prepovedano brezplačno deljenje lahkih vrečk v trgovinah, razen za sadje in zelenjavo. V mnogih slovenskih trgovinah že sedaj dopuščajo nakupovanje določenih izdelkov brez embalaže. V škofjeloški občini so to Kmetijsko-gozdarska zadruga Škofja Loka, Mlinotest in kmetija Pri Bojanu,« je povedala Sreševa, ki tudi na potovanjih z letalom uporablja svojo embalažo, prazno steklenico, v katero ji stevardese natočijo željeno pijačo. »United Airlines vsakih šest ur zavržejo en milijon plastičnih lončkov,« je navedla in svetovala, naj se decembra čim bolj izogibamo nakupovalnih centrov. »V praznični urnik vključimo dobrodelna dejanja, prazniční običaji naj bodo preprosti. Življenjski slog brez odpadkov nas spodbuja, da si življenje namesto s predmeti bogatimo z doživetji.«

Damjan Likar

KOMPRESORJI, MONTAŽA IN SERVIS
Janez Cankar s.p.
GSM: 041/45-11-22
E-mail: jcankar@siol.net

- servisiranje in popravila batnih in vijačnih kompresorjev
- montaža opreme za komprimiran zrak

Vsem poslovnim partnerjem, strankam in krajanom želim vesele božično-novoletne praznike!

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

LAS
Lokalna akcijska skupina loškega pogorja

LAS loškega pogorja: Prvi projekti v novem programskem obdobju

Člani Lokalne akcijske skupine loškega pogorja, ki deluje na območju občin Gorenja vas- Poljane, Škofje Loke, Železnikov in Žirov, so pričeli z izvajanjem prvih projektov v novem programskem obdobju.

Lokalna akcijska skupina (LAS) loškega pogorja je tripartitno partnerstvo, ki ga sestavljajo predstavniki javnih inštitucij, gospodarstva in civilne družbe, katerega vodilni partner je Razvojna agencija Sora. Po uspešnih projektih iz prejšnjega programskega obdobja 2007–2013 so vsi že nestrpno pričakovali projekte v novem programskem obdobju 2014–2020. Trenutno se izvajajo projekti prvega in drugega javnega poziva, ki ju je LAS loškega pogorja objavila konec lanskega leta. Projekti tretjega javnega poziva, ki je bil objavljen letos julija, še niso potrjeni, vendar se pričakuje, da bodo v polnem teku v sredini drugega leta.

Projekti izbrani na javnih pozivih LAS loškega pogorja

Projekt Lokalna hrana v šole spodbuja prehransko samooskrbo s povečanjem pridelave in predelave lokalno pridelane hrane. Partnerji, Razvojna agencija Sora, podjetje P-ino in Zavod KGZS Kranj želijo dvigniti ozaveščenost o pomembnosti kvalitete živil in poudariti prednost lokalne pridelave. Skozi projekt se bo preverila možnost vključevanja obroka iz lokalno pridelane hrane v šolske jedilnike, pripravil tehnološki načrt in ocenilo stroške. S tem bi se čim več šolam omogočilo možnost vključitve lokalnega obroka na njihove jedilnike. Spodbujalo se bo tudi ponudnike, da s povezovanjem zagotovijo zadostne količine ter pestrost ponudbe.

Šiviljski tečaj v lokalnem učnem središču Gorenja vas

Projekt Kjer domujejo zgodbe v skupne aktivnosti povezuje Kulturni center slikarjev Šubic, Loški muzej, Muzej Železniki, Muzej Žiri in Rokodelski Center DUO Škofja Loka. Preko transverzale kulturnih centrov in muzejev se bo kulturna dediščina z zgodbami približala čim širšemu krogu prebivalcev. Oblikovale se bodo zgodbe o loškem in dražgoškem kruhku, ki bosta vpisana v register nesnovne dediščine, ter o tradiciji kovaštva z zgodbo o izdelovanju žebljev. Obstoječo ponudbo bodo popestrili tudi katalog o življenju in delu slikarja Jožeta Peternelja Mausarja, ureditev in izid pisem družine Šubic, zbranih v knjigi Maruše Košir, ter druge interaktivne vsebine.

Partnerji v projektu Lokalna učna središča (LUS), Ljudska univerza Škofja Loka ter občine Gorenja vas-Poljane, Železniki in Žiri želijo prebivalcem Poljanske in Selške doline približati programe vseživljenjskega učenja. Partnerji bodo zagotovili in za potrebe izobraževanja odraslih opremili prostore v treh občinah, v katerih bodo potekali programi vseživljenjskega učenja. Novembra so že pričeli z izvedbo v vseh treh LUS. »Trenutno je odziv zelo dober, potekajo že izobraževanja o uporabi pametnih telefonov, računalniška izobraževanja, jezikovni tečaji ter tečaji šivanja in kvačkanja,« nam je povedal Jaka Šubic.

Coworking center Lokomotiva, inkubator in coworking center v Škofji Loki ter Kreativni center Mizarnica v Žireh, ki delujeta pod okriljem Razvojne agencije Sora in Občine Škofja Loka oziroma Občine Žiri, se s projektom Coworking izven okvirjev povezujeta in nadgrajujeta svoje delovanje. Coworking centra se bosta povezala preko skupnih delavnic in izobraževanj na temo ustvarjalnih in podjetniških znanj. Filozofija tako imenovanega skupnega delovnega prostora se bo predstavila srednjim šolam, podjetjem in študentom. S projektom se razvija podporno okolje, v katerem bodo samozaposleni, mladi podjetniki in samostojni kreativci našli podporo ter platformo za sodelovanje in skupne projekte.

Čebelarji s škofjeloškega območja so na tekmovanju v kakovosti medu prejeli deset zlatih priznanj in prvo mesto med vsemi udeleženci.

Projekti sodelovanja

LAS loškega pogorja se je povezal z drugimi lokalnimi akcijskimi skupinami po Sloveniji v dva projekta sodelovanja. V projektu Med-O-Vita sodeluje z LAS s CILjem in LAS Mežiške doline iz Slovenije ter LAG Istočna Istra s Hrvaške. S škofjeloškega območja so v projekt vključeni Čebelarsko društvo Škofja Loka, Društvo za pomoč osebam z motnjami v razvoju Sožitje, Razvojna agencija Sora in Loški muzej. Cilj projekta je dvigniti ozaveščenost o avtohtoni kranjski čebeli, pomenu čebel za naše življenje ter uporabi medu. Prva aktivnost projekta se je izvedla 2. decembra v Labinu na Ripendi 2017. Uspešno zaključen dan v Labinu je vsem dal zanos za nadaljnje izvajanje projekta.

Drugi projekt sodelovanja je Odprta vrata kmetij, pri katerem LAS loškega pogorja sodeluje z LAS s CILjem, LAS Gorenjska košarica in LAS Srce Slovenije. Projekt nadgrajuje vsebino projekta Lokalna hrana v šole z oblikovanjem mentorskih kmetij, ki bodo svoje znanje preko delavnic in izoblikovanih programov posredovala zainteresiranim kmetom ter s tem spodbujala večanje pridelave in predelave senenega mleka ter sadja in jagodičevja. Oblikovale se bodo kratke verige in podporno okolje za uspešno večanje ponudbe.

Vse projekte se bo lahko spremljalo na spletni strani www.las-pogorje.si. V mesecu ali dveh se bo odprl že četrti javni poziv, tako da je primeren čas za iskanje partnerjev in idej za nove projekte. Vsi, ki so zainteresirani in bi si želeli doprinesti k razvoju škofjeloškega območja, so lepo vabljeni, da se oglasijo na Razvojni agenciji Sora v pisarni LAS loškega pogorja.

Tina Čadež

Od profesorskega ceha do Muzejskega društva

Muzejsko društvo Škofja Loka letos praznuje svojo osemdeseto obletnico. O času vse od začetka pa do dogodkov današnjih dni smo se pogovarjali z mag. Aleksandrom Igličarjem **sedanjim predsednikom društva in velikim ljubiteljem zgodovine in preteklih dogodkov.**

Muzejsko društvo nekoč …

Začetki muzejskega društva segajo v poletje leta 1930, ko so se na pobudo Jakoba Šolarja prvič sestali loški profesorji, med katerimi so bili **Ivan Dolenec, Pavle Blaznik, Tine Debeljak** in **France Planina,** ter se dogovorili za redna poletna srečanja z namenom pospeševati domoznanstvo v zgodovinskem, zemljepisnem, narodopisnem in prirodopisnem oziru na ozemlju nekdanjega freisinškega gospostva. Ideja o vsakoletnem srečanju profesorskega ceha, kot so si šaljivo rekli, je bila sprejeta z navdušenjem in tradicija se je nadaljevala vse do druge svetovne vojne. To je bil začetek delovanja Muzejskega društva Škofja Loka in soustvarjanja loškega kulturnega in družbenega življenja. Leta 1936, po uspešni obrtno-industrijski razstavi, ko je bil prvič po 170 letih spet uprizorjen Škofjeloški pasijon, je nastala pobuda, da Škofja Loka potrebuje muzejsko zbirko, kjer bi javnosti na ogled postavili bogato cehovsko dediščino loških obrtnikov in drugo kulturno dediščino. S tem namenom je bil 23. julija 1937 sklican ustanovni občni zbor Muzejskega društva in čez dve leti je bil ustanovljen Loški muzej. Med vojno se je delovanje ustavilo, po vojni pa se je nadaljevalo pod vodstvom soustanovitelja in dolgoletnega predsednika društva Pavleta Blaznika, ki je bil njegov predsednik vse do tisočletnice Škofje Loke, to je do leta 1974.

… in danes

Danes je Muzejsko društvo bolj zgodovinsko društvo. Ime je ostalo od ustanovitve, ko so ustanovitelji po hišah zbirali eksponate in zgodovinske vire za prve muzejske zbirke. Danes je vloga društva ohranjanje zgodovinskih dejstev, njihovih zapisov in prenašanje le-teh na kasnejše rodove. Društvo je najbolj poznano po letnem izdajanju zbornika Loški razgledi, ki izhaja že triinšestdeset let in je zbornik z najdaljšo tradicijo neprekinjenega izhajanja v Sloveniji. Zbornik je nastal, ko je takratni časopis Tovariš izdal 12-stransko prilogo o Škofji Loki. Nadobudni začetniki so za prispevek pripravili veliko več gradiva in porodila se je ideja o nastanku Loških razgledov. Društvo danes še vedno združuje člane, ki jim je blizu domoljubje in domoznanstvo. Ima okrog tristo članov. V sedemdesetih letih je bilo članov več kot tisoč petsto. Občasno so v Loških razgledih objavljali tudi seznam članov in Ločani so ga spremljali ter spraševali drug drugega: »Zakaj pa te ni na tem seznamu?« Poleg Loških razgledov je Muzejsko društvo v sedemdesetih letih začelo izdajati tudi zbirko Vodniki z željo, da bi loške kraje približali obiskovalcem Škofje Loke in turistom. To so majhne knjižice: Lubnik, Blegoš, Ratitovec, Sorica … Do sedaj jih je izšlo že enajst. Poleg vodnikov pa je v letu 1988 začela nastajati nova zbirka Doneski, v kateri izhajajo knjižna dela, ki po vsebini presegajo Loške razglede, med njimi zbirka loških pripovedk Kamniti most, Debeljakov Črni Kamnitnik Loma Negra, Pasijonski doneski in druga dela.

Loški profesorji, zbrani v gostilni pri Pepevnaku 22. avgusta 1936, na dan, ko so dali pobudo za ustanovitev muzeja. (Iz kronike sestankov loških profesorjev, hrani: Zgodovinski arhiv Ljubljana, enota v Škofji Loki)

Pobude in aktivnosti

Muzejsko društvo je še vedno tesno povezano z Loškim muzejem kot njegovim naslednikom, daje pobude za postavitev zbirk in raznovrstnih razstav. Bolj so dejavni pri pripravljanju Blaznikovih večerov, ki so kot tematski večeri namenjeni pogovorom o znamenitih osebnostih, raznim znamenitostim Škofje Loke in dogodkom. Muzejsko društvo je bilo tudi pobudnik vzpostavitve Aleje znamenitih Ločanov v Šolski ulici. V začetku je bilo Muzejsko društvo aktivno pri postavljanju obeležij v aleji, kasneje je to prevzela občina. Muzejsko društvo se financira iz članarine in izdajanja Loških razgledov, največji sofinancer pa je Občina Škofja Loka, ki pokrije predvsem stroške tiskanja in priprave za tisk. Delo, ki ga opravljajo odborniki društva, je prostovoljno, izhaja iz notranjega čuta in odgovornosti do zgodovine in dogodkov v kraju, v katerem živimo. Njihov namen je obdržati nivo izvajanja: pripravljati Loške razglede v obsegu, ki ga imajo, saj je zanimanje za objavo prispevkov Loških razgledih večje, kot je obseg prostora, tako da se gradivo prelaga v naslednja leta. Ob tem želijo obdržati Pasijonske doneske kot stalnico, ki se pojavlja že dvanajst let zapored, ostale Doneske pa izdajati priložnostno ob pomembnih dogodkih. Tako za naslednje leto v sodelovanju z občino pripravljajo ponatis knjige Ta dobra stara kuhna **Pavleta Hafnerja**, ki bo izšla ob stoletnici avtorjevega rojstva. Pri ponatisu sodeluje tudi njegov sin. Ponosni in veseli so, da so ob sedemdeseti obletnici konca druge svetovne vojne in povojnih pobojev naredili odmevno razstavo Človek, glej, s katero so želeli opozoriti na bolečino človeka in človeški vidik žrtve, na to, da je smrt sorodnika bolečina za družino ne glede na politično pripadnost. Ponosni so na priznanja, ki so jih prejeli za prizadevanja in delo v preteklosti, za prispevek k prepoznavanju zgodovinskih dejstev in zapise, ki bodo v poduk in spomin našim mlajšim rodovom. Zadnje tako priznanje jim je leta 1987 podelilo predsedstvo SFRJ – red zaslug za narod s srebrnimi žarki. Želijo si, da bi bila njihova prizadevanja priznana tudi v današnjem času.

Teja Potočnik

Slavnostna akademija ob osemdeseti obletnici Muzejskega društva Škofja Loka

Ob letošnji osemdeseti obletnici Muzejskega društva Škofja Loka so v torek, 21. novembra, pripravili slavnostno akademijo v Kristalni dvorani Sokolskega doma.

Slavnostni nagovor je imel predsednik društva **mag. Aleksander Igličar**, ki je na kratko opisal zgodovino, dejavnosti in pomen Muzejskega društva. Poudaril je, da osemdeseta leta v življenju človeka praviloma pomenijo zaton fizičnih moči, osemdeset let v delovanju društva pa je še vedno v znamenju mladostne vihravosti, zrelosti odraslih in modrosti starejših, ki jih v društvo prinašajo odborniki in člani vseh generacij. Muzejsko društvo združuje ljudi, ki z veseljem ohranjajo in negujejo kulturno dediščino ter vrednote domoznanstva in domoljubja. Škofjeločane in tudi širše razveseljuje s svojimi publikacijami. Loški razgledi izhajajo že več kot triinšestdeset let, pohvalijo se lahko z enajstimi vodniki po škofjeloških krajih in od leta 1988 dalje tudi z zbirko Doneski, v kateri je bilo do sedaj izdanih sedemintrideset naslovov. Knjiga Za našo stvar, ki so jo izdali ob osemdeseti obletnici, je osemintrideseta. Društvo je pred drugo svetovno vojno pripravljalo Loške večere, ki so se na pobudo **Vincencija Demšarja** v osemdesetih letih prejšnjega stoletja preimenovali v Blaznikove večere – v spomin na prvega in dolgoletnega predsednika. Dosedanji predsedniki in odborniki društva so se pri svojem delu vedno trudili uresničevati misel, ki jo je dr. Blaznik povedal na ustanovnem srečanju 23. julija 1937: »Društvo ne bo smelo biti odvisno od političnega položaja v vodstvu občine, ampak bo to strokovno-znanstveno združenje, ki bo svoje člane zbiralo med izobraženci v škofjeloškem okraju.« Pri delovanju odbornike društva jasno vodi misel **dr. Andreja Gosarja**, ki jo je zapisal leta 1943: »Naša vnema za resnico in pravico mora biti brezpogojna, ne sme se ravnati po tem, kaj nam je v prid ali kaj v škodo. Biti mora popolnoma neodvisna od kakršnih koli osebnih ali skupinskih, na primer rodbinskih, stanovskih, strankarskih in drugih takih kolektivnih interesov in koristi.« Govornik je poudaril, da je strokovno ukvarjanje z zgodovino eno od osnovnih poslanstev Muzejskega društva, ne glede na včasih različne poglede na zgodovinska dejstva. Zgodovinska krajina je prostor, ki se ves čas dopolnjuje z novimi odkritji, in vemo, da so bila nekatera dejstva v preteklosti prikrita in zamolčana. Zato je naša poklicanost govoriti o vseh vidikih zgodovine še toliko večja.

Helena Janežič, podpredsednica društva ob predstavitvi knjige Za našo stvar (Foto: Peter Pokorn ml.)

Poseben čar praznovanju je v drugem delu slavnostne akademije dala tudi predstavitev knjige Za našo stvar, ki jo je uredila **Helena Janežič**, podpredsednica društva. Vsebina opisuje začetke nastajanja društva, ki je tesno povezano s srečevanji članov ‚loškega profesorskega ceha', katerih življenje in delo je podrobneje zapisano. Na koncu so odprli tudi priložnostno razstavo o delovanju društva, loški filatelisti pa so praznovanje dopolnili s filatelistično razstavo Muzejski eksponati **dr. Janeza Cerkvenika**, dotiskano dopisnico in priložnostnim poštnim žigom. Glasbeni gostje večera so bili pevci Škofjeloškega okteta pod vodstvom **Andreja Žagarja**, ki so z občutenim petjem nagovorili ušesa in srca vseh navzočih.

Teja Potočnik

Kot ranjen jelen je zbežal pred Nemci

Dvorana Kina Sora je po dolgem času pokala po šivih, saj so jo do zadnjega kotička napolnili obiskovalci premiere dokumentarnega filma Vsa življenja Toneta Mlakarja. Gre za pripoved o življenju 96-letnega Škofjeločana Toneta Mlakarja**, znanega slovenskega arhitekta, Plečnikovega učenca, fotografa in scenografa filma Kekec.**

Glavni karakter filma je aktivni udeleženec, ki nas pelje skozi dvajseto stoletje na ozemlju Slovenije. Človek neštetih vzponov in padcev, ki je bil nekajkrat nevarno blizu, da izgubi življenje, v filmu razkriva skrivnosti svojega talenta in nas z veščino pravega pripovedovalca vodi v zgodbe svojega življenja.

Tone Mlakar ima za seboj spektakularno življenjsko zgodbo.

Mlakar je eden redkih Slovencev, o katerem so posneli film.

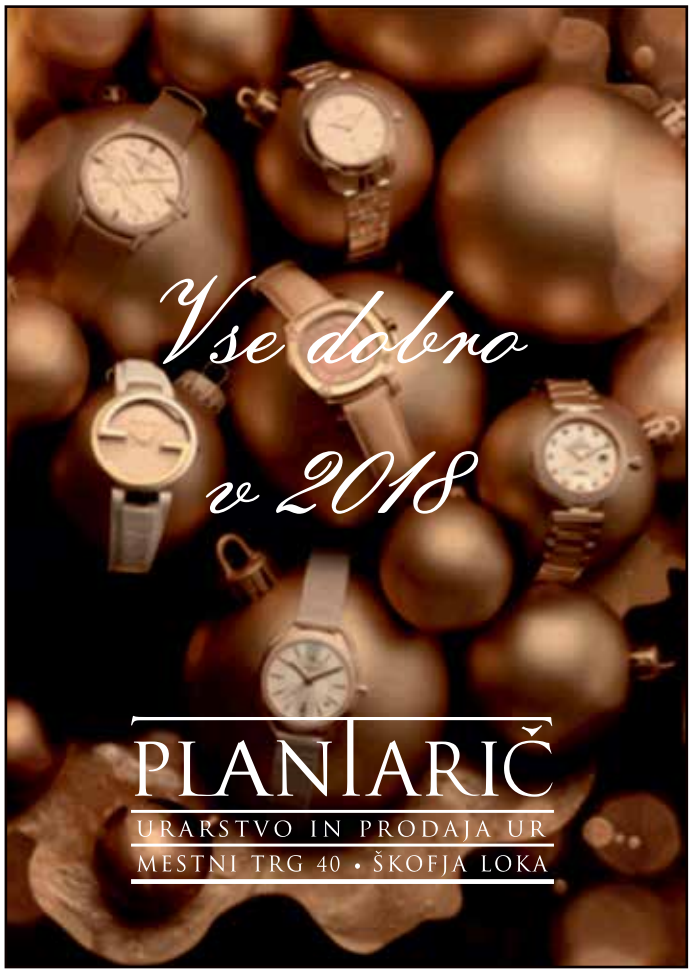
Četniški vojak ga je našel v kravjem hlevu

Mlakar, izgnanec, Plečnikov učenec in scenograf filmov Na svoji zemlji, Kekec in drugih je bil kot partizan ranjen od treh nemških krogel. Hudo ranjen se je zatekel v vas pod Čavnom, kjer je padel v četniško ujetništvo, kar se je presenetljivo končalo s srečnim koncem. »Naša hiša v Lajšah, mesarija mojega očeta, je vsak dan pred drugo svetovno vojno oskrbovala en del tamkajšnje vojaške kuhinje. Redna stranka je bil tudi nek Srb, s katerim naju je usoda povezala na koncu vojne. Leta 1945 so me zadeli trije nemški streli in kljub temu sem hudo ranjen uspel pobegniti kot ranjen jelen. Četniški vojak me je našel v koritu za krave v hlevu. Eden od teh srbskih mladeničev, ki je vsak dan hodil v našo hišo po meso, me je spoznal in mi rešil življenje,« je dejal nekdanji borec Dolomitskega odreda. Svojih prvih dni v partizanih se takole spominja: »Zjutraj me je komandant bataljona vpisal v knjigo borcev, po kosilu je bila politična ura in naš komisar je v prvih stavkih povedal: 'Mi, komunisti smo ljudje posebne sorte.'« Saj nismo vedeli, zakaj gremo v partizane, razen tistih, ki so že bili člani partije. Mi, ki nismo bili člani, smo imeli druge vidike. Študenti nismo imeli čuta, ali smo proletarci ali ne.« Njegov brat Vinko je bil organizator Osvobodilne fronte na Žirovskem, torej visok partijski funkcionar. Zakaj ga je partija obsodila na smrt, Tone še danes ne ve. »Človek bi rekel, naj jih bo sram,« se je pridušal v filmu. V začetku vojne je bil Mlakar izgnan v Srbijo, vendar je leta 1942 pobegnil iz Beograda v Ljubljano. Prvi, ki ga je v Sloveniji pozdravil, je bil njegov profesor risanja **Jože Plečnik**, pri katerem je potem nekaj časa živel kot gost. »S Plečnikom sva zelo hitro postala prijatelja. Verjetno na račun mojega znanja risanja,« je povedal in dodal, da ga je profesorjev duh neprestano vodil v življenju. Mlakar se spomni tudi obdobja ustvarjanja filma Kekec: »Ko smo končali s snemanjem, smo Kekčevo vas v Gozd Martuljku morali podreti. Takrat še ni bilo veliko prometa, morda pet vozil na uro. Danes bi bilo tam zvočno snemanje nemogoče. Takrat pa smo imeli od jutra do poznega popoldneva delovni mir.« Po projekciji filma je na vprašanje moderatorke, kako se počuti, ko ima svoj lasten film, odgovoril kratko in jedrnato: »Imenitno!«

Damjan Likar

Mlakarjevi najbližji

Trije kosi spodnjega perila in en par rjuh

V sredo, 22. novembra, je v Galeriji Franceta Miheliča v Kašči potekal muzejski večer z naslovom Škofjeloški grad med drugo svetovno vojno in po njej ter usoda njegovih lastnic, v katerem je muzejski svetovalec Loškega muzeja Jože Štukl **predstavil, kaj se je dogajalo z Loškim gradom in njegovimi lastnicami uršulinkami med drugo svetovno vojno in po njej.**

Uršulinke so grad kupile leta 1890 in ga spremenile v vzgojni zavod. V njem so svoje poslanstvo opravljale vse do druge svetovne vojne, ko so jih pregnali Nemci, ki so grad zasedli. Usoda gradu pa se je začela spreminjati že med prvo svetovno vojno, ko so v njegovih prostorih uredili prostore za vojaško bolnišnico, vendar so jih po vojni uršulinke preuredile nazaj v učiteljišče. Šolanje pri uršulinkah je veljalo za nadvse spoštovano, saj so imele veliko znanja, ki so ga prenašale na svoje učenke.

Druga svetovna vojna

Začetek druge svetovne vojne je prinesel velik preobrat. Še pred napadom na Kraljevino Jugoslavijo 1. aprila 1941 so uršulinke prejele ukaz, naj se grad pripravi za bolnico in čez tri dni so podpisale reverz in grad odstopile takratni vojski. Že 9. aprila je bila kraljeva vojska razpuščena in vojake so prepeljali v Ljubljano, uršulinke pa so poskrile živila in sanitetni material. Po nekaj dnevih je v Škofjo Loko prišla italijanska vojska in uršulinke so grad ponovno lahko spremenile v šolsko poslopje. Vendar ne za dolgo, saj so Italijani mesto v drugi polovici aprila zapustili in 22. aprila je na grad prišel gestapo. Ta je izdal ukaz, da je grad skupaj s samostanom last nemškega rajha in da ga morajo uršulinke v dnevu, dveh zapustiti. S seboj so lahko vzele le tri kose spodnjega perila in en par rjuh. Nemci so v celoti zaplenili premoženje gradu in samostana, ki so ga redovnice zapustile 24. aprila 1941. Na gradu so bivali oficirji, v samostanu navadni vojaki, samostanska skupnost pa se je razpustila. Redovnice so si našle nov dom v lovskem domu na Babnem polju, kjer pa so živele v zelo težkih razmerah in niso mogle opravljati svoje dejavnosti, zato so bile brez vseh dohodkov. Zaradi nevzdržnih razmer (bile so brez vode, elektrike, ogrevanja) so se leta 1942 v aprilu preselile na grad Lanšprež pri Mirni na Dolenjskem, kjer so se ukvarjale s poljedelstvom in živinorejo ter tudi z izobraževalno dejavnostjo. Ob koncu vojne so v maju Nemci zapustili Loški grad in uršulinke so se lahko vrnile v svoje prvotno domovanje.

Po koncu druge svetovne vojne …

… je bilo od maja do začetka avgusta 1945 na Loškem gradu koncentracijsko taborišče slovenske Ozne. Na gradu je bilo okoli tri tisoč vojnih ujetnikov (ustašev, domobrancev in civilistov), ki so jih Britanci predali novim jugoslovanskim oblastem. Samostan takrat ni bil prav dobro zastražen in nekaterim je uspelo pobegniti in si s tem rešiti življenje. V avgustu so preživeli vojni ujetniki dobili odpustnice in na gradu je nastalo taborišče za nemške vojne ujetnike z vojaško bolnišnico. Ujetniki so uršulinkam pomagali pri opravljanju del in prirejali pevske koncerte. Med letoma 1949–1950 je bilo na gradu žensko taborišče za družbeno koristno delo, v letih 1950–1959 pa moški kazensko poboljševalni dom. Leta 1959 je na Loškem gradu začel z delom Loški muzej. Uršulinke so kljub prostorski stiski v samostanu vztrajale vse do leta 1954, ko jih je nova oblast razlastila. Razkropljena samostanska skupnost se je ponovno zbrala pod isto streho šele leta 1961 v Ajmanovem gradu pri Svetem Duhu.

Teja Potočnik

Škofja Loka in Loški grad pred letom 1890
(Foto: arhiv Loškega muzeja)

Loški grad leta 1959, ko je v njem začel nastajati Loški muzej.
(Foto: arhiv Loškega muzeja)

Fordov pooblaščeni serviser

› Vse za vašega Forda na enem mestu

- avtoličarstvo
- avtokleparstvo
- avtoservis za vse tipe vozil
- poliranje vozil
- prodaja originalnih rezervnih delov
- polnjenje klimatskih naprav

- prodaja, montaža in menjava pnevmatik

› Cenitev avtomobilskih škod

Popravilo poškodovanih vozil od toče in popravilo manjših poškodb na parkirišči - brez barvanja

› Pogodbe zavarovalnic za vse tipe vozil

Brelih d.o.o. AVTOSERVIS
www.brelih.info
SUHA 29, 4220 Škofja Loka
Delovni čas: pon- pet 7.00-18.00
sobota 8.00-12.00
tel.: 04/51 53 400 (401)
fax: 04/51 53 402
GSM: 051/380-713
Ford Go Further

Nove zanimivosti srednjeveškega mesta

Zgodovina je nikoli nedokončana veda in prav v tem, da nam vedno ponudi še kakšno novo odkritje, je njen čar. Tokrat smo se ponovno sprehajali po Škofji Loki in z Modestom Erbežnikom **iz Zavoda za kulturno dediščino odkrivali zanimivosti, ki jih kot vsakodnevni obiskovalci mesta spregledamo, nanje nismo pozorni ali preprosto zanje sploh ne vemo.**

Sprehod smo začeli na kamnitem Kapucinskem mostu in obnovili zgodbo o njegovem nastanku. Preden so ga leta 1381 zgradili, so tovor in ljudi čez Selško Soro prevažali brodarji. Ker zaradi pogosto naraslih vod to ni bilo vedno mogoče, je freisinški škof Leopold dal v letih 1378–1381 zgraditi most. Polkrožno zgrajeni most iz rezanega kamna je premoščal Soro med obrambnim stolpom severnih mestnih vrat in stolpom na nasprotnem bregu. Ko je ob obisku Škofje Loke škof Leopold na konju prečkal most, sta s konjem vred padla v naraslo Soro in Leopold je utonil. Pokopan je v nunski cerkvi. Po tem dogodku so na mostu zgradili kamnito ograjo in most je več stoletij ohranil nespremenjeno podobo. Sveti Janez Nepomuk na mostu je replika izvirnika, ki je shranjen v Loškem muzeju. Replika je narejena iz umetne mase, na kar ne bi pomislil niti najboljši opazovalec.

Kot smo že omenili, sta most zaključevala stolp severnih mestnih vrat pri današnji trgovini Paleta in stolp pri vhodu v staro Jesharno. Na tem delu, pri podhodu v mesto so takoj na desni strani vrata na dvorišče Jesharne in tam se še dobro vidijo vratca, ki so nekdaj vodila v obrambni stolp. Krasijo jih tipični gotski portali. Sicer so jih dvignjena tla močno znižala, vendar so lepo ohranjena in pričajo o zgodovinskem pomenu stolpa, ki je bil naslonjen na še danes stoječo stavbo. Zgodbo o kamnitem mostu in stolpih lepo prikazuje slika Škofje Loke v požaru iz leta 1698, ki je shranjena v Loškem muzeju.

Vratca, ki so včasih vodila v obrambni stolp, naslonjen na Jesharno.

Slika križevega pota v obokih – nišah v obzidju nunskega vrta. (Foto: arhiv Zavoda za kulturno dediščino)

Pot smo nadaljevali ob obzidju nunskega vrta. Na obzidnih stavbah v začetku so tipične gotske konzole iz časa po potresu leta 1511. Skozi podhod smo stopili na ozemlje nekdanjega nunskega samostana. Iz notranje strani so v obzidju vidni oboki – niše, v katerih so bile nekdaj slike križevega pota. Zadnja, deloma ohranjena je bila pred nekaj leti po restavratorskem postopku sneta in shranjena v Loškem muzeju. Ob zidu nunskega vrta stoji oranžerija, v kateri so uršulinke imele cvetličnjak, ki je pozimi služil za hrambo eksotičnih rastlin.

Preko nunskega gradu se pogled razprostira na staro poslopje nekdanje kašče in nunskega samostana ter Loški grad. V času obnavljanja današnjega gradu je bil v temeljih severovzhodnega stolpa odkrit del starejšega polkrožnega stolpa, ki je v času utrdbe na Kranclju služil kot opazovalnica. Imenoval se je tudi ‚propognaculum'.

Potem nas je pot vodila do mogočnega nunskega samostana. Pred leti je bil izdelan idejni projekt, da bi samostan z uvedbo različnih učnih vsebin ponovno zaživel. V samostanu so v delu starejših prostorov ohranjeni stavbni elementi in detajli iz obdobja gotike in renesanse, med njimi kamnit gotski portal vrat in prostor s tipičnim lesenim stropom, ki sloni na kamnitih opornikih – konzolah. Nadaljevali smo sprehod do nunske cerkve in se ustavili še ob tipičnem baročnem oknu, katerega okvirji so izdelani iz značilnega gorenjskega materiala –peračiškega tufa, ki so ga predvsem na Gorenjskem vgrajevali v kmečke in meščanske hiše ter sakralne objekte. Sprehod smo zaključili s pogledom na renesančni epitaf iz

Oranžerija na nunskem vrtu

Okenski okvirji so izdelani iz zelenkastega kamna – peračiškega tufa, značilnega za Gorenjsko

Detajli starejšega dela uršulinskega samostana, gotski portal vrat s tipičnim lesenim stropom na kamnitih opornikih – konzolah (Foto: arhiv Zavoda za kulturno dediščino)

Renesančni epitaf – relief, ki ga zazna le redko kateri sprehajalec, ker je vzidan visoko na fasadi nunskega samostana nad Blaževo ulico.

začetka 16. stoletja. Žal ta kulturni spomenik opazi le redko kateri sprehajalec, saj je visoko ‚skrit' na fasadi samostana nad Blaževo ulico. »Vzidan je namreč na tako nerodnem mestu, da bi bila potrebna že poštena telovadba, če bi se mu hoteli približati,« je zapisal njegov poznavalec dr. Emilijan Cevc v Loških razgledih že leta 1966. Imenuje se relief Križanega z Marijo in Janezom Evangelistom in je izklesan iz temnordečega peščenjaka.

Teja Potočnik

Božičkov tek po Škofji Loki

Letošnji Božičkov tek po Škofji Loki bomo spremenili v dobrodelni Božičkov tek

Na pobudo ravnateljice Vrtca Škofja Loka, **Janje Bogataj**, in tekaške skupine Prvi in drugi tekaški korak bo Škofja Loka 20. decembra ob 19. uri tekla za dober namen. Tekači bodo med tekom imeli v mislih pet let starega **Matija Kržišnika** iz Brodov, ki je pri treh mesecih zbolel za respiratornim sincicijskim virusom. Od takrat naprej ima cerebralno paralizo in velik razvojni zaostanek. Družina bi mu rada omogočila nemoteno obiskovanje vrtca v Škofji Loki in ostalih terapij, ki jih potrebuje. Ker se Matija ne more več voziti v običajnem otroškem avtosedežu, potrebuje invalidski voziček. Tako je njegova družina primorana v nakup večjega vozila oziroma kombija.

Za Božičkov tek se bodo tekači zbrali ob 19. uri na stadionu za OŠ Škofja Loka – Mesto, kjer bodo najprej zbrali prostovoljne prispevke. Vsak, ki bo prispeval, se bo tudi podpisal na listino, s katere bo razviden skupni znesek zbranih finančnih sredstev. Celoten izkupiček se bo nakazal na tekoči račun, namenjen Matiju. Nato bodo tekači odtekli približno pet kilometrov v Božičkovih kapah, ki si jih priskrbijo sami. Tek po ulicah Škofje Loke bo simboličen, z namenom druženja ter skupnega pričakovanja prihajajočih božičnih praznikov. In seveda z dobrim namenom. **B. Č.**

Škofja Loka bo tekla na dobrodelnem Božičkovem teku.

Stopinje poljanske župnije

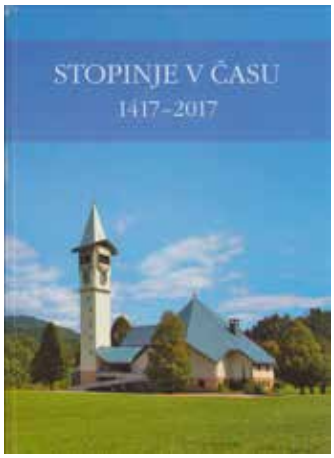
V letošnjem letu so v Poljanah zabeležili šeststoto obletnico delovanja župnije in ob tem so se odvile različne slovesnosti, med drugim tudi blagoslov na novo zgrajene kapelice. Ker pa se je v šestih stoletjih nabralo veliko še ne videnega slikovnega in pisnega materiala, so ga zbrali v zborniku z naslovom Stopinje v času 1417–2017.

Zbornik so predstavili v četrtek, 23. novembra, v okviru projekta Gostija v deželi branja v Knjižnici Ivana Tavčarja v Gorenji vasi. Direktor knjižnice **Matjaž Eržen** je povedal, da je vesel, da se je dan splošnih knjižnic, ki ga sicer praznujemo 20. novembra, razvil v pravo gostijo branja. Nagovor je začel urednik zbornika in poljanski župnik **Jože Stržaj**: »Večja stopala pustijo večje stopinje in naša župnija jih zagotovo je. Če malo bolj šaljivo povemo, obstajala je celo petinsedemdeset let pred odkritjem Amerike.«

Pred sedmimi leti je izšel že prvi spominski zbornik Poljane, kdo vas bo ljubil, ki je sovpadel s tristoto obletnico postavitve temeljnega kamna za staro cerkev v Poljanah. Tokrat pa sta bila povod, kot pravi Stržaj, dva fotografska albuma prejšnjega župnika v Poljanah **Mira Bonča**, v katerih je bilo polno fotografij, ki jih občani še niso videli. Končno podobo zbornika, ki ga je ustvarjalo več kot triintrideset ustvarjalcev, so po približno dveh mesecih trdega dela bralci prvič lahko prijeli v roke v septembru.

343 strani je razdeljenih na tri večje sklope. Prvi, z naslovom Pogled v preteklost, obsega največ strani in se začne s kratkim terminološkim slovarjem, ki ga je pripravila **Bernarda Jesenko Filipič,** da bi bilo bralcem olajšano delo ob neznanih besedah. **Franc Miklavčič** se je ukvarjal z zgodovino poselitve Poljanske doline. V prvem delu piše o načinih poselitve, prvih popisih, načinih poselitve, težavah kmetov in napadih Turkov. Ob predstavitvi zbornika je Miklavčič povedal: »Ravno danes mineva 1044 let od prvih pisnih virov in listinskih dokumentov o naših krajih.« 973. leta je namreč freisinška škofija od nemškega vladarja Otona II. dobila bogati daritvi in to tudi zapisala. Župnija Poljane se je leta 1417 ločila od župnije Škofja Loka, ki je prej pokrivala osrednji del Poljanske doline, in tako začela pisati svojo zgodovino.

Pogled na preteklost se ustavi tudi na izgradnji trenutne cerkve

Na naslovnici je cerkev sv. Martina.

Stara poljanska cerkev je stala v središču Poljan.

in zvonika, pregledu župnikov, kaplanov, rodovnih in duhovnih poklicev. Življenje, zapise in spomine na pokojnega župnika Mira Bonča so pospremili z njegovim citatom: »Kar je vsajeno v našo zemljo, je vsajeno v prihodnost.« Poglavje se zaključi s pregledom kapelic in križev v župniji Poljane, ki jih je poiskala, zbrala in uredila Jesenko Filipičeva. Opisana je tudi velika škofjeloška posebnost, ki je ostali del Gorenjske nima, to je t. i. krlejž – obredno znamenje, ki je stalo na mestih, kjer se je umrli še zadnjič brez zamere poslovil od vasi.

V drugem delu V spomin zapisani Poljanci je predstavljenih enajst že pokojnih oseb, ki so v poljanski župniji v šeststotih letih s svojim ustvarjanjem, delom ali pomočjo župniji kakorkoli zaznamovale šest stoletij zgodovine. Kot prvi je zapisan škof in misijonar Ignacij Mrak, sledijo pa mu Aleš Ušeničnik, Franc Frlan – pater Damijan, Metod Oblak, Valentin Debeljak, Janez Tavčar, Frančiška Kloboves, Franci Kloboves, Frančiška Tavčar, Cilka Krek in Minka Dagarin. Med predstavljenimi so torej tako pisatelji in pisateljice kot planinci, akademiki in župnijske gospodinje.

Opisi in pripovedovanja so obogatena s pesmimi, citati in slikovnim gradivom. O tem delu sta na predstavitvi več povedali **Majda Debeljak** in **Irma Jelovčan**, ki je predstavila tudi zapis iz neke družinske kronike. Tam je našla zanimive podatke o gospodarju na Kovšakovi domačiji, ki so ga ubili Kuzovci, vojaški begunci. Vprašanja o tem gospodu še vedno ostajajo, a zagotovo drži to, da je imel kar nekaj pod palcem.

Opis današnjega življenja v Poljanah zaključuje Zbornik v sklopu Čas, ki ga živimo danes, . V njem predsedniki in predstavniki društev ter javnih institucij so opisali svoje delo. Predstavljene so krajevna skupnost, Osnovna šola Poljane, kulturno, športno in gasilsko društvo v Poljanah, smučarski klub, plezalno društvo Cempin, čebelarsko društvo Blegoš, lovska družina, krajevna organizacija Rdečega križa in skavti stega Poljanske doline 1. Za konec je priloženo še dramsko besedilo **Mateje Tušek** z naslovom Čarovnija za Slovenijo, v katerem vila v kresni noči išče ‚zdravilo' za mlado dekle Slovenijo.

Franc Miklavčič je večer zaključil z mislijo: »Vse, kar smo doživeli včeraj, je že zgodovina. Ravno zato morajo obstajati taki zborniki, da se zgodovina ne pozabi. Upajmo, da bo knjigo v roke vzel tudi kdo od mlajših.« **Meta Gantar**

Ti si mene naučila brati

V času nemirnih razmer druge svetovne vojne so bili varnost, zdravje in preživetje na prvem mestu. Veliko otrok je bilo v začetku tega obdobja prikrajšanih, ker niso mogli hoditi v šolo, a je partizansko šolstvo, čigar namen je bil otroke naučiti branja, pisanja in računanja, ublažil primanjkljaj znanja.

Ob okupaciji leta 1941 so na Gorenjskem Nemci takoj začeli izvajati svoj raznarodovalni načrt. Zaprli so šole, uničili so učbenike, knjige in dokumentacijo, največkrat s požigom, ter izselili slovenske učitelje. Nadomestili so jih z nemškimi, ki naj bi otroke pripravili na pouk v nemščini, in z novim šolskim letom začeli z obvezno nemško šolo za vse šoloobvezne otroke. Ti učitelji niso imeli pedagoške izobrazbe in niso znali jezika okolja, tako da učencev niso razumeli, učenci pa ne njih. Učili so se pesmi v tujem jeziku, za vsako slovensko besedo pa so bili kaznovani.

Otroci niso hodili v šolo

Odpor do take šole je bil vse večji, otroci so izostajali od pouka, tudi pri starših nova šola ni imela podpore in še nastajajoče odporniško gibanje je začelo preprečevati ponemčevanje. Učitelji so se umikali v večje kraje, kjer so se počutili bolj varne, ali pa so se vračali domov na Koroško, od koder so prišli. Uvedba nemškega šolstva večinoma ni bila uspešna, na obravnavanem območju se je obdržala do konca vojne edino nemška šola v Škofji Loki.

Pričakovanje ljudi, da se bo vojna kmalu končala, se ni uresničilo. Starši so se zavedali, kaj njihovi šoloobvezni otroci zamujajo, ko nimajo možnosti obiskovati rednega pouka. Ponekod, odvisno od razmer, osveščenosti in poguma, so začela posamezna dekleta doma zbirati bližnje otroke in jih učiti osnov branja, pisanja in računanja. To so bili učni krožki, po Gorenjskem so nastajali v šolskem letu 1943/1944, sprva spontano, v letu 1944 pa vedno bolj organizirano. Po kapitulaciji Italije septembra leta 1943 so na Primorskem po dvajsetih letih fašističnega nasilja začeli obnavljati slovensko šolstvo. Prek Idrije in Cerkljanskega je vpliv primorskega dogajanja segel na Gorenjsko.

Partizansko šolstvo se je prilagajalo vojnim razmeram

Po ustanovitvi Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta – partizanskega parlamenta – pa je bil za organizacijo partizanskega šolstva februarja leta 1944 zadolžen odsek za prosveto. Poskrbel je za enoten predmetnik in učni načrt, za strokovne in politične kadre, ki so na terenu gradili šolsko mrežo, za učbenike in priročnike, kolikor so jih partizanske tiskarne zmogle natisniti. Krožki so v tem letu prerašcali v organizacijsko urejene oddelke šol. Seveda pa je bilo v takratnih časih veliko improvizacije in prilagajanja spremembam. Pouk je potekal najpogosteje v zasebnih hišah, v opuščenih gostilniških

Ustvarjalci med delom

Kot učno gradivo so uporabljali tudi brošuro Gorenjski pionir.

ali drugih prostorih, v poletnem času celo na kozolcu, v redkih primerih pa v šolski stavbi. Primanjkovalo je učbenikov, zvezkov, svinčnikov, krede, celo table niso imeli povsod. Pouk so prekinjale sovražne hajke, ofenzive, napadi, grožnje. Otroci so bili priča nasilju, doživljali so izgubo svojcev, pomanjkanje, strah, nikoli niso vedeli, kaj jih čaka. Šola pa jim je pomenila prostor druženja, prijateljstva in tovarištva, zato so radi prihajali k pouku.

Največja težava je bila v pomanjkanju šolanih učiteljev. Teh je bilo samo za vzorec, ostali, imenovali so jih učiteljski pripravniki, so imeli druge poklice, bili so dijaki ali pa so zgolj končali osnovno šolo v domačem kraju. Pomembna je bila pripravljenost, veselje do dela z otroki in pripadnost ciljem NOB. Med učitelji je bilo le malo moških, ker je bilo njihovo mesto v partizanskih enotah ali v terenskem aktivizmu. Največ je bilo mladink, včlanjenih v takratne politične organizacije, poučevanje je bilo zanje tudi pomembna naloga.

Osnovni namen partizanske šole je bil, da se čim več šoloobveznih otrok, ki pred vojno še niso hodili v slovensko šolo, nauči pisati, brati in osnovnega računstva. Na osvobojenih ali polosvobojenih ozemljih, kjer so bili pogoji nekoliko boljši, se je predvsem v večjih krajih v omejenem obsegu razvila tudi višja stopnja, to je tretji in četrti razred, večinoma pa so bili začetniki razporejeni v prvi razred, tisti, ki so črke že poznali, pa v drugega.

O partizanskem šolstvu bo nastala knjiga

Ob sedemdeseti obletnici nasilne smrti partizanske učiteljice Marije Naglič – Nuše, ki je poučevala v Delnicah, so se 25. marca 2015 v Podobenu zbrali še živeči učenci iz obeh krajev in obujali spomine. Marsikaj so vedeli povedati, ena od učenk je imela s seboj še celo ročno izdelano in izpisano spričevalo partizanske šole. Iz tega pogovora je nastala ideja o brošuri ali nečem podobnem, v kateri bi zapisali spomine in objavili ohranjene dokumente.

Ivan Križnar, France Podnar, Irena Filipič in **Milena Sitar** so si razdelili področje od Žirov z okolico in zgornjega dela Poljanske doline do vasi pod Blegošem in Poreznom. V tem delu Gorenjske, ki meji že na severno Primorsko, je bilo partizansko šolstvo najbolj razvito. Tu, na škofjeloškem območju, je bilo na začetku leta 1945 skoraj polovica vseh ilegalnih slovenskih šol na Gorenjskem. Ob podpori Združenja borcev NOB Škofja Loka so avtorji začeli iskati še žive učence in celo učitelje partizanskih šol, zapisovati njihove spomine in raziskovati okoliščine, v katerih so delali.

Zbiranje gradiva je trajalo dve leti, saj je bilo pogosto težko razvozlati šifrirane lokacije šol in največkrat samo z ilegalnimi imeni poimenovane nosilce partizanskega šolstva. Dokumentacija, ki se je natančneje vodila šele v šolskem letu 1944/1945, je bila ob požigih zlasti v zadnji nemški ofenzivi marsikje uničena, drugod se je po vojni porazgubila. Marsikaj pa je le ostalo in skupaj z drobci spominov, ki jih ohranjajo takratni učenci in njihovi svojci, bo zajeto v knjigi Ti si mene naučila brati. Izšla bo pomladi leta 2018 pri založbi Modrijan.

Meta Gantar

Ponovno stkane Železne niti

Muzejsko društvo Železniki je v petek, 10. novembra 2017, ob 19. uri v Kulturnem domu Železniki predstavilo novo, že štirinajsto številko zbornika za Selško dolino Železne niti. Nekaj več o tem nam je povedal Rudi Rejc**, predsednik Muzejskega društva Železniki in urednik zbornika.**

Kako bi lahko na kratko predstavili osrednjo misel letošnjega zbornika?

Občina Železniki je letošnje leto razglasila za leto **dr. Janeza Evangelista Kreka**. V zborniku smo mu tako namenili osrednji prostor. Naš novi sodelavec **Franc Pfajfar** je spisal prispevek z naslovom Dr. Janez Ev. Krek, Selčan in domoljub Selške doline. K sodelovanju je povabil še dva pisca: **Marjan Kokalj** je pripravil prispevek o leposlovju dr. Janeza Ev. Kreka, **dr. Miha Šimac** pa oris njegove osebnosti in njegovega pomena za slovenski narod. V teh prispevkih je natančno opisano življenje in delo tega pomembnega Slovenca.

Skupaj z Javnim zavodom Ratitovec, Muzejem Železniki in Planinskim društvom za Selško dolino Železniki smo pripravili razstavo o Janezu Ev. Kreku in Krekovi koči na Ratitovcu. Planinsko društvo letos praznuje stodeseto obletnico obstoja tudi po zaslugi Janeza Ev. Kreka, ki je bil med pobudniki za njegovo ustanovitev. Koča na Ratitovcu je prav zaradi njegove vloge poimenovana po njem. Razstavo je pripravila **Katja Mohorič Bonča**. Prispevek z naslovom Krekova koča na Ratitovcu lahko preberete v letošnjem zborniku.

Kateri so najpomembnejši vsebinski poudarki te številke?

V letošnjem zborniku je objavljenih kar nekaj pogovorov. Predstavljeni so misijonar **Jože Rovtar**, jasličar **Konrad Triler**, naš pisec in aktivni zgodovinar **Vincencij Demšar** in **Alojz Žumer**, častni občan za leto 2015.

Rudi Rejc, predsednik Muzejskega društva Železniki in urednik zbornika Železne niti

Uredniški odbor in večina avtorjev prispevkov na predstavitvi zbornika

V zborniku je tudi zanimiv prispevek Vodne naprave skozi Racovnik ali Spodnje Železnike avtorja **Andreja Bogataja**, ki vsako leto preseneti s kakšno zgodovinsko raziskavo. Hotel je pisati o elektrarni Niko, ki so jo podrli in zgradili novo, pa je na koncu nastal članek o vseh vodnih napravah na nekdanjem bajerju skozi Racovnik. To je bila tudi tema predstavitve zbornika Železne niti številka štirinajst v kulturnem domu, ki je odlično uspela. Kulturni program sta oblikovala **Nejc Jemc** na harmoniki in tenorist **Tone Habjan**.

Izšla je že štirinajsta številka Železnih niti.

V novi številki zbornika je štiriindvajset avtorjev pripravilo sedemindvajset prispevkov, ki so novo številko obogatili z novimi odkritji na področju zgodovine, narave, družbe, klekljane, rokodelske in stavbne dediščine, kulture ter praznovanj in s pogovori s prebivalci naših krajev ter z občinskimi nagrajenci. Na štiristo straneh vas čaka še vrsta drugih zanimivih in nekaj stalnih prispevkov, ki širijo obzorja, bogatijo duha ali pa zgolj krajšajo dolge zimske večere.

Kje si lahko zbornik ogledamo in kupimo?

Prodajna mesta so v Muzeju Železniki, Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka – v krajevni knjižnici v Železnikih, v Župnijskem uradu Selca, trgovini Škulj Zali Log, lovski koči na Toli, okrepčevalnici Brunarica Dražgoše, podružnični šoli Bukovščica in pri nekaterih naših članih na terenu. Zbornik stane petindvajset evrov.

Kakšni so načrti za naprej?

V decembru se sestane uredniški odbor in prične snovati petnajsto številko Železnih niti. Vabim vas, da sodelujete pri nastajanju. Pišete lahko o ljudeh, običajih, dogodkih, kulturi, stavbni dediščini ipd. Veliko zgodovine je še nezapisane, veliko ljudi je še neznanih, veliko dogodkov neodkritih. Svoje prispevke ali ideje lahko pošljete na elektronski naslov: muzej.zelezniki@siol.net.

Borut Strnad

Železne niti

odkrivamo dobre zgodbe

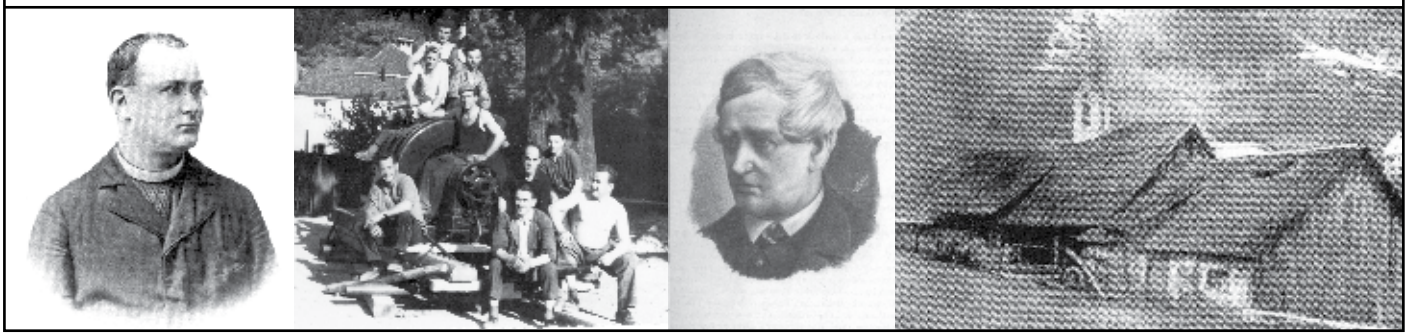

Muzejsko društvo Železniki

MUZEJSKO DRUŠTVO ŽELEZNIKI

Na plavžu 58
4228 Železniki

info.mdzelezniki

V loških gozdovih našel predmete iz druge svetovne vojne

Staroločan Tone Bevk **se že od mladosti ljubiteljsko ukvarja z zbiranjem predmetov iz škofjeloške zgodovine. Med drugim je v okoliških gozdovih našel ogromno ostalin iz druge svetovne vojne, ki jih bo verjetno nekega dne podaril Loškemu muzeju, saj želi, da najdbe ostanejo v domačem kraju.**

Ljubiteljski zgodovinar se je odkrivanja lokalnih vojaških zgodb lotil zelo sistematično. »Potencialno najdišče odkrijem s pomočjo napisanih zgodovinskih virov, iz katerih so razvidna gibanja različnih vojaških enot na območju Škofjeloškega med drugo svetovno vojno. Mnoge utrjene planinske poti iz medvojnega časa danes ne obstajajo več, zato sem pri terenskem pregledu bolj ali manj hodil po brezpotjih, zaraščenih predelih,« je povedal upokojenec, ki je vesel, da se vedno več ljudi zanima za proučevanje preteklosti v lokalnem okolju. »Velika škoda je nastala, ko so ljudje pri podiranju starih hiš uničili tudi mnoge dragocene predmete, ki bi danes imeli veliko zgodovinsko vrednost,« je dejal Bevk. Sam je daljnega leta 1975 prve kose starega orožja prodal nekemu loškemu zbiratelju in si za tisti denar kupil dirkalni motor, za motokros s katerim je vse do leta 1981 uspešno nastopal za AMD Škofja Loka v republiški in državni ligi motokros 250 kub. **Damjan Likar**

Italijanski in jugoslovanski bajonet, najden na območju Osolnika. Revolver z naboji, najden na območju Lubnika.

Najdeno pod Lubnikom: domobranska kokarda, žepna ura in nožek s krščanskim simbolom IHS.

Menažka, ki jo je našel zraven zemljanke na Križni gori.

Nemški in italijanski pogonski del minometnega izstrelka. Najdeno pod Križno goro.

Bevk je čelado Adrian našel pod skalo na območju Križne gore. V njej je bilo še polno neuporabljenih nabojev.

Tone Bevk z italijansko puško mitraljezom, model 1930, ki jo je našel pod listjem na območju Črnega vrha, kjer so bile domobranske postojanke. V orožju je bilo še olje in sedemnajst nabojev.

Sedemdeset let Pihalnega orkestra Alpina

Pihalni orkester Alpina Žiri praznuje sedemdeseto obletnico delovanja. 8. decembra bodo na slavnostni seji podelili številna priznanja, starosta žirovskih godbenikov Viki Žakelj **pa bo prejel priznanje za častnega predsednika. Letos so bili tudi med dobitniki občinskega priznanja. Ob tej priložnosti smo k pogovoru povabili predsednico društva** Urško Trček**.**

Bi lahko najpomembnejše dogodke iz vaše zgodovine strnili v nekaj stavkov?

Pihalni orkester Alpina Žiri je bil ustanovljen leta 1947. Prvič so nastopili ob odprtju novozgrajene tovarne Alpina. V tistem času je orkester igral predvsem koračnice na paradah in proslavah ter žalostinke na pogrebih. Sredi šestdesetih let so veliko gostovali v Avstriji, Italiji in na Češkoslovaškem, udeležili so se tudi godbenih tekmovanj. Na začetku devetdesetih let so bili na tekmovanjih petkrat zlati, dobili so tudi pokal absolutnega zmagovalca v zabavnem programu za pokal Ormož. Leta 1997 smo posneli prvo zgoščenko, pet let kasneje pa smo nastopili na Trgu svetega Petra v Vatikanu. Pred sedmimi leti je orkester prevzel sedanji dirigent **Branko Mrak**. Na 33. tekmovanju slovenskih godb v Žalcu smo prejeli zlato plaketo

Pihalni orkester Alpina Žiri

s posebno pohvalo ter pokal absolutnega zmagovalca. Ustanovili smo lastno glasbeno šolo, uvedli abonmaje, v uvod v sedemdeseto obletnico delovanja smo skupaj z lokalnimi rock skupinami izdali svojo drugo zgoščenko z naslovom Žirokenrol.

Od klasične pihalne godbe, ki je nekoč igrala na proslavah in pogrebih, do današnje – zelo moderne zasedb, je bil storjen velik korak. Kdo vse stoji za njim?

Dodaten zagon orkestra poleg dirigenta Branka Mraka s svojimi idejami in energijo prispeva predvsem pomlajen upravni odbor, ki ga sestavljajo **Urška Trček, Daniel Podobnik, Adam Rejc, Mateja Mlinar, Filip Pivk, Primož Gartnar, Eva Kopač, Agata Pivk** in **Tine Logar**. Za napredovanje orkestra pa so s svojim prispevkom zaslužni prav vsi godbeniki.

Po prihodu Branka Mraka je začela aktivno delovati glasbena šola. Zakaj je ta tako pomembna za ansambel, kakršen je vaš?

V šolskem letu 2014/2015 smo začeli s poučevanjem pihal, trobil, tolkal ter glasbene teorije, leto kasneje pa smo uvedli tudi poučevanje klavirja in delovanje mladinskega pihalnega orkestra. Rezultati društva so opazni, saj se nam je v letošnjem jubilejnem letu pridružilo sedem novih godbenikov. Menimo, da delovanje glasbene šole ni pomembno samo za naš orkester, temveč tudi za ostalo kulturno in družbeno življenje v občini Žiri.

Kako se je od ‚včeraj' do ‚danes' spreminjal repertoar?

Prav z uvedbo tematskih abonmajskih koncertov želimo glasbeni repertoar razširiti na več glasbenih zvrsti – od klasične glasbe, swinga, latino ameriških ritmov, jazza, rocka do narodno-zabavne glasbe … Vsako leto del finančnih sredstev namenimo za nakup notnega materiala, uspešno pa sodelujemo tudi s slovenskimi mladimi skladatelji, ki so za nas napisali vse priredbe, posnete na naši zgoščenki Žirokenrol.

Kako boste proslavili sedemdeseto obletnico godbe?

Med drugim bomo decembra v sodelovanju z žensko vokalno skupino Katrinas pripravili prav poseben božični koncert, ki bo 24. decembra v Ljubljani pred Magistratom, in Božično simfonijo 25. decembra v Žireh.

M. M.

Loški utrip lahko berete tudi na spletu: www.skofjaloka.si.

Loka v snegu 2017

Leto gre h koncu in veselo smo zakorakali v zadnji mesec december, ki na vsakem koraku ponuja praznično vzdušje. Tudi Škofja Loka se v predpraznični razpoloženju pridružuje drugim slovenskim mestom, od letos dalje pod imenom Loka v Snegu.

Škofja Loka v snegu je znana slika, olje na platnu Ivana Groharja iz leta 1905 in ponazarja zasneženi Mestni trg in pravo zimsko idilo, zato je organizatorja Občino Škofja Loka navdušila za spremembo naziva programa decembrskih prireditev iz ‚Beli december' v ‚Loka v Snegu'. Glavnemu organizatorju so pri organizaciji pomagali še Agencija Koncerti, Društvo Glasba-Drama, Društvo prijateljev mladine Škofja Loka, škofjeloški orkester Amadeo, Familija – izobraževalni in terapevtski center, Kino Sora, Kulturno društvo Grable, Kulturno umetniško društvo LUFt, Multimedijske storitve in organizacija dogodkov LŠ in Prosvetno društvo Sotočje Škofja Loka. Številni soorganizatorji so s skupnimi močmi pripravili zanimiv in raznovrsten decembrski program, v katerem bo lahko vsak našel kaj primernega zase. Staro mestno jedro je že praznično okrašeno, tako da vlada pravo božično-novoletno

Naslovnica letaka napovednika dogodkov Loka v snegu (Foto: arhiv Občine Škofja Loka)

vzdušje. Že tako čarobno mesto Škofja Loka pa je pred prazniki tako še bolj očarljivo. Sneg je pobelil mesto že konec novembra, prve prireditve pa so se začele s prihodom prvega praznicnega moža Miklavža in miklavževanjem. Miklavž je obdaril škofjeloške otroke in jim podaril predstavo Zakleti grad. Vzdušje na Mestnem trgu je bilo kot vsako leto v pričakovanju in pisano – veselo. V nadaljevanju festivala so uprizorili še otroško predstavo Žabja pisma in v Groharjevi galeriji izvedli pravljično urico z naslovom Pravljice za dolge zimske noči.

Božično in novoletno dogajanje

Božično vzdušje se bo začelo s koncertom božičnih pesmi v izvedbi otroškega glasbenega ansambla in pevskega zbora Glasbene šole Leoša Janačka iz češke Ostrave, ki ga bodo izvedli 14. decembra v Sokolskem domu Škofja Loka, in nadaljevalo 15. decembra v župnijski cerkvi svetega Jakoba s praznicnim koncertom, na katerem bo nastopil madžarski organist Dóbisza Árona. Glasbeno-literarni večer s Ferijem Lainščkom in člani orkestra Amadeo 19. decembra bo praznične dogodke pospremil na prosto, tokrat na novi Trg pod Gradom. Prvi med njimi bo 22. decembra z začetkom ob 17. uri, in sicer božični LUFt, ki ga bo popestril prihod Božička in mednarodni festival uličnega gledališča Ana Mraz. Že naslednji dan se mu bo na Mestnem trgu pridružila ustvarjalna delavnica Naredi si sam z naslovom Praznična snežena krogla. Za prednovoletno zabavo in smeh bo 27. decembra v Sokolskem domu poskrbel komični šov komedija Brade. Za otroke bo 28. decembra na ogled projekcija animiranega sinhroniziranega otroškega filma Drobižki. Slednjim se bodo pridružile še ustvarjalne delavnice, na katerih bodo otroci lahko kreativni in se ob tem še izvrstno zabavali. Pridne ustvarjalce bo ob tem obiskal še tretji dobri mož dedek Mraz, ki nikoli ne pozabi na praznično obdaritev in veselo vzdušje. Za njihove starše pa se bo v večernih urah v Kinu Sora odvijala projekcija filma Razdvojeno srce, ki je bil deloma posnet tudi v Škofji Loki. Trg pod gradom bodo v petek, 29. decembra, ogreli glasbeniki skupine Help – A Beatles Tribute Band s predskupino in v soboto, 30. decembra, Disco party band. Za zaključek leta bo obiskovalce silvestrovanja zabavala skupina Joške v'n.

Ob decembrskem dogajanju pa bodo v Rokodelskem centru DUO Škofja Loka na ogled Izložbe domišljije, prodajne razstave umetnikov in rokodelcev, ki ponujajo izbrana umetniška dela, rokodelske, oblikovalske ter unikatne izdelke in ob tem tudi bogat spremljevalni program.

Teja Potočnik

Izložbe domišljije

Do konca decembra bodo v Škofji Loki na ogled prodajne razstave umetnikov in rokodelcev pod skupnim imenom Izložbe domišljije. Slednje so lepa popestritev praznicnega dogajanja v našem mestu.

Prodajne razstave umetnikov, rokodelcev, fotografov, oblikovalcev in ilustratorjev v skupni akciji povezujejo kar petnajst organizacij in številne posameznike z območja nekdanjega loškega gospostva. Svoje izložbe in prostore v starem mestnem jedru Škofje Loke in bližnji okolici namenjajo predstavitvi umetnin, unikatnih izdelkov in izdelkov sodobnega oblikovanja ter jih spreminjajo v praznične trgovine. Ob tem pripravljajo bogat spremljevalni program z delavnicami in dogodki. Namen projekta je med drugim oživljanje starega mestnega jedra Škofje Loke s kakovostno ter raznovrstno ponudbo. Projekt je hkrati podpora ustvarjalcem s celotnega škofjeloškega območja in pomoč Ločankam, Ločanom ter ostalim obiskovalkam ter obiskovalcem, ki bodo na tak način lahko kupili izvirna ter unikatna darila in zagotovo osrečili svoje

»Izlooooooožbbbbbeee domišljijeeeeeeeeeeee!« so izgovorili sodelujoči. Od leve proti desni: Roza Peternelj, Jure Kalan, Saša Ambrožič, Agata Pavlovec, Irena Šuštar, Anja Musek, Nejc Jemc, Kati Sekirnik, Nina Vastl, na tleh pa Bojan Trampuš in Jana Fojkar.

najdražje. Izložbe domišljije namreč nagovarjajo k odgovornemu potrošništvu ter podpiranju domače ekonomije. Tako organizatorji upajo, da bodo v mestno središče privabili vedno več obiskovalcev. Sicer so z izpeljanim projektom v preteklosti zelo zadovoljni, vendar menijo, da je vedno dovolj prostora za izboljšave. Nas prav zanima, kaj bodo prinesle Izložbe domišljije 2018.

K. Š.

Dobra fizična pripravljenost gasilcev

Prvo mesto v ‚chief' kategoriji, v kateri tekmujejo le poveljniki, predsedniki in šefi gasilskih enot, drugo mesto v štafeti in paru ter tretje mesto v skupini so naslovi, ki jih je Gregor Stanonik **prejel na letošnjem svetovnem gasilskem tekmovanju – 26. Firefigther Combat Challengu (FCC). Stanonik je sicer predsednik Prostovoljnega gasilskega društva Gorenja vas, kjer bodo kmalu začeli z izgradnjo novih gasilskih prostorov.**

Na FCC-tekmovanju, ki je potekalo zadnji teden v oktobru v ameriški zvezni državi Kentucky v okolici glavnega mesta Louisville, se je zbralo približno petsto gasilcev iz petnajstih držav, med njimi tudi sedem Slovencev. Tekmovanje je razdeljeno na štiri dni kvalifikacij in dvodnevni finale. Najmlajši udeleženci, ki lahko tekmujejo, morajo dopolniti osemnajst let, za starejše pa obstaja kategorija nad petdeset let. Tekmovanje se je začelo pred sedemindvajsetimi leti, ko je Paul Davis preučeval fizično pripravljenost gasilcev. Prizorišče se seli po ameriških zveznih državah, koncept tekmovanja se je sprva izpopolnjeval, a zadnjih petnajst let ostaja enak. Stanonik dodaja: »Svojo tehniko sem v štirih letih sodelovanja lahko izboljšal. To dokazuje tudi, da sem v ‚chief' kategoriji letos zmagal že drugič.« Čeprav je proga vsako leto enaka, je rezultat še vedno odvisen od razpoloženja in vremena, ki jim je letos zagodlo.

Gregor je iz Amerike prinesel nagrade iz vsake skupine, v kateri je tekmoval.

Projekcija novega gasilskega doma v Gorenji vasi

Med tekmo je treba zbiti tudi 72-kilogramsko klado.

Najtežji dve minuti v športu

Prostovoljni in poklicni gasilci tekmujejo v popolni gasilski zaščitni opremi, ki mora biti certificirana. Da se čim bolj približajo resničnim razmeram v reševanju, morajo v posamični kategoriji tekmovati z dihalno masko, prek katere dihajo zrak iz tlačne posode, ki jo nosijo na hrbtu. Naenkrat s progo začneta dva tekmovalca, vsak na svojem 12-metrskem stolpu, a med sabo ne tekmujeta, ker se vsi časi primerjajo med sabo na koncu. Da proga upravičeno nosi naziv najtežjih dveh minut športa, se vidi iz njene razgibanosti. Tek na stolp z 20-kilogramsko cevjo, zbijanje 72-kilogramske klade s kladivom, zbijanje tarče z vodo in vleka 80-kilogramske lutke so glavni poudarki proge, katere rekord je pod minuto in petnajst sekund, medtem ko je bil Stanonik z minuto in dvajsetimi sekundami med osmimi najboljšimi na svetu. Stanonik je poudaril, da je bilo gasilstvo vedno timsko delo, a da je treba preizkusiti tudi posameznikovo fizično pripravljenost.

V kvalifikacijah se tekmovalci lahko preizkusijo, kolikokrat hočejo, lahko tudi večkrat na dan, a je treba plačati prijavnino za vse nastope. Tudi pri štafetah proga ostaja enaka, ampak je vse odvisno od čim lepših predaj. »Tokrat smo izgubili s trikratnimi svetovnimi prvaki – Montogmery Alabama in se uvrstili na tretje mesto,« dodaja Stanonik. Tudi v Ameriki izvajajo koncept prostovoljnega gasilstva, a smo po številčnosti skorajda svetovni fenomen. Tekmujejo tudi ženske, ki imajo enako pogoje, in letos je prva s progo opravila prej kot v dveh minutah. Podobno tekmovanje se je leta 2006 razvilo tudi v Sloveniji, leta 2010 pa je Stanonik po uspešno opravljeni progi začel resno trenirati. Povedal je: » V Poljanski dolini sem edini, ki se ukvarja s tem. Res je, da je treba v to vložiti veliko prostega časa in energije, a če to rad počneš, je vse poplačano.« S skupino dvakrat na teden trenirajo na stolpu v Radovljici, fizično pa se vsak pripravlja zase.

Dobili bodo nov gasilski dom

Temeljni kamen za gasilski dom so položili 3. decembra. Vsi načrti so že narejeni, tako da bodo z izgradnjo začeli takoj, ko bo vreme bolj stabilno, nov gasilski dom v Gorenji vasi pa pričakujejo leta 2020 ob 120. obletnici njihovega obstoja. Tako tudi gasilci dobili primerne prostore, kjer bodo bolje opaženi, imeli več prostora za druženje, izobraževanja in hranjenje opreme.

Meta Gantar

Grable? Grable.

Prav je, da tudi vi izveste, kaj oziroma kdo so Grable. To je društvo za kreativno grabljenje sveta, ki je sicer še dokaj mlado, ampak zelo aktivno. Šteje sicer le šest članov, ampak ti dobro skrbijo, da je dogajanje v Škofji Loki in okolici še bolj raznoliko.

Ideja je nastala na letalu med Benetkami in Rimom, ko je **Petra Čičić** spremljala **Anjo Eržen** na tekaški maraton. Začelo se je kot pogovor o želji po delovanju na področju kulture in izobraževanja v lokalnem okolju. Petra je izhajala iz svojih izkušenj kulturne producentke in pripovedovalke ljudskih pravljic, Anja pa iz izkušenj pedagoginje ter ljubiteljice branja in pisanja. Želeli sta širiti svoje znanje, ga deliti naprej kot mentorici, predvsem mladim, spodbujati ljubezen do branja, literature, pripovedništva in spodbujati pozitiven odnos do bralne pismenosti. V Škofji Loki sta čutili precejšnje pomanjkanje na tem področju in nujnost, da se začne v to smer nekaj spreminjati. Vendar pa društvo nista dva, ampak najmanj trije. Svojo vizijo sta pojasnili še drugim in tako se jima je kmalu pridružila **Jana Fojkar**. **Urban Pirc** in **Toni Mlakar** sta ravno takrat ustanavljala svoje društvo za potrebe literarne in družbeno kritične revije Nič. Po premisleku so ugotovili, da imajo pravzaprav skupne interese in da jih je najbolje združiti. Po kar nekaj sestankih so se zedinili v splošnih vidikih društva, na primer o imenu, pri čemer sta Anja in Petra zagovarjali bolj ‚piflarska' poimenovanja, Urban in Toni pa bolj ‚komična', medtem ko je bila Jana nekje vmes. Uradno so se poimenovali Kulturno društvo Grable, ne kmečko orodje grablje, ampak grable, ki grabijo na kup besede in podobe ter delajo iz njih umetnost, lastni izraz. Ustanovili so se januarja 2016. Ustanovnim petim članom se je letos pridružila še **Tina Vatić**.

Člani društva za kreativno grabljenje sveta.

Sodelovanja rodijo dobre projekte

V slabih dveh letih so bile Grable zelo aktivne. »Največ dogodkov in projektov smo speljali skupaj s prijateljskimi organizacijami, ki imajo vedno široko odprte roke in glave za naše ideje, z Zavodom O, zavodom škofjeloške mladine in mladinskim dnevnim centrom Blok. V obeh smo izvajali številne delavnice kreativnega pisanja, literarne večere, pripovedovalske dogodke, celo šolo pripovedovanja in šolo kulturne produkcije. Naše projekte podpirata tudi KUD Jadran in Klub škofjeloških študentov. Z Občino Škofja Loka sodelujemo pri bralnici na vrtu Sokolskega doma, podpira tudi nekatere druge naše projekte, sodelovali smo na Pisani Loki. Izven Škofje Loke smo sodelovali pri projektu Migrantska literatura na glas. Pripravili smo pogovor in srečanje s pisateljem in pevcem skupine Niet, **Borutom Maroltom,** in nekaterimi drugimi pisatelji in pisateljicami iz lokalnega okolja, na primer s **Sonjo Porle**. Posebno mesto v našem društvu pa ima projekt, katerega avtorja sta Urban in Toni, in sicer revija Nič. Slednja je humorna literarna revija, ki parodira vsakdanje življenje in tudi družbeno politično dogajanje, vse skupaj pa pospremi z bogatim vizualnim materialom. Njena prva številka je prejela zelo dobre recenzije. Do konca leta nadaljujemo s ciklom literarnih srečanj, krožkov, ki smo jih poimenovali Misel ustvarja smisel, v okviru Loke v snegu prirejamo pripovedovanje pravljic, izdali pa bomo tudi naslednjo številko revije Nič.« Dolgoročni načrt je predvsem, da društvo Grable ostane zanesljiv in privlačen akter kulturnega dogajanja v Škofji Loki. »Radi bi delovali in povezovali ideje ter ljudi. V načrtu imamo predvsem kakovost in ne toliko kvantiteto, čeprav si seveda želimo čim več različnih dogodkov. Vidimo se v lastni produkciji video animacij, za kar imamo že zdaj dober kader in ideje. Radi bi promovirali literarno ustvarjanje ter gostili čim več pisateljev in pesnikov. Škofja Loka bi lahko v prihodnosti postala ena od literarnih rezidenc, gostila bi lahko domače ter tuje pisatelje in pesnike. Organizirati bi si želeli pravljični festival, izdati kakšno lastno, avtorsko knjigo, nadaljevati z nizom izdaj revije Nič, ki je požela toliko navdušenja. Dolgoročni načrt društva Grable je, da opozarja na velik pomen kulturnega delovanja posameznikov v lokalni skupnosti, ki bi moralo biti tudi finančno bolje podprto. Škofja Loka je izjemno mesto, ki ponuja navdih in priložnosti za kreativno izražanje. Ta potencial bi v društvu Grable želeli do konca izkoristiti.«

Na kup

Eden od namenov Grabel je združevanje tistih, ki jih zanimajo literatura, pripovedništvo, bralno opismenjevanje, animacija, vizualne ter uprizoritvene umetnosti … »Želimo si odkrivati, spoznavati talente s področja multimedije, literarne navdušence, pisce poezije in proze, ljubitelje knjig in branja, vse, ki bi kakorkoli želeli dodati svoj lonček k naštetemu. Želimo, da se ljudje, ki veliko berejo, pišejo, rimajo, rišejo in kar je še takega, pokažejo in odprejo usta, dajo svoj glas za ustvarjanje in osebno izražanje,« poudarjajo člani društva in dodajajo, da s svojim delom odpirajo nov odsek oziroma priključek za avtorska dela in promocijo ustvarjalnosti, ki bo deloval ob že obstoječem toku kulturnega dogajanja v Škofji Loki in širše. »Vsak, ki bi nas želel spoznati, se lahko udeleži naših dogodkov in nas spozna v živo, saj stavimo na pristen stik v živo in od blizu, če jim to ne uspe, pa nas lahko najdejo na družbenih omrežjih. Zelo veseli bomo vsakega, ki bi se nam želel aktivno pridružiti in skupaj z nami grabiti po širokih prostranstvih literarne in multimedijske scene.«

Katja Štucin

Kar tresla se je od lepote

V krajevni knjižnici v Železnikih je bila v četrtek, 16. novembra 2017, ob 18. uri predstavitev zbirke folklornih pripovedi iz Selške doline s poetičnim naslovom Kar tresla se je od lepote. Izšla je pri Založbi ZRC Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU v zbirki Glasovi. Prireditev je povezovala Katarina Primožič **v družbi avtoric pred številnim občinstvom, med katerim so bili tudi nekateri pripovedovalci teh zgodb, ki so se dejavno vključevali s pripovedovanjem svojih prispevkov. Več o sami knjigi in njenem nastajanju smo povprašali urednici knjige** Katjo Mohorič Bonča **in** Anko Pintar**.**

Katere vse ste avtorice pričujoče knjige?

Anka: Zapisovalk zgodb je devet, in sicer **Breda Benedik, Marija Gasser, Jerica Jerala, Jana Jemec, Jožica Kačar, Katarina Primožič, Zdenka Primožič** in midve s Katjo. Naša mentorica je bila **ddr. Marija Stanonik**, strokovna urednica zbirke Glasovi (Kar tresla se je od lepote je petdeseta knjiga v zbirki). Nad zapisi narečij je bdel slavist **Ludvik Kaluža**, ki je tudi avtor strokovnih prispevkov o posebnostih selškega narečja ter o poljudnem zapisu narečnega glasovja. Spremljal je posnetke in zapise vseh zbiralk in nam postavil nekakšen skupen okvir zapisa pripovedi, kar je bil kar izziv, saj ima v Selški dolini res skoraj vsaka vas svoj glas. Knjigo je ilustrirala **Agata Pavlovec**.

Koliko časa je nastajala in s koliko pripovedovalci ste se srečale?

Anka: Nekateri zapisi zgodb v knjigi so iz začetka devetdesetih let prejšnjega stoletja, večina pa je bila zbranih na pobudo Marije Stanonik, ki nas je spodbudila in povezala. Z delom smo pričele pred šestimi leti, ekipa zapisovalk pa se je s časom širila. Srečale smo se s kar 104 pripovedovalci. Večino pripovedi smo posnele in jih zapisale po posnetku in s tem skušale na papir ujeti čim bolj živo pripoved. V letu pred izidom smo gradivo dokončno uredile.

Na predstavitvi knjige v krajevni knjižnici v Železnikih (Foto: Lan Mohorič Bonča)

Koliko pripovedi vsebuje in kako so razvrščene?

Anka: Zbrale smo kar 551 pripovedi. Razvrstila jih je strokovna urednica ddr. Marija Stanonik, in sicer v enajst poglavij: pravljice, bajčne, vražljive, strašljive, razlagalne, legendne, zgodovinske, etnološke, socialne, anekdote ter šaljive povedke.

Bi lahko kakšno pripoved še posebej omenili oziroma jo predstavili?

Katja: Težko je kakšno posebej izpostaviti, saj je vsaka nekaj posebnega. Glede na to, v katerem delu koledarskega leta se nahajamo, naj navedem eno, ki je blizu temu času. Pripoved je iz Spodnjih Danj. Takole gre. »*Za Svete tri krale so rekəl, de j pêrta. Naš ata so za nouga leta dal Grogu kəkšn dinar, so rekl, to j za fante, za punce j pa pêrta.*« Tu se srečamo s skrivnostnim bitjem, pərto.

Imate v načrtu tudi nadaljnje zbiranje pripovedi?

Anka: Na predstavitvi je Marija Stanonik izrazila željo, da bi naša knjiga imela mlade. Mislim, da se tej želji pridružujemo prav vse avtorice. Želimo si, da bi bila knjiga spodbuda k pripovedovanju in zapisovanju zgodb, ki jih v naši knjigi ni.

Kje se lahko ogleda in kupi knjigo?

Anka: Knjigo že dobite v knjigarnah in knjižnicah, kupite pa jo lahko tudi v Muzeju Železniki.

Borut Strnad

ELMEG d.o.o.
Anže Megušar
Marko Megušar
Dolenja vas 75, 4227 Selca
tel.: 04/510-34-40
E-mail: elmegdoo@gmail.com
GSM: 041/878-718
GSM: 041/652-564

- elektroinštalacije
- meritve
- razdelilne omare
- strelovodi

Vsem strankam se zahvaljujemo in jim želimo vse dobro v prihajajočem letu.

ODKUP HLODOVINE
listavci, bukev
. . . . .
REZAN LES
BUKEV
041-686-763
Srečno 2018!
LESARSTVO Gatej
tel.: 04-51-46-508
E-mail: gatej.les@siol.net
Češnjica 56, 4228 Železniki

Lovce druži povezanost z naravo

Lansko leto je Lovska družina Poljane, ki zdaj šteje petinšestdeset lovcev, praznovala sedemdeseto obletnico delovanja. Predsednik Marjan Grajzar **pravi: »V prvi vrsti smo naravovarstveniki, na koncu je šele na vrsti lov. Do neke mere je treba posegati v populacijo, da se ne razmnoži preveč.« Po Grajzarjevem mnenju naj bi bilo medvedov več, kot kaže zadnje štetje.**

V Poljanski dolini delujejo tudi lovska družina v Gorenji vasi, Žireh in na Sovodnju. Poljanska družina pokriva približno 6900 kvadratnih metrov oziroma območje od Loga nad Škofjo Loko do Gorenje vasi, na levem in desnem bregu reke Sore. Desni breg obsega Pasjo ravan, Kovski vrh, Bukov vrh, vse do Črnega vrha; na levi strani pa so Malenski vrh, Blegoš, Javorje, Koprivnik, Stari in Mladi vrh.

Število medvedov narašča

Medved je sicer prehodna žival, a če ima na določenem mestu dobre pogoje, se tam lahko tudi zadrži. Tako imajo lovci v lovišču stalno dva do tri medvede. Prvič v zadnjih sedemdesetih letih so v zadnjih dneh oktobra v Kovskem vrhu odstrelili 110-kilogramskega medveda, ki je povzročal škodo po celotni Poljanski dolini. Povzročena škoda je bila sicer prijavljena že prejšnje leto in v januarju so dobili od Zveze za gozdove Slovenije prvo odločbo o odstrelu, ki je veljala cel mesec. A ker je prišlo do hudega mraza in je medved šel dremat, ga tisti čas niso več videli. Drugo odločbo so dobili veljavno za štirinajst dni in že četrti dan ga je lovec ustrelil. »Od takrat naprej večje škode nismo zaznali več, smo pa videli novega, še večjega medveda pod Blegošem,« opozori Grajzar. Medved sicer ni napadalen in če človek povzroča hrup, se načeloma umakne. Bolj nevarna pa je medvedka, sploh če ima radovedne mladiče, ki se

Lansko leto so praznovali sedemdeseto obletnico.

radi približajo človeku, ona pa to vidi kot grožnjo in človeka napade.

Naenkrat medved lahko prehodi več kot štirideset kilometrov, saj ima izredno velik premer gibanja. Ker jih je preveč, je bolj opazen in se seli tudi na področja, kot je Poljanska dolina, v kateri je bilo zanje prej le prehodno območje, zdaj pa se je začel tudi stalno naseljevati. Premajhen odstrel medveda skozi leta je povečal njihovo število in Grajzar meni, da je številka še večja od sedemsto, kar pa je za tako majhno območje Slovenije absolutno preveč. Odstrel določa Zavod za gozdove Slovenije, a Grajzar pravi drugače: »Odstrel bi morale načrtovati lovske družine in vsi tisti, ki so stalno prisotni v lovišči, ker v pisarni ne vedo, kakšno je dejansko stanje. Včasih se zgodi tudi to, da na zavodu zahtevajo mnogo večji odstrel, kot je sploh živali.«

Biotska raznolikost je velika

Na našem območju je največ srn, za katere je čez zimo poskrbljeno tako, da jim v krmilnice nasujejo koruzo in dodaja seno. Vsako leto registrirajo približno sedemdeset lisic, zelo cenjena divjad pa so gamsi, ki jih najdemo tako na Blegošu kot tudi v okolice Pasje ravni. Grajzar poudarja, da je bil nekaj let nazaj zajec v naših gozdovih že skoraj iztrebljen, a se je zaradi prepovedi nekaterih kemičnih sredstev v kmetijstvu njegovo število popravilo. Z Balkana pa v Slovenijo prihaja šakal, podoben lisici in volku, ki se je v Srbiji tako zelo razmnožil, da morajo tamkajšnji lovci vsakega, ki ga vidijo, odstreliti. Ker je to divja zver, ki je mesojeda, išče mladiče in ogroža ostale živalske vrste. »Šakal je v Sloveniji zaenkrat še zaščiten, a je več lovskih družin dalo pobudo, da ne bi več bil. Tudi birokrati so prosili, da jih obveščamo o povečanem številu,« še opozori Grajzar.

Zadolžitve so raznolike

Lovci delajo v prid narave zaradi veselja in povezanosti z živalmi. Lovijo zaradi trajnostne ohranitve narave in preprečevanja večje škode. Trenutno je v ospredju postavljanje krmilnic, sicer pa postavljajo tudi visoke preže, izdelujejo in polnijo solnice za visoko divjad, da lažje preživi obdobje med zimo in pomladjo, urejajo lovske steze, kosijo senožeti, sekajo grmišča, orjejo in sejejo krmne njive, ravnajo od divjih prašičev razrite površine in odstranjujejo poginulo in povoženo divjad. Poleg vsega okolico cest mažejo s kemično zaščito, ki jo morajo nanesti vsak mesec, da srne ne prihajajo v bližino ceste. Grajzar še pove, da so lovci odgovorni tudi za škodo, ki jo povzroči divjad. Lovce je treba obvestiti o vsaki povoženi živali, saj tako odstreljene kot tudi povožene živali štejejo v načrt, ki ga mora Lovska družina izpolniti. Če ji to ne uspe, mora plačati Zavodu za gozdove.

Veliko delajo tudi na izobraževanju mladih. Vsako zimo naš predstavnik **Lado Dolenc** vodi izobraževanje šolarjev ali vrtčevskih otrok. Pr' Ožbet imajo celo zimo šolo v naravi in vsako sredo popoldne predavanje o divjadi. Prinesejo preparate in za vsako žival posebej razložijo, kaj delajo v lovišču. Seznanijo jih s tem, da se morajo z naravo počutiti kot eno. **Meta Gantar**

Tudi otroci pomagajo in spoznavajo opravila v gozdu.

Medveda so odstrelili prvič po sedemdesetih letih.

Loški rotarijci za Matija zbrali štiri tisočake

Na že enajstem tradicionalnem dobrodelnem božično-novoletnem koncertu škofjeloškega rotarijskega kluba, na katerem je v polni dvorani Sokolskega doma nastopil duo Borut Mori **in** Andrej Ofak**, so celoten izkupiček štiri tisoč evrov namenili za** Matija Kržišnika **iz Poljanske doline, ki ima cerebralno paralizo pete stopnje.**

Rotary club Škofja Loka, tradicionalno, že od ustanovitve, ob izteku leta priredi dobrodelni koncert. Kvalitetni izvajalci, ki jih rotarijci povabijo v Loko, širšemu krogu poslušalcev praviloma niso poznani. Letos sta se povabilu odzvala **Andrej Ofak** (kitara) in **Borut Mori** (harmonika), glasbenika, ki sodelujeta že od otroštva. Kot solista ali člana drugih zasedb sta nastopila na več festivalih, koncertih, literarnih večerih in drugih kulturnih prireditvah. V letih skupnega druženja in ustvarjanja je med izvajalcema nastala sinergija, ki jima daje svojstven glasbeni izraz. Skupaj sta posnela glasbo za film Odprava na Himalajo in avtorsko zgoščenko uglasbene poezije z naslovom Naj letim. V njunih delih se prepletajo spokojnost, veselje, povezanost in brezčasje. Čeprav so skladbe instrumentalne, ob poslušanju publika začuti zgodbe o naravi, prijateljstvu, ljubezni in o oddaljenih svetovih, ki se približajo skozi lepoto glasbe.

Matija potrebuje posebej prirejen kombi

Organizatorji bodo zbran znesek darovali štiričlanski družini Kržišnik. Petletna dvojčka Janez in Matija sta bila ob rojstvu popolnoma zdrava, pri treh mesecih pa sta zbolela za respiratornim sincicijskim virusom. Matijev potek bolezni je bil tako kompleksen, da je v bolnišnici prišlo do zastoja dihanja in hudih možganskih poškodb. Posledično ima cerebralno paralizo pete stopnje in hud razvojni zaostanek. Hodi na fizioterapijo, tudi na stroške staršev, in v vrtec, ki ga zelo rad obiskuje. Ker pa je Matija že predšolski otrok in prevelik za običajne otroške sedeže, bi zdaj potreboval kombi, v katerem bi se lahko vozil kar v vozičku. »Biti del rotarijskega kolesja je čast in hkrati obveznost, ki jo rotarijci opravljamo

Letos sta se vabilu škofjeloških rotarijcev odzvala Andrej Ofak (levo) in Borut Mori. (Foto: Iztok Zupan, Klopotec)

z vso vestnostjo in odprtim srcem za svojo okolico. Rotarijstvo je nekaj posebnega, kot so posebni otroci in družine, katerim naš rotarijski klub že dvanajsto leto nudi takšno ali drugačno podporo. Podporo v denarju, v materialu, s svojo aktivno prisotnostjo,« je povedala predsednica **Valentina Zupan,** ki je v govoru omenila tudi njihove številne letošnje projekte in akcije. Med drugim so nekaj otrokom in varovancem OŠ Jela Janežiča omogočili prvovrstno doživetje, to je štiridnevno jadranje po Jadranskem morju.

Damjan Likar

Pomagal pri ohranjanju ogrožene zelene are

V okviru projekta The Ara Project je Rok Peternelj **pred dvema letoma en mesec preživel na Kostariki in z različnimi deli pomagal pri zaščiti zelene are, ki jo najdemo le na tem območju.**

Študent strojništva, ki že od otroštva goji ljubezen do živali, sploh do papagajev, pravi, da je zaradi divjega lova in udomačevanja živali za hišne ljubljenčke ogroženih vrst vedno več.

Za neprofitno organizacijo, ki se je razvila iz povsem preprostega zavetišča za pse in papagaje ter sta ga vodila dva Nizozemca, je Rok izvedel povsem naključno prek družabnega omrežja Facebook. Z njimi je stopil v stik in poslali so mu obrazec s prijavo. Poleg je dodal še življenjepis, v katerem je moral opisati, kaj v povezavi s papagaji je že delal in koliko izkušenj ima. Prijavilo se jih je približno petdeset, od tega je bilo izbranih šest, med njimi tudi Rok, ki se je kot edini Slovenec odločil za tovrstno pomoč.

Projekt zaščite papagajev je svetovna organizacija, ki vodi številne manjše projekte in programe. Eden od njih je The Ara Project, ki se izvaja na treh mestih Kostarike – v njenem središču, Punta Isliti in Puertu Vieju, kamor so poslali tudi Roka. »To so mesta, kjer v divjino spuščamo prej udomačene papagaje. To niso več ljubljenčki, ampak populacija, ki ji pomagamo, da se nauči samostojno živeti,« pojasni. Navsezgodaj zjutraj so odšli h krmilnicam, da bi papagaje nahranili in prešteli, koliko se jih še vrača nazaj. Za njih so izdelovali tudi gnezdilnice, jih obešali na drevesa in jih čistili, ves čas pa so morali paziti, da z njimi niso imeli prevelikega stika. Namen projekta je, da ohranijo še preostanek, od šeststo do sedemsto primerkov te vrste, in da se ptice, ki so jih imeli v ujetništvu, vzgaja in pripravi, da vzgojijo mladiče, ki pa se jih postopoma spušča v naravo. »Imeli smo prvo uspešno skupino mladičev, katerih mladiči so bili skoteni v naravi,« o rezultatih pove Rok.

Puerto Viejo, ki leži ob Karibskem oceanu, je eno izmed bolj razširjenih srfarskih območij na Kostariki, eno najnevarnejših zaradi drog in kriminala, pa tudi eno najlepših. Stvari tu potekajo počasi in umirjeno. Po Kostaričanih, imenovanih Ticoti, so celo poimenovali frazo ‚tico time', ki pomeni, da bo vse narejeno, čeprav bolj počasi. Domačini te vzamejo za enega izmed njih, zelo so povezani z naravo in se zavedajo, da morajo lastno kulturo in naravo ohraniti, kar dokazuje tudi to, da se ukvarjajo z ekološkim turizmom, ki v naravo ne posega. Kostarika ima sicer veliko živalsko raznolikost: »Pri nas boš v gozdu, če boš imel srečo, našel močerada in srno. Ko pa greš v tropski gozd, moraš na vsakem koraku gledati, kam boš stopil, ker živali kar mrgoli.«

Velike zelene are v krmilnici

Oskrba bolnega papagaja

Tropski gozd na Kostariki se ne krči, ker je sekanje dreves določene debeline prepovedano. Prav tako so prepovedani živalski vrtovi, inšpekcija pa izvaja tudi poostren nadzor nad domačini. Kljub temu se je še vedno našel kdo, ki je iz gnezdilnice vzel kakega papagaja, težave pa so imeli tudi s turisti, ki so are hranili z nezdravo hrano. »Nekdo je aro vzel za hišnega ljubljenčka. Po letu dni so ga našli v kokošnjaku. Ker papige oponašajo glasove, so imeli veliko dela, da so ga odvadili kokodakanja,« opiše Rok zanimivo prigodo. Dva papagaja sta zaradi prevelike socializacije celo poginila.

Najbolj všeč mu je bilo to, da so v okviru projekta lahko vodili tudi kratke oglede, na katerih so turistom razkazali, s čim se ukvarjajo. Kot lastniku osmih papagajev pa mu je veliko pomenilo tudi to, da se je naučil o razlikah v prehrani divjih in udomačenih papagajev. Ker se je s svojim delom zelo izkazal, so ga povabili na polletno izobraževanje, a je zaradi študija zavrnil ponudbo. Še vedno pa nekdanje udeležence mesečno obveščajo o rezultatih njihovega dela: »Slišimo se sicer skoraj vsak teden. Pred kratkim sem si s prijateljema šel na Nizozemsko ogledat zelene are in obudili so se spomini. Če bo čas, se bom na Kostariko vrnil že v začetku prihajajočega leta,« z veseljem doda Rok.

Meta Gantar

Ogenj, rit in kače tudi v drugem delu niso za igrače

Po uspešni prvi knjigi Ogenj, rit in kače niso za igrače, po kateri je bil za TV Slovenija posnet dokumentarni film z enakim naslovom, je izšel tudi drugi del omenjene knjige. Avtorica Milena Miklavčič **je prva v Sloveniji, ki se je zgodbam o intimnem življenju prednikov posvetila širše, a tudi z vsem spoštovanjem in tankočutnostjo.**

Avtorica Milena Miklavčič je zbrala še ne slišane zgodbe.

Knjiga je razdeljena na tri dele: Babice, Hčerke in Vnukinje.

Stroka, ki bi se taki tematiki morali posvečati, jo je ignorirala. Kot je pojasnila Miklavčičeva, se jim je to zdela manjvredna tema. Čeprav njen zapis ni znanstven, je govorila z več kot tri tisoč ljudmi, kar bi lahko pomagalo marsikateremu etnologu. Avtorica dodaja še: »Moja knjiga je sicer samo zbirka zgodb, a kljub temu je v njej toliko zanimivih podatkov, da jo bralci jemljejo večkrat v roke.« Od izida prve knjige so minila že štiri leta, a tako velikega uspeha, kot ga je knjiga doživela, še vedno je namreč med najbolj branimi knjigami v knjižnicah, ni pričakovala.

»Ob njej so se v marsikomu prebudili prastari spomini in ni minil dan, da mi ne bi poslali vsaj ene od svojih zgodb,« se začetkov druge knjige spominja Miklavčičeva. Poleg spominov je med pripravo in snemanjem dokumentarnega filma o prvem delu med starimi posnetki našla še nekaj zelo zanimivih pogovorov in spoznala, da se drugi knjigi ne more in ne sme izogniti. Čeprav je v tistem času pisala nekaj drugega, je novi knjigi dala prednost in danes vidi, da je ravnala pravilno.

V drugem delu tudi hčerke in vnukinje

Če v prvi knjigi najdemo poleg ostalih spominov tudi opise otroštva dedov in babic na začetku 20. stoletja, življenja dekel in hlapcev ter odnosov med snahami in tašča mi, je druga knjiga razdeljena na tri različne dele: Babice, Hčerke in Vnukinje. Preko njihovih izpovedi lahko spoznamo, da se odnos do spolnosti v sto letih ni kaj prida spreminjal: »Morda je danes še slabše, kot je bilo nekoč,« dodaja avtorica. Kljub številnim strokovnim službam, ozaveščanju in varnim hišam je nasilja nad ženskami še več, kot ga je bilo.

Tri različne generacije so spolne in partnerske odnose doživljale vsaka na svoj način. Babice so bile navajene potrpeti, spolni odnos pa jim je pomenil zgolj možnost nove nosečnosti, ki so se jih bale. Hčere – generacija, v katero spada tudi Miklavčičeva – so bile še zmeraj vzgajane v strahu pred spolnostjo, a so imele srečo, da starši nad njihovo radovednostjo in željami niso imeli več moči. Vnukinje pa so se rodile v čas, ko je spolnost postala užitek: »Pogosto spolnost niti ni povezana z ljubeznijo. In to se lahko izkaže za prekletstvo.«

Zgodbe so resnične in izjemno pozitivne

Tisti, ki pravijo, da se to, kar pripovedujejo zgodbe, ni zgodilo, se avtorici smilijo. Pravi, da se ji zdijo podobni Mariji Antonietti, ki je nekoč dejala: »Pa naj jedo potico, če za kruh nimajo.« V obeh knjigah sicer najdemo pozitivne zgodbe, a avtorice se najbolj dotaknejo zgodbe, v katerih grdo ravnajo z otroki, kajti odrasli lahko gredo stran od nasilja, otroci pa tega niso zmožni.

V današnjih odnosih pogreša več čustev, ljubezni in odgovornosti. Pove še, da smo žensko telo opredmetili, golota je postala sama po sebi umevna in takšnih, ki se jim spolnost že pri osemnajstih letih zagnusi, je vedno več. Ženske v knjigah so svoje ‚mučitelje' preživele, življenje jih je utrdilo, izkušnje pa so jim pomagale, da so postale modrejše. »So kot zmagovalci na najtežjih maratonih. Občudovati bi jih morali in se zgledovati po njih,« doda Miklavčičeva. **Meta Gantar**

Eno leto prostovoljka v Haagu

Eva Oblakovič **po opravljeni škofjeloški gimnaziji šolanja ni nadaljevala na fakulteti, ampak se je odločila, da si vzame prosto leto oziroma t. i. ‚gap year'. Kot prostovoljka je v okviru Evropske prostovoljske službe (EVS) delala z otroki v mladinskem centru v bližini Haaga, spoznala različne kulture in pridobila drugačno znanje in izkušnje, kot bi jih na fakulteti. Poudarja, da bi se moralo več mladih podati v to izkušnjo: »Prva napaka, ki jo pogosto naredimo, je, da si dopovemo, da česa takega ne bi zmogli narediti.«**

Kje ste izvedeli za prostovoljno delo v mladinskem centru?

Zanj mi je povedala moja sestrična, ki zdaj živi v Haagu in je zaposlena v omenjenem mladinskem multikulturnem centru Don Bosco v Rijswijku. V četrtem letniku gimnazije sem jo obiskala in tam tri dni pomagala pri različnih aktivnostih. Takrat sem izvedela, da bodo razpisali program za dvajset evropskih prostovoljcev, od katerih jih šest lahko pride pomagat za en mesec. S prijateljico sva se prijavili in bili izbrani za prostovoljno delo med poletnimi počitnicami v avgustu. Štiri dni pred zaključkom in odhodom domov so v centru potrebovali še dva prostovoljca, ki bi ostala celo leto. Ker mi je v enem mesecu okolje priraslo k srcu, sem se odločila, da izkoristim priložnost. Še preden sem odšla domov, sem si rezervirala karto za ponoven let na Nizozemsko. Starša sta bila sprva sicer skeptična, nato pa sta me podprla. Tako se je septembra 2016 začelo moje enoletno potovanje in raziskovanje.

Kakšne naloge ste imeli kot prostovoljka?

V center so prihajali otroci, stari od štirih do najstniških let, zato smo zanje morali organizirati različne dejavnosti. Med šolskim letom imajo šolarji popoldne enourni odmor za kosilo, zato so imeli možnost, da za to uro gredo domov

Vseh šest prostovoljcev na ogledu mesta

ali pa v nam podobne ustanove, kjer so lahko pojedli, se sprostili, imeli dejavnosti oziroma igre, nato pa se vrnili nazaj v šolo. Drugačne so bile srede, ko Nizozemci v osnovnih šolah popoldne nimajo pouka. Takrat smo imeli pripravljen popoldanski štiriurni program, vsakič z drugačno tematiko. V času enotedenskih počitnic smo organizirali tri dni za različne starostne skupine, med poletnimi počitnicami pa so bile pripravljene tritedenske aktivnosti. Takrat so nam za en mesec prišli pomagat tudi ostali evropski prostovoljci za – in mi smo bili njihovi gostitelji.

Prednost našega centra je bila, da smo imeli veliko prostora, kjer smo lahko izvajali raznolike aktivnosti. Z otroki smo tako prirejali kuharske, plesne in vrtičkarske tečaje ter športne aktivnosti. Najraje sem pripravljala tematske rojstnodnevne zabave, na katerih so otroci lahko izbirali med kuhanjem, ustvarjanjem, diskom, lovom na zaklad in športno delavnico. Je pa tako, da so otroci seznanjeni z dogajanjem in če želijo, lahko pridejo. Program je bil vedno pripravljen z mislijo na to, da bi se lahko igrala dva otroka ali pa petdeset. Običajno jih je prišlo približno dvajset.

Z otroki so se večkrat našemili v različne maske.

Omenili ste, da ste imeli veliko prostora. Je to veliko posestvo?

Ja, ogromno. Delali smo v mladinskem centru Don Bosco, živeli smo v poslopju poleg delovnih prostorov, kjer so študentske sobe za dva, imeli smo uradno velikost pravega nogometnega in košarkarskega igrišča, poleg pa stoji še velika bela vila, ki ima zgodovinsko vrednost. Tudi ljudi je bilo tam veliko. Živela sem s petimi prostovoljci iz Evrope – Italijanko, Grkinjo, Španko, Francozom in Nemcem – ter veliko indonezijsko skupnostjo. Indonezija je bila namreč nizozemska kolonija in zato mladi še vedno prihajajo študirat tja in živijo v takih študentskih domovih.

Kakšen pa je utrip v Haagu?

Haag ima okrog središča manjša mesta, ki so kot nekakšne upravne enote, delno samostojna in stanovanjska. Eno izmed teh mest je tudi Rijswijk, ki je od središča Haaga oddaljen petnajst minut s kolesom ali tramvajem. Ker je Haag pristaniško mesto, smo se od stanovanja s kolesom do plaže vozili približno pol ure. Sprva je veliko mesto, ko pa ga enkrat spoznaš, postane majhna vas in ni občutka, da bi bil prometno nasičen. Za vsak primer sem na začetku še vedno iz stanovanja odšla pol ure prej, kot bi morala iti, kajti Nizozemci so alergični na zamujanje. Da si točen, je znak spoštovanja do tebe in tvojega časa. Tudi če bi ti pisanje sporočila, da boš zamudil, vzelo več časa, ga iz spoštovanja napišeš.

Bi omenili kakšne posebnosti Nizozemcev?

Težko mi je posploševati, ker sem delala v multikulturnem mladinskem centru in imam drugačno izkušnjo. A kot tujko so me lepo sprejeli in zdeli so se mi dostopni ter pripravljeni pomagati. Največ stika sem imela z Nizozemkami, ko sem se pridružila odbojkarskemu klubu, kjer so me lepo sprejele, druga k drugi smo hodile domov na večerje itd. Ker mi je bil center prioriteta, nisem mogla več časa posvetiti skupnemu druženju.

Lahko pa rečem, da imajo dober oziroma visok standard življenja, ampak ne dajo veliko na statusne simbole. Hiše so vse iz opek in so si na zunaj podobne, a so znotraj zelo urejene in tako ti ne dajo občutka, da si manjvreden. Zanima me, kakšno razslojenost ima nizozemska družba znotraj vseh kolonij. Čeprav vidimo zahodno Evropo kot prostor, v katerem se cedita med in mleko, ni povsem tako, tudi oni občutijo rasno diskriminacijo. Mogoče jih včasih preveč kujemo v zvezde.

Se je nizozemskega jezika težko naučiti?

Ne, sploh če znaš vsaj osnove nemščine ali angleščine. V sklopu EVS smo imeli približno pol leta tečaj, da smo se naučili v nizozemščini samostojno voditi skupino otrok in jim razložiti pravila. Težje mi je bilo jezik uporabljati v vsakdanjem življenju, ker se mi zdi, da imajo Nizozemci podoben odnos do tujcev, ki se šele učijo nizozemsko,

kot mi do tistih, ki se učijo slovensko. Zelo hitro jim damo vedeti, da še ne znajo dobro in da delajo napake, kar govorcu na začetku oteži sproščeno pogovarjanje.

Zakaj je bila to za vas koristna izkušnja?

Sprva zato, ker sem se zavedala, da ta možnost sploh obstaja in na to opozarjam tudi ostale. Ker mi je dalo to neko svobodo, občutek, da sem se znebila pritiska, kam bom šla naprej. Osebnostno sem zrasla, dalo pa mi je tudi delovne navade in izkušnje v multikulturnem okolju. Vsak bi moral doživeti tako izkušnjo, četudi le za en mesec, ker te vsak tak podvig naredi bolj samostojnega in ti da samozavest. Dobiš mrežo ljudi po celotni Evropi, kar pomeni, da lahko greš kamorkoli in poznaš vsaj nekoga iz določene države. Poudarila bi tudi to, da če človek misli, da je odprt do drugih, po taki izkušnji ugotovi, da je lahko še bolj. Dalo mi je vedeti tudi to, da smo zelo privilegirani, da lahko hodimo v šolo. Tako začneš ceniti, da ti ni treba dati več sto tisoč evrov na semester, da lahko hodiš k pouku, kar mi zdaj olajša marsikatero uro na fakulteti. Za Nemce je to, da si po končani srednji šoli vzameš prosto leto, skoraj ustaljena praksa.

Je kaj, kar obžalujete?

Ne. Edina napaka pri meni je bila ta, da sem odšla zaradi tega, ker mi Slovenija ni bila všeč. Ko pa sem leto dni preživela drugje, sem videla, da ni tako slabo, kot sem mislila, sploh ko ti ostali govorijo, kako lepo imamo pri nas. Domovino začneš gledati skozi drugačne oči. Sicer pa te o vseh možnih težavah opozorijo pred začetkom na uvajanju, ki traja pet dni in kjer se zberejo vsi prostovoljci iz tiste države, kjer opravljajo prostovoljstvo. Seznanijo te s pravicami, ki jih imaš, kakšna je komunikacija znotraj skupine, ali imaš vse zagotovljeno, na koga se obrneš v primeru težav in z ostalimi organizacijskimi zadevami.

V okviru česa pa se to prostovoljstvo izvaja?

Povezano je s projektom Erasmus+, kjer izvajajo izmenjave, pripravništva in prostovoljstvo. Prijavijo se lahko vsi, ki še niso dopolnili trideset let, tako da pošljejo življenjepis in motivacijsko pismo, prek Skypa opravijo intervju in na

Eva se je pridružila odbojkarskemu klubu.

podlagi tega izberejo primerne prostovoljce. Tega se na žalost ne morem več udeležiti, ker je tako, da če se sprva udeležiš kratkotrajne možnosti, nato lahko greš tudi na dolgotrajno prostovoljstvo. Če pa greš najprej na celoletno prostovoljstvo, nato na enomesečnega ne moreš. Kakšna bo posameznikova izkušnja, je seveda odvisna od ljudi, s katerimi jo bo delil. Dolžnost EVS je, da krije stroške bivanja, prehrane, zdravstvenega zavarovanja in določene vsote žepnine, ki je različna glede na standard države, v kateri kot prostovoljec delaš. Pomembno pa je tudi to, da se dobro pozanimaš o projektu in načinu dela ter po tem tudi izbiraš, kam boš šel na projekt, ne, v katero državo želiš iti. Obstajajo različni projekti, kot je delo z mladimi s posebnimi potrebami, z avtisti, v muzejih, z živalmi – seznam je zelo dolg. Projekt je tisti, ki bo izkušnjo naredil nepozabno, ne država. **Meta Gantar**

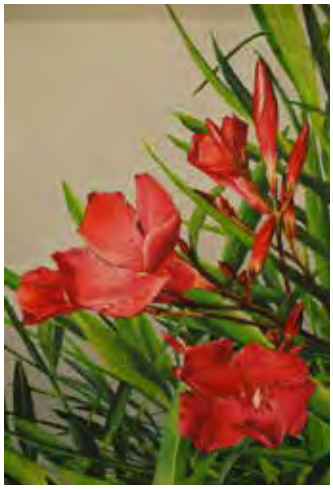

V Puštalu ima skoraj vsaka hiša umetnika

V Sokolskem domu so tradicionalni koncert profesorjev Glasbene šole Škofja Loka združili z razstavo dvanajstih puštalskih likovnih ustvarjalcev. Slikarska dela, fotografije in skulpture umetniško izredno nadarjenih prebivalcev tega dela škofjeloškega predmestja si lahko ogledate do 4. januarja 2018. Ker ti umetniki niso doma v Škofji Loki, pač pa v Puštalu, so vsakoletno skupno razstavo naslovili Puštuci u Lok. Damjan Likar

Avtor: Simon Mlakar

Avtor: Tone Kožuh

Avtor: Dušan Balderman

Avtor: Janez Rant

Avtorica: Tina Malovrh

Avtor: Dušan Balderman

K sodelovanju vabimo dopisnike/dopisnice iz Selške in Poljanske doline.

bogataj@freising.si

Ko barvice zaplešejo po papirju

Z Janjo Vehar **sva se prvič srečali pred mnogimi leti na taborjenju ob Kolpi. Takrat še nisem vedela, da se v domišljiji navihane najstnice porajajo ideje o risanju, barvah in svinčniku. Prav tako ne, da se bo ljubezen do ustvarjanja le še večala. Odraščala je v Žirovskem Vrhu, v bližini Zale, medvedov in zgodb iz črtic Ivana Tavčarja.**

So kraji tvojega otroštva res tako pravljični? Morda poleti … Kaj pa pozimi?
Imela sem priložnost, da sem lahko prepotovala že polovico sveta. Sprva sem mislila, da je drugje lahko še lepše, zdaj pa vsekakor vem, da ni tako. Preprosto si ne bi mogla zamisliti lepšega kraja za odraščanje. Neokrnjena lepota narave, ki jemlje dih tako poleti kot pozimi ... Doma smo imeli vedno pripravljeno zdravo domačo hrano, ki jo je skrbno in z ljubeznijo vsak dan pripravljala mami, ter pristen stik z živalmi, s katerimi sem odraščala in ob katerih so mi bile vse igrače odveč. Da ne omenjam vseh drugih srečnih trenutkov, ki sem jih preživela doma. Mislim, da je vse to neprecenljivo in za vse to sem resnično hvaležna.

Kje si nadaljevala šolanje?
Žal se je ravno takrat, ko bi lahko začela segati po sanjah, življenje malo zakompliciralo. Šolanja zaradi težkih trenutkov, ki so zaznamovali našo družino, nisem nadaljevala na fakulteti, sem pa opravila kar nekaj likovnih tečajev iz oblikovanja in risanja, ki mi sedaj pomagajo, da lažje opravljam tudi težja naročila.

Katera je bila prva knjiga, ki si jo ilustrirala?
Moja prva ilustrirana revija, ki je izhajala vsak mesec, je bila Frkolin. Prva ilustrirana knjiga pa Tovornjak Gregec – Prijateljska pomoč, ki jo je napisala **Darinka P. Egart**. Tej knjigi so počasi sledile še druge.

Se je bilo težko vživeti v pravljično zgodbo?
Ne, izjemno uživam v risanju otroških likov in otroke imam zelo rada, zato se mi v pravljično zgodbo nikoli ni bilo težko vživeti.

Janja Vehar

Janja Vehar – ilustracija

Do sedaj sem ilustrirala sedem otroških knjig. Vsi liki nosijo svojo posebno zgodbo in prav vsi imajo pri meni posebno mesto.

So bile slikanice nagrajene?
Knjiga Tovornjak Gregec – Prijateljska pomoč je bila sicer izbrana na natečaju Radia Slovenije Lahko noč otroci. Tako prva kot druga izdaja je bila zelo hitro razprodana. Nagrade za zdaj še nisem prejela, mogoče pa jo kdaj v prihodnosti.

Ali ti barvice ‚plešejo' po papirju še pri kakšnih drugih projektih?
Seveda. Uživam tudi v slikanju na platno, izdelovanju unikatnega nakita in drugih izdelkov, poslikavah lončkov, stekla in v vsem, kar je povezano z ustvarjanjem. Težava nastane le, ker mi za vse, kar me veseli, ne ostane dovolj prostega časa.

Prav radovedna sem, kaj trenutno počneš.
Poleg tega, da delam v mednarodno znanem podjetju v Ljubljani? Pravkar sem ilustrirala štiri otroške knjige. Avtor je **Slaven Vujić**. Napisane so po resnični zgodbi pisca, uspešno pa se prodajajo tudi preko spletne strani Amazon.com. Tik pred izdajo pa je tudi moja prva knjiga za otroke z naslovom Reševanje okolja in Zalina pomoč, ki s pomočjo poučne in slikovite zgodbice otroka uči o varovanju okolja in spoštovanja do živih bitij.

M. M.

Kitara v rokah Leona Ravnikarja

Ob besedah najstnik in kitara najpogosteje pomislimo na razigrano mladino, ki ima v rokah kitaro in ob zvokih zabavne glasbe ali rocka poskrbi za zabavno druženje s prijatelji. 15-letni uspešni kitarist Leon Ravnikar**, nekdaj učenec Glasbene šole Škofja Loka, danes pa dijak Konservatorija za glasbo in balet v Ljubljani, pa ima veselje in ljubezen do klasičnih ritmov.**

Kaj je bila iskrica, zaradi katere si se odločil za kitaro? Kdo te je navdušil, kako si začel?

V družini sem prvi, ki je začel z glasbo. Moja prva kitara, ki je prišla v hišo, je kmalu doživela nesrečo, saj sem se spotaknil ob njo in ji zlomil vrat. Potem mi jo je stari ata popravil in nekako zalepil, tako da ni prav dolgo zdržala. Tako sem kmalu na začetku glasbene poti najprej uničil in potem kupil popolnoma nov, boljši inštrument. Ko sem šel v prvi razred osnovne šole, sem začel obiskovati glasbeno pripravljalnico in bilo mi je zelo všeč. Kako točno je prišlo do tega, da sem se odločil za kitaro, ne vem. Poslušal sem zvoke kitare in bila mi je všeč. Preizkusil sem in si rekel: »Ja, to je zame.« Na sprejemnih izpitih sem dobro opravil vse vaje in bil sprejet k profesorju **Denisu Kokalju**, s katerim sva dobra prijatelja in sodelujeva še danes. Denis je v meni videl talent in z devetimi leti sem šel na prvo tekmovanje. Prav to mi je dalo dodatni zagon za delo in še enkrat delo na kitari. Tretje mesto je bila moja odskočna deska in potem se je začelo s tekmovanji doma in v tujini. Rad potujem, si ogledujem tuje kraje in spoznavam nove ljudi, njihove navade, njihov način življenja in kar je najpomembneje, zelo rad igram kitaro.

Največji uspeh do sedaj je prav gotovo zmaga na letošnjem 23. Mednarodnem tekmovanju mladih glasbenikov v Latviji, kjer si bil absolutni zmagovalec. Nam lahko kaj več poveš o tekmovanju in o drugih uspehih?

V Latvijo – Siguldo sem šel na pobudo Glasbene šole Škofja Loka, ker je bila naša občina povabljena na srečanje manjših srednjeveških mest. Na tekmovanje smo šli trije, dve flavtistki in jaz. Občina Škofja Loka je financirala stroške bivanja in potovanja, mi pa smo preživeli pet glasbenih dni v zanimivi baltski državi. Glasbena šola, v kateri je bilo tekmovanje, je bila zgrajena v obliki klavirja, velika bela stavba, res nekaj posebnega. Na tekmovanju je bilo sedemdeset tekmovalcev. Tekmovali smo v treh kategorijah in konkurenca udeležencev iz vse Evrope

Leon Ravnikar pred stavbo, v kateri je potekalo tekmovanje kitaristov v mestu nemškem Weimarju. (Foto: Robert Ravnikar)

je bila zelo močna. Veliko je bilo flavtistov in poleg kitaristov so bili močno zastopani tudi različno stari izvajalci na klavirju. Od tekmovanj nikoli ne pričakujem posebnega rezultata, a se vedno maksimalno potrudim. Na koncu sem bil v Siguldi absolutni zmagovalec v vseh kategorijah, vseh letnikih in med vsemi tekmovalci ne glede na glasbilo. Prejel sem nagrado grand prix in zame je bilo to veliko presenečenje. Vendar mi še več kot to pomeni letošnje drugo mesto v drugi kategoriji mladih kitaristov (od petnajst do sedemnajst let) iz mesta Weimar v Nemčiji, kjer je bila konkurenca še večja. Resnično sami dobri, najboljši kitaristi iz vse Evrope in tudi z drugih celin. Ko sem poslušal druge, sem se čudil, kaj vse obvladajo in svojega drugega mesta sem bil zelo zelo vesel. Najbolj do sedaj.

Katere skladatelje igraš najraje, kaj je tvoj življenjski glasbeni in osebni cilj? Ali zaigraš tudi kaj neklasičnega?

Zame je prioriteta klasika. Ob solo nastopih spremljam še tercet pevk, kjer igramo ljudske pesmi, ki jih je priredil profesor kitare Denis Kokalj. Igral sem tudi v triu Al Capone, kjer smo igrali bolj jazz ali pop skladbe. Včasih zaigram tudi kakšen rock, vendar je prioriteta klasika. Zame je to nekaj posebnega, poseben izziv in ker sem trmast, si izberem težke stvari ter jih vadim toliko časa in ‚grizem' po strunah, da pridem skozi in do željenega cilja. Moj najljubši skladatelj je Roland Dyens, ki sem ga začel igrati lansko šolsko leto. Z njim sem požel tudi največje uspehe. Pisal je bolj novodobne pesmi, moderni stil, ki me je pritegnil. Moja pesem je Songe capricorne, ki jo rad igram in sem se vanjo dobesedno zaljubil. Sem bolj mirna osebnost in zato mi ta glasba leži, ker se ujema z mojim karakterjem. Po zaključenem šolanju bi šel rad na študij v tujino, rad bi bil samostojni glasbenik in rad bi koncertiral. Če bom uspel, bom zelo zadovoljen ..., ja in kdaj bi rad napisal tudi kakšno skladbo za kitaro.

Kako usklajuješ glasbene in šolske obveznosti? Kakšen je tvoj urnik? Koliko časa nameniš učenju za šolo, koliko za kitaro? Ga ostane dovolj še za šport ali za kaj drugega?

Prioriteta je kitara in ob gimnaziji vzporedno obiskujem še prvi letnik na Konservatoriju za glasbo in balet v Ljubljani. Sedaj sem dijak prvega letnika škofjeloške gimnazije in na srečo imam kar dobre ocene. Tako sem dopoldne na gimnaziji, popoldne pa na konservatoriju. Kadar je v šoli kaj zahtevnega, se poskusim čim več učiti, a seveda dam prednost kitari. Pomeni mi umiritev, sprostitev, način mojega življenja. Igranje kitare je zame drug svet in vanj se povsem vživim. Ne vem, kaj bi sploh delal, če ne bi igral kitare. Igram jo vsak dan, najmanj dve uri ali več. Za kaj drugega ni več veliko časa. Če pa je, se rad družim s prijatelji in skupaj igramo kakšne družabne igre. Za kakšen šport ali celo računalnik pa že zmanjka časa.

Teja Potočnik

»Ne bom hlapec in drvar. Slikar bom.«

Letos smo na Škofjeloškem praznovali stopetdeseto obletnico rojstva Ivana Groharja**. Kdo je bil eden najpomembnejših slikarjev, ki danes nima nobenih ne bližnjih ne daljnih potomcev? Kakšen človek se skriva za slikarskimi umetninami, kot so Pomlad (1903), Macesen (1904), Škofja Loka v snegu (1905), Ajda (1905), Cvetoča jablana (1907), Štemarski vrt (1907), Sejalec (1907), Jesensko sonce (1908), Krompir (1909), Črednik (1910)?**

Enemu od najpomembnejših slovenskih slikarjev so se novembra poklonili tudi Žirovci. Ivana Groharja jim je v vsej barvitosti predstavila kustosinja in muzejska svetovalka Loškega muzeja **Barbara Sterle Vurnik**. Spregovorila je predvsem o slikarjevi povezavi s Škofjo Loko in okolico. S pomočjo slikovnega gradiva je poslušalstvu približala razstavo, ki jo je letos postavila na ogled v Loškem muzeju.

Zgodovinar **Tomaž Brejc** je o znamenitem slikarju nekoč zapisal: »Do konca življenja je Grohar ohranil nekoliko otroške značajske poteze, preprosto zaupljivost in pogosto slepo vero, da se mu bo odprlo lepše življenje.«

Grohar je bil eden od štirih slovenskih impresionistov. Družbo so mu delali še Rihard Jakopič, Matija Jama in Matej Sternen. V ta eminentni krog se je vključil po srečanju z Jakopičem, ki ga je uvajal v slikanje v naravi. Rojstni kraj je zelo ljubil in o tej ljubezni govori njegova znamenita slika Macesen, ki je nastala leta 1904. Zapustil je okoli 260 slik, ki so po kakovosti zelo neenake. Sliki Sejalec in Pomlad veljata za ključni deli slovenskega impresionizma, z njima pa je izrazil upanje v prerojenje življenja.

Tipičen kmečki fant

Grohar je bil, kot je zapisal Izidor Cankar, nadpovprečno visoke rasti, suh, po obrazu kozav, kodrastih rjavih las, kratke špičaste brade, dobrodušen, zaupljiv, zvest in radodaren, opore potreben, večinoma molčeč, neroden v izražanju, zgovoren in vesel le v svoji družbi, pevec, tipičen kmečki fant, ki je tudi kot slikar doma rad prijel za kmetsko delo in se dobro počutil le na deželi, z vsem srcem navezan na slovensko zemljo. Umrl je mlad, star komaj štiriinštirideset let. Groharjeve smrti so se spomnili tudi na prvi občinski seji, aprila 1911. Župan je povedal, da si občina šteje v čast, da je slikar veliko let preživel v tisočletnem mestu in v tem času izdelal precej ‚umotvorov'. Hkrati pa je župan čutil dolžnost položiti na njegovo krsto venec z napisom na trakovih: ‚Občina Škofja Loka – umetniku domačinu'.

Monografijo o Ivanu Groharju je že leta 1937 spisal pesnik in publicist Anton Podbevšek. V obliki romana z naslovom Macesen pa ga je ovekovečil Janez Kajzer. Podobo slikarja poznamo s fotografij Avgusta Bertholda in Frana Vesela. Groharjeve slike visijo v Narodni galeriji in Mestnem muzeju v Ljubljani, nekatere manj znane pa tudi v muzeju v Škofji Loki.

Spomin nanj častijo tudi v rodni Sorici. Leta 1981 so mu odkrili spomenik, ki ga je naredil kipar Tone Logonder. Slavnostno odkritje je takrat izvedel sam dr. Josip Vidmar, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti. V nekdanjem starem župnišču je zdaj Groharjeva spominska galerija, pod njo etnografska zbirka, nad njima prostori za likovno in glasbeno delavnico. V Groharjevi zbirki visijo slikarjeve slike še iz časa, ko je bil podobar in portretist.

Stopetdeseti obletnici rojstva Ivana Groharja so se poklonili tudi Slovenci, ki živijo v tujini. Številna praznovanja, ki so potekala tako v Sorici kot v Škofji Loki pa so se zaokrožila z Muzejskim večerom v Žireh.

M. M.

ZIDARSTVO IN ZAKLJUČNA DELA

ZIDARSTVO DIMOV s.p.

Dimov Boris

Gradnja novih in adaptacija starih objektov

- izdelava fasad
- urejanje dvorišč
- izdelava mansard s Knauf sistemom
- gradnja poslovnih prostorov

Prihodnost pripada tistim, ki verjamejo v lepoto svojih sanj. Vsem sedanjim in bodočim strankam ter poslovnim partnerjem želimo veliko lepih trenutkov v letu 2018!

Frankovo naselje 61, Škofja Loka, tel.: 04/513-29-67, GSM: 041/686-916

ELEKTROMARKET

Partizanska cesta 1, 4220 Šk. Loka
tel.: **04/515-5190**, fax: **04/252-1736**
E-mail: elektromarket-sl@siol.net

"Priti skupaj je začetek;
ostati skupaj je napredek;
delati skupaj je uspeh."
(Henry Ford)

Želimo Vam vesele praznike,
veliko sreče, zdravja ter uspeha v letu 2018.

Delovni čas: vsak dan od 7. do 19. ure,
sobota od 8. do 12. ure, nedelja in prazniki zaprto

Elektromarket d.o.o.

V hišni knjižnici imata preko 1350 knjig

Upokojena škofjeloška knjižničarka Ana Florjančič **je v zadnjih letih raziskala starološke hišne knjižnice pri družinah, kjer knjige že dolga desetletja hranijo in so del njihovega kulturnega življenja in življenjske izobrazbe. Bogato knjižnico imajo tudi pri Bergantovih na Fari, kjer gospodari** Brane Bergant **z ženo** Miro**.**

Hiša Bergantovih stoji sredi starološkega trga, med kapelico in potokom. Pred **Branetom** sta bila lastnika hiše **Ivan Bergant**, njegov stari oče, in za njim **Minka Bergant**, Branetova teta. V hiši sta od začetka prejšnjega stoletja imela trgovino in gostilno. Oba sta zbirala knjige, revije, koledarje, fotografije. Zbirko sta vseskozi dopolnjevala današnja lastnika, ki sta od prednikov podedovala ljubezen do branja. Danes se na hišnih policah pri Bergantovih nahaja preko 1350 knjig.

Florjančičeva je pri popisu Bergantove družinske dragocenosti ugotovila, da hranijo sodobno knjižnico, ki vsebuje veliko strokovnih priročnikov s področja sadjarstva, vrtnarstva, živalstva, zvonjenja, vesolja, nadalje bogato zbirko leposlovja, domoznanskih monografij, potopisnega gradiva, biografij,

Del bogate zbirke knjig pri Bergantovih na Fari

verstev in religije, pa tudi precej letnikov revij National Geographic, Science Illustrated in Spika, na katere so naročeni. »Hranijo takostarejši knjižni fond izpred druge in prve svetovne vojne kot tudi literaturo iz 19. stoletja. Najstarejša knjiga v zbirki nosi letnico 1709. Ob sortiranju periodike smo našteli osemindvajset naslovov predvojnih časnikov in časopisov. Bergantova knjižnica je bogata zbirka novejše in starejše knjižne bere,« je o hišni kulturni dobrini zapisala Florjančičeva. Po njenih besedah so pred petdesetimi leti ljudje še hranili knjige v večjih ali manjših družinskih knjižnicah. »V zadnjih petnajstih letih pa opažam, da so knjige postale balast in se jih prenekateri lastniki želijo znebiti. Zanje je knjiga postala običajno tržno blago, ki ga po branju lahko zavržemo med odpadni papir. Redkokatera knjiga obstane na domači polici, pa še to bolj za okras prostora. Menim pa, da bo dobra knjiga še vedno našla svoje mesto na knjižni polici v naših domovih.«

Duhovne knjige so ji pomagale preboleti sinovo smrt

Bergantova sta vedno rada brala, po upokojitvi pa imata za branje še več časa. »Preberem vsaj pet knjig na mesec in po branju za vsako od njih napišem obnovo. Kakšna knjiga me tako pritegne, da jo berem tudi do treh zjutraj. Nazadnje se mi je to zgodilo ob trilogiji Milennium detektivskih romanov švedskega pisatelja Larssona,« je dejala upokojena diplomirana ekonomistka in nekdanja bančna direktorica, ki ima v svoji hišni knjižnici tudi okrog sedemdeset knjig z duhovno vsebino. Priznava, da so ji te knjige pomagale preboleti tragično smrt sina **Mohorja**, ki ga je med osamosvojitveno vojno na Kamnitniku smrtno ranil vojak Jugoslovanske ljudske armade. Dolgoletna starološka cerkvena pevca in člana Pevskega zbora Lubnik si sedaj večino knjig izposodita v bogato založeni lokalni knjižnici. Seveda so knjige tudi del njune obvezne počitniške prtljage. Na vsakoletno dopustovanje jih vzameta kar veliko.

Damjan Likar

OKNA IN VRATA
S PETIMI ZVEZDICAMI
ARCONT
INTvrata
lipbled
PVC in lesena vhodna vrata
garažna vrata
notranja vrata
strešna okna
- Velika izbira različnih proizvajalcev na enem mestu.
- Izmera dobava in kakovostna vgradnja.
- Brezplačen nasvet strokovnjaka s 15 letnimi iskušnjami.
- Konkurenčna ponudba.
Srečno 2018!
malek
041 811 168 www.malek-sp.si
Branko Potočnik s.p. Zgornja Luša 14, 4227 Selca

ELTIP d.o.o.
Pušťal 123, 4220 Škofja Loka
Tel: 04/51 279 50, 041/703-570 (Pavle), 041/877-574 (Klemen); E-mail: eltip@t-2.net
• ELEKTROINSTALACIJE
• STRELOVODI
• RAZDELILCI
• MERITVE
Vesele Božične praznike ter srečno in uspešno v letu 2018!

»Potem pa te pozivnik pokliče še enkrat«

S poveljnikom Prostovoljnega gasilskega društva Železniki Jožetom Kamenškom **smo se pogovarjali o dosedanjih intervencijah v letošnjem letu in drugih društvenih aktivnostih. V prvih enajstih mesecih leta 2017 so posredovali na triindvajsetih intervencijah. Med te štejejo tudi štiri posredovanja v sklopu prvih posredovalcev.**

Katere intervencije so najbolj zahtevne?
Zahtevno je predvsem v dneh, ko posredujemo večkrat. Po končani prvi intervenciji pospravimo in uredimo opremo ter se vrnemo k vsakodnevnim opravilom. Potem pa te pozivnik pokliče še enkrat. To se je zgodilo že januarja – popoldne smo gasili travniški požar, zvečer pa še dimniškega. Marca smo v enem dnevu dvakrat gasili travniški požar. Junija smo dvakrat posredovali ob vetrolomu. V tistih dneh smo posredovali na različnih lokacijah. Dvakrat smo odstranjevali sršenja gnezda. V počitniškem objektu, kjer so na podstrešju imeli sršene, so počitnikovali italijanski turisti. Komunikacija je bila nekoliko otežena, saj gospa ni govorila veliko angleško, gospoda pa ni bilo doma. Nakar smo s pomočjo Googlovega prevajalnika našli prave besede, da smo lahko vstopili na podstrešje.

Poveljnik PGD Železniki Jože Kamenšek

Med gasilsko vajo

Katerih intervencij je največ?
Pri nas še vedno prevladujejo take, pri katerih je potrebno gašenje. Del intervencij je tehnične narave (odkrite strehe, poplave, odpiranja vrat ...). Iz leta v leto je več intervencij, pri katerih je potrebna pomoč prvih posredovalcev. Letos so nas poklicali na pomoč tudi k prometni nesreči, v kateri sta se huje poškodovala traktorist in motorist. Pomembno se mi zdi, da na intervencijah, kjer sodeluje več društev, ta med seboj dobro sodelujejo, prav tako pa je pomembno, da se za pomoč zaprosi tudi društva iz sosednjih gasilskih poveljstev občin, v kolikor je posredovanje potrebno blizu občinske meje. Sodelovanje med društvi utrjujemo na meddruštvenih vajah. Letos smo organizirali dve. Udeležili smo se dveh v organizaciji PGD Selca in PGD Dražgoše.

Katere so še vaše druge aktivnosti?
Med naše dejavnosti spadajo tudi prevozi vode, pranje cest, smo redni udeleženci vodnih iger na oratoriju, sodelujemo kot reditelji na raznih prireditvah v Železnikih (koncert PoAŽ, Čipkarski dnevi, Po poteh partizanske Jelovice, dobrodelna tombola, prireditve v športni dvorani …). Naš gasilski dom smo pripravljeni odpreti vsakemu, ki bi si ga rad ogledal od znotraj. Redni obiskovalci so varovanci Vrtca Železniki in Antonovega vrtca. Veliko energije namenimo tudi vzgoji mladih gasilcev, naših pionirk in pionirjev ter mladink in mladincev. Na tem mestu gre velika zahvala ekipi mentorjev, ki jo vodi Aleksander Hajdinjak. Organizirajo letovanje na začetku poletnih počitnic, med jesenskimi in novoletnimi priredijo tudi noč v gasilskem domu.

Bi na koncu še kaj dodali?
V našem društvu imamo člana, ki je pred kratkim prejel naziv gasilca leta 2016. To je **Rok Habjan**. Tako ob tej priložnosti vabim vse, ki si želijo postati gasilec leta, naj se nam pridružijo. **Borut Strnad**

Družinska akademija z družinami v Fatimi – sto let po prikazovanjih Gospe v belem

Ob stoti obletnici Marijinih prikazovanj smo se pod okriljem zavoda Družinska akademija podali na romanje v Fatimo, mesto, ki je petdeset kilometrov oddaljeno od obale Atlantskega oceana. Fatima je bila še pred sto leti le majhna vas, ki pa si jo je Bog izbral, da z njo pokaže svetu nekaj velikega. Vse se je spremenilo, ko se je od 13. maja do 13. oktobra 1917 vsakega trinajstega dne v mesecu prikazala Gospa v belem trem pastirčkom: Luciji, Jacinti in Franciscu. Po številnih čudežih se je Fatima do danes razvila v svetovno znano romarsko središče. To je romanje k veličastni baziliki. Zgodba o nastanku pa je čisto preprosta in glavne vloge v njej pripadajo trem otrokom, katerim se je Marija prvič prikazala in po njih ves svet povabila k zvesti molitvi rožnega venca. Napovedala je težek boj na področju svetosti družine, zakona in življenja ter končno zmago njenega Brezmadežnega Srca. Vernik ali ne, Fatima je posvečen kraj, ki te navda z mirom in blagoslovom.

V Družinski akademiji smo v tem letu pripravili tri srečanja za družine vseh štirih občin z naslovom MarijaDA. Družine smo povezovali med seboj z osebnimi pričevanji, kako posamezniki živijo Marijin klic. Še posebej za naša srečanja in družine na Slovenskem je jezuit Marko Ivan Rupnik pripravil duhovni nagovor. V čudovitem razmišljanju je spregovoril o milosti fatimskih dogodkov.

Trinajst družin, med njimi sedemintrideset otrok, je konec oktobra poleg Fatime obiskalo še mnoge druge milostne kraje na Portugalskem, kot so Batalha, Nazare, Bom Jesus, Coimbra, Lizbona in Porto.

Kot fatimski romarji smo obiskali kapelico prikazovanj, ki je postavljena prav na kraju, kjer se je prikazala Marija. Kapelica stoji sredi velikega trga, ki sprejme okoli milijon ljudi. Na desni strani kapelice je bazilika rožnovenske Gospe, v kateri so pokopani vsi trije vidci. Zunanjost spominja na baziliko sv. Petra v Rimu, notranjost cerkve pa krasi Marijin kip pred oltarjem, ki je narejen po opisu Marije, kot so jo videli pastirčki. 13. maja leta 1981, na dan, ko se katoliška cerkev spominja prvega Marijinega prikazanja v Fatimi, je bil izveden

Pred cerkvijo v Sao Pedro de Moel, blizu Atlanstkega oceana

napad na papeža Janeza Pavla II. v Rimu. Preživel je kljub štirim strelom v srce in veliki izgubi krvi. V zahvalo je dal naboj, ki ga je ranil, vgraditi v Marijino krono v Fatimi. Na levi strani pa je bazilika sv. Trojice (ima 8600 sedežev), za katero je naredil mozaik Slovenec, svetovno priznani bogoslužni umetnik p. Marko Ivan Rupnik. Naše romanje v Fatimo je bilo krona večletnih priprav na obhajanje stote obletnice dogodkov v Fatimi.

Ob vhodu k romarski cerkvi Bom Jesus blizu Brage

Obisk Portugalske je bil čudovita priložnost za graditev in krepitev medsebojnih odnosov v družini ter odličen zgled za otroke, kako skozi življenje vsak trenutek potovati v prijateljstvu z Njim. Z nami je bil duhovni vodja Branko Potočnik, sicer župnik iz župnije Reteče.

Blagoslovljen božič in vse dobro v novem letu vam želimo
Družinska akademija – Academia Familiarum.
www.druzinska-akademija.si

SKI CENTER
STARI VRH
SMUČIŠČE ZA VSE GENERACIJE!
STC Stari vrh, d.o.o., Sv. Lenart 51, 4227 Selca
BOŽIČNO-NOVOLETNA SMUKA NA STAREM VRHU
PREŽIVITE BOŽIČNO-NOVOLETNE POČITNICE Z DRUŽINO NA STAREM VRHU TER SMUČAJTE UGODNEJE –
EN OTROK DO 14. LET V SPREMSTVU STARŠEV V ČASU DO 31. 12. 2017 SMUČA BREZPLAČNO
GSM: 031/663 235, info@starivrh.si, www.starivrh.si

Bokal Sport
doživi naravo
Mestni trg 20, Škofja Loka
elan
Always Good Times
Vabimo vas na tradicionalni ELANOV test smuči 2018
Stari vrh, 26.12. od 9h-13h
Oglejte si pestro ponudbo božično-novoletnih popustov!
www.bokalsport.si
KUPON
za brezplačano večnamensko rutko
BOKAL SPORT
ob nakupu nad 50 eur

Komi? Kje je že Komi?

»Ja, vem, vem, da prihajate iz Rusije. A od kod?« sprašujem simpatično, svetlolaso sogovornico Irino**. »Iz republike Komi,« mi med smehom odgovarja, ko nejeverno zmajujem z glavo. Še nikoli nisem slišala za to republiko in tudi Google o njej ve bolj malo.**

Piše, da Komi leži v Severozahodnem zveznem okrožju in da je z minerali bogata republika, pod zamrznjeno tundro pa se skriva več kot 240 milijard ton premoga, več kot 600 milijonov ton nafte in več kot 140 milijard kubičnih metrov plina. Ustanovljena je bila 22. avgusta 1921, ima pa okoli 1.100.000 prebivalcev. Glavno mesto je Siktivkar.

Iz kakšnih krajev prihajate?
Mnogi naseljenci, ki so prišli na začetku 20. stoletja, so bili ujetniki gulaga, ki so jih v Komi pošiljali na opravljanje prisilnega dela v arktičnih regijah nekdanje ZSSR. Mesta so se pojavljala okoli delovno-taboriščnih območij v do tedaj nedotaknjeni tundri. Zaporniki so načrtovali in zgradili vse večje mestne republike, ne le Ukhto, moj rojstni kraj, temveč tudi Siktivkar, Pechoro, Vorkuto ... Zgradili so tudi železnice in ceste ter prvotno industrijsko infrastrukturo v Komiju. V Ukhti ima sedež več družb, ki črpajo nafto in plin. Ko sem šla po svetu, so me včasih vprašali, kako ogrevamo stanovanja. Začudeno sem pogledala, saj o tem nisem nikoli posebej razmišljala. Živimo na bogatih nahajališčih zemeljskega plina in že od otroštva naprej se mi je zdelo, da je samo po sebi umevno, da takrat, ko je mraz, obrneš gumb. In to je to. Iz otroštva se spomnim ogromnih polj zelja. Danes jih ni več. Skoraj vsak od nas ima vikend, kjer gojimo zelenjavo, od paradižnika do kumar. To nam uspeva, četudi so zime dolge tudi po devet mesecev. Sneg začne padati že konec septembra. Danes, ko sem se pogovarjala z mamo, je povedala, da imajo šest stopinj pod ničlo. Mamo, brat mi je, žal, pred leti umrl, pokličem vsaj trikrat na dan, da vidim, kako je z njenim zdravjem. Živi v četrtem nadstropju, v bloku brez dvigala. Hoja po stopnicah ji ni odveč, pravi, da se takrat, ko gre v trgovino, vsaj malo razgiba.

Pravite, da je bilo vaše otroštvo lepo?
Mislim, da tudi zato, ker smo se doma lepo razumeli. Obiskovala sem glasbeno šolo, igrala sem klavir. Kasneje sem mu dala slovo, za

Irina Galyanova postaja Žirovka

kar mi je danes žal. Kot otroci smo bili sprejeti med pionirje, a potem, ko bi morala vstopiti med komsomolce (mladince), sem se uprla. Ni mi bilo všeč, da bi se morala na pamet naučiti neka dolga besedila. V času otroštva nismo slavili verskih praznikov, danes jih. Cerkve so mi bile zanimive kot kulturna središča. Kot muzeji. Zelo blizu mi je bilo praznovanje novega leta. Opolnoči smo odprli šampanjec in se obdarili. Spominjam se vonja po pomaranči. Pa bonbonov. Ruske čokolade. Nepozabna so bila praznovanja rojstnih dnevov. 30. decembra smo imeli otroški praznik. Na šoli smo postavili novoletno jelko, prišel je dedek Mraz. Otroci smo se oblekli v snežinke. Praznovali smo tudi prvi maj, sedmi november – dan ruske revolucije. Mestna uprava je takrat pripravila veliko praznovanje, župan je stal na tribuni, mi pa smo šli mimo v mimohodu z nageljnom v roki. Za prvi maj smo nosili balone. Za deveti maj, ko smo imeli dan zmage, smo se mladi usedli na star tovornjak in se vozili naokoli. Po stari tradiciji praznujemo tudi noč s trinajstega na štirinajsti januar. Rečemo mu Vasilijev večer. Na ta večer naj bi čarovnice ukradle mesec z neba, vendar kljub temu niso mogle preprečiti postopnega daljšanja dneva. Spominjam se, da smo topili vosek in ga vlivali v vodo. Potem smo opazovali oblike, ki so se pojavljale.

Zime so lahko tudi zelo mrakobne in depresivne …
Zmrači se že ob dveh popoldne. Temperature se včasih spustijo tudi do minus petinštirideset stopinj. Kadar je bilo premrzlo, otroci nismo šli v šolo.

Po končanem desetemu razredu osnovne šole ste odšli v Latvijo, kjer ste do*študirali matematiko in fiziko*.
Prijateljica me je nagovorila, da sva se vpisali na fakulteto v Latviji. Nam, ki smo vajeni neskončnih razdalj, tistih tisoč kilometrov ne pomeni toliko. Med počitnicami sem se vračala domov, z vmesnim postankom v Sankt Petersburgu, kjer je živel brat. Po študiju sem se vrnila za stalno ter se zaposlila kot učiteljica na nekdanji osnovni šoli. Rada sem imela otroke – petintrideset jih je bilo v razredu, najtežje je bilo, ko so prihajali starši na roditeljske sestanke. V nepozabnem spominu mi je ostal prvi šolski dan. Takrat so učenci prihajali v šolo s šopki rož, ki so jih poklonili učiteljicam. Zelo lepo.

Poročili ste se, rodil se je sin *Žanis*. Nenavadno ime ima, mar ne?
Želela sem, da dobi otrok posebno ime. Irina, na primer, je tako pogosto, da se, ko me kdo pokliče, obrne vsaj pet žensk hkrati.

Potem sta spoznala Dragana, ki je delal pri Gastromu. Preselili ste se v Tuzlo, nakar še v Banjaluko.
Redno službo je bilo v letih, ki so sledili bosanski vojni, nemogoče najti. Po več zapletih mi je uspelo! Bila sem zelo vesela! Postala sem vodja prevajalske službe v ruskem podjetju, ki je kupila tamkajšnjo naftno rafinerijo. Ostala sem osem let.

Potem sva se spoznali z Andrejem Poljanškom iz Žirov. Kakšna neverjetno dolga in zapletena pot usode iz dežele Komi v Žiri, mar ne?
Všeč mi je bilo, da **Andrej** živi v mirnem kraju. Tukaj sem že dve leti. Letos aprila sva se poročila, ker sem imela ves čas težave z vizo.

V najin klepet je vskočil tudi Andrej: »Ko sva šla letos na obisk v Komi, nisem mogel verjeti: kakšne daljave! Do Moskve je malo več kot dve uri z letalom, nato do glavnega mesta, Siktivkar nadaljnjih tisoč kilometrov. Tam sva sedla na avtobus, čakalo je naju še štiristo kilometrov do cilja. Avtobus ni drag, tudi lokalni so poceni. Ker so mesta v državi Komi mlada, so povsod sami ‚ruski' bloki. Blok pri bloku. Zanimivo se mi je zdelo pokopališče. Tam imajo nekateri premožnejši na nagrobnih spomenikih fotografije umrlih v normalni dimenziji. Zraven so klopce, miza, da se lahko obiskovalci usedejo, pomalicajo in se pogovarjajo s pokojnimi. Ker so ravno praznovali dan republike, sva šla na proslavo. Vzhičenost nastopajočih me je močno spominjala na naše proslave izpred štiridesetih in več let. Zelo domovinsko je bilo, tega pri nas ni več čutiti. Ukhta je moralo biti nekoč lepo mesto. Še zmeraj se vidijo površine, kjer so bili parki. Danes je kraj, ki ima več kot sto tisoč prebivalcev, videti precej zapuščen. Ni čudno, da je tako, saj plača znaša le okoli dvesto evrov. Žalostno. Bloki so zgrajeni iz opeke, saj je bila v tem kraju nekoč velika opekarna. Izdelovali so tudi porcelan.«

Irina pa je s svojo mehko govorico v mešanici ruščine, hrvaščine in slovenščine dodala še: »V Žireh se imam zelo lepo, počutim se domače. Imam službo. Delo. Uživam v tem. Ne morem sedeti križem rok. Z Andrejem se pogovarjava po rusko, hrvaško, po slovensko. Obiskujem različne dejavnosti v kraju, hodim na telovadbo, učim se slovenščine. Mislim, da sem našla svoj dom.«

M. M.

Loški utrip lahko berete tudi na spletu: www.skofjaloka.si.

Pogumni Hotaveljčanki je ime Petra

Petra je bila mestno dekle. Kot otrok je z danes že pokojno mamo hodila na počitnice na kmete k Rohotniku v Breznico, v Sopotniško grapo. Rada je zgodaj vstajala, šla v hlev pogledat pujske, krave, pobrat jajca … Potem je postala medicinska sestra in sanjala o tem, da bo nekoč del ekipe v rešilnem vozilu. Želja se ji ni izpolnila. Danes skupaj z možem Janezom kmetuje na petdeset hektarjev veliki kmetiji, redijo štirideset govedi, zadnja leta se ukvarjajo tudi z zelenjadarstvom. A Petra je kljub naporni vsakodnevni službi in družini ostala vedra, nasmejana in optimistična.

Življenje nekoč in danes je pri tebi tako različno kot noč in dan?
Doma smo se ukvarjali s šivanjem oblačil, a me šivanje ni zanimalo. Oblekice in moda so bolj zanimale mlajšo sestro kot mene. Vseskozi so me privlačile druge reči. Na primer človek, zgradba organov, delovanje le-teh, bolezni ..., potem se je zgodila ljubezen. Pri dvajsetih sem spoznala sedanjega moža, kmeta na večji kmetiji na Hotavljah. Pri njem doma, pri Šupc, to moram iskreno povedati, so me zelo lepo sprejeli. Še danes, ko sem že vrsto let pri hiši, me nihče ne komandira, nihče se ne vtika v moje življenje, res imam srečo. Drži pa tudi, da sem se zelo hitro vpeljala v delo, kmečka opravila so mi malodane čez noč postala domača, nisem se branila hleva, dela na njivi, travniku. Velikokrat pomislim: »Poglej jo, tole,

Petra s hčerko

ta mestno, kako se je pokmetila.« (*smeh*)

In kako si o svojem fantu in njegovi kmetiji povedala doma?
Šlo je nekako takole: »Mami, ti sploh ne veš, kako velike in debele krave imamo pri nas!« (*smeh*)

In tako so Hotavlje postale tvoj novi dom.
Po rojstvu prvega sina sem postajala vedno bolj vpeta v domača opravila. Da življenje ne bi bil preveč lepo, me je doletela izguba otročka tik pred rojstvom. Življenje me ni spravilo na kolena, nisem se predala. Rodila sem drugega sina. Zdelo se mi je, da se imamo nebeško: dva fantiča, ljubeč mož ...

Pa potem …?
Zbolela je tašča. Hkrati je obležala tudi njena sestra. Zelo težko je bilo. Zelo. Padla je odločitev: Ostati moraš doma. V hlevu te čaka dvajset krav, pomagati moraš ostareli teti, skrbeti za otroke, gospodinjstvo. Tako se je začelo. Želela sem biti koristna, iskala sem še dodatne zaslužke, nakar sem bila spet noseča, na svet je prijokala hčerka. Življenje vsakdan je dobil nov smisel in čisto poseben tempo. Pridružila sem se kmečkim ženam, poslale so me na tekmovanje za naj kmetico leta. Na različnih tečajih sem se naučila veliko novega in koristnega. Za zgled imam marsikatero žensko, ki kmetuje in nenazadnje tudi uspešno posluje. Recimo **Nežko Demšar** in **Anko Vodnik**.

Kako si se naučila molsti krave?
Najprej sem se morala opogumiti in pristopiti do njih. Verjela sem, da zmorem, v tem je vsa umetnost. Mož mi vedno govori: »Kako pa veš, da je tisto, kar dela drugi, prav? Mogoče pa ti delaš prav.« Verjela in zaupala sem njegovi spodbudi in danes sem v molži pravi mojster.

Se kdaj sprašuješ, kakšna je prihodnost vaše kmetije?
Joj, o tem bi lahko govorila ure in ure! Z možem imava srečo, da imava proste roke pri odločanju o kmetiji. Danes ni pomembno le, koliko zemlje, gozda ali živine imaš. Kmet mora biti zelo iznajdljiv, inovativen, podjeten. Na kmetiji pa mora biti tudi dobra gospodinja, ki ima vsaj tri desne roke. Ne moremo iti na dopust, kot bi si želeli, vsak dan morava v hlev, ni važno, ali sva zdrava ali bolna. A takšno jamranje, ki ga je tole vprašanje izsililo iz mene, odtehtajo lepi trenutki: ko se steli zdravo tele, ko te maček opazuje pri delu, sončni vzhod sredi Blegoša, ptičje petje na poti na Slajko, zadovoljni in siti otroci. Srečo imam, da imam krog prijateljev, v katerem se lahko poveselim, da najdem čas in grem na Blegoš, Slajko, lahko pretečem polmaraton, imam voljo do dela. Veste, koliko mi pomeni, da me pri delu podpira cela družina? Najbolj sem srečna takrat, ko smo zbrani za mizo in mi otroci povedo, da sem dobro skuhala, da je kruh odličen, da so doma narejeni makaronči najboljši na svetu. Pa kaj potem, če vstajam ob petih, naredim nego ostareli teti, ni mi težko ob koncu tedna na stojnici prodajati naše izdelke. Imam dobrega moža, pa gre naprej tudi takrat, ko ošpičene prekle letijo izpod neba! **M. M.**

Ženski floorball v Poljanski dolini

Floorball je športna različica dvoranskega hokeja, ki zaradi razgibanosti igre postaja vse bolj priljubljen tudi pri nežnejšem spolu. Selektor slovenske ženske reprezentance Slovenije Nejc Šega **pravi, da je floorball pri nas še vedno na začetku razvoja: »V Skandinaviji, ki je zibelka tega športa, imajo ponekod toliko klubov, kot imamo mi igralcev.«**

Začetki floorballa v Poljanski dolini segajo precej pred leto 2010, ko je začela igrati ekipa ljubiteljev tega športa iz Hotavelj. Leta 2010 je bil ustanovljen klub Polanska banda za moške, štiri leta kasneje pa je Šega ustanovil tudi Polansko bando za ženske in že v prvi sezoni so po izenačeni igri in kazenskih strelih zasedli drugo mesto. Žensk, ki so bile pripravljene igrati, ni bilo težko dobiti: »Ko sem pred petimi leti prevzel mladinsko kategorijo, je tam nastopalo tudi nekaj zelo dobrih punc,« opiše začetke Šega. Kasneje so začele prihajati nove igralke, nekaj tudi iz ženske ekipe ŠDMH iz Hotavelj, ki je delovala pred tem. Začeli so lahko igrati na malem igrišču, kjer so potrebovali vsaj osem igralk, a deklet, ki so želela igrati, je bilo še več. V Sloveniji sezona poteka skoraj pol leta, od oktobra do konca aprila oziroma začetka maja, ko se običajno igra končnica in obračuni za najvišja mesta pri moških. Največja tekmeca Polanske bande sta Borovnica in Olimpija iz Ljubljane, ki imata tudi daljšo zgodovino delovanja. Lansko sezono je bilo v ženskem floorballu šest ekip, ki so igrale mali floorball in so prihajale večinoma iz osrednje Slovenije – Mojstrane, Jesenic, Ljubljane, Poljan in Borovnice, kjer so imeli dve ekipi. Letos je situacija slabša, saj so začele igrati veliki floorball, v Sloveniji pa infrastruktura ni povsod primerna, najem dvorane za en termin treninga presega tudi sedemdeset evrov.

Ženska članska reprezentanca, v kateri nastopajo tudi nekatere članice Polanske bande, ima med pripravljalnim obdobjem dve uri dolg trening, saj je potrebno veliko več taktičnih zamislic ter uigravanja, s klubsko ekipo žensk pa trening poteka uro in pol. »Za tak šport, kot je floorball, je pomembna eksplozivnost,« kondicijski trening opiše Šega. Pripravljajo se z vajami za telo in tekom proti Sv. Križu ali v kakšen drug strm klanec. Pogosto morajo improvizirati in se znajti, saj imajo nekatere slovenske reprezentance boljše pogoje in opremo, a kjer je volja, je tudi pot. Veliko delajo na povezanosti ekipe izven treningov, ker si kasneje med

Selektor Nejc Šega

Slovenska ženska reprezentanca

tekmo lahko bolje pomagajo in sodelujejo. Največje razlike med moškimi in ženskimi igralci Šega vidi v telesni pripravljenosti in gibanju. »Tudi tempo igre je pri ženskah nižji, težje pozabijo na dogajanje izven igrišča in včasih si za napake med sabo povedo prepozno, ampak večjih razlik ni. Žogica je okrogla za vse,« še poudari.

V ženski članski reprezentanci nastopajo dekleta, starejša od petnajst let, zgornje starostne meje ni, velja le, da ti mora telo dopuščati hiter tempo igre. Na kvalifikacije selektor lahko prijavi največ dvajset igralk, dve vratarki ter osemnajst igralk v polju, a Šega bi lahko brez težav sestavil dve reprezentanci. Kvalifikacije običajno potekajo februarja. Slovenska ženska reprezentanca pa se prihodnjih zaradi velikega finančnega bremena ne bo udeležila, saj so na Floorball zvezi dali prednost mladinski moški ter članski ekipi, ki se bo februarja odpravila na kvalifikacijski turnir v Nitro na Slovaškem. Ženski program je zaenkrat v mirovanju predvsem zaradi velikega stroška samih kvalifikacij.

Za začetek je to še vedno dokaj drag šport, cena vratarske opreme se giblje okoli petsto do šeststo evrov, nakup ograde za igrišče pa presega pet tisoč evrov, a s skupnim sodelovanjem in ne z iskanjem dobička se da narediti vse. Šega pove, da so jim pri kvalifikacijah za ženske v Madridu finančno pomagali tudi ostali športniki, kot sta **Peter Prevc** in **Miha Rebolj**, ki sta za dražbo priskrbela štartno številko ter dres hokejske ekipe. Poleg košarke je to edini organizirani klub s skupinskim športom v Poljanah. Dandanes je največja zmaga pripraviti mlade, da se začnejo gibati. Trenutno je v klub vpisanih kar štiriintrideset otrok od tretjega do devetega leta, dobro pa so zapolnjene tudi ostale mladinske ekipe.

Meta Gantar

Gimnazijski klasiki na poti v Rim in Pompeje

Vsako drugo leto konec oktobra pride čas, ko se dijaki klasičnega oddelka Gimnazije Škofja Loka odpeljejo v ‚svoje kraje', v večno mesto, kamor tako ali tako vodijo vse poti …

Letos sta avtobus napolnila dva oddelka, 2. in 3. b, in štirje člani učiteljskega zbora. Organizacijsko je dogodek speljala Sonja Gartner, profesorica zgodovine (hvala, Sonja), v pomoč pa smo ji bili še Gašper Kvartič, profesor latinščine, Bernarda Pavlovec Žumer, razredničarka 2. b, in Jana Pogačnik, spremljevalka slepe dijakinje.

(Foto: Gašper Kvartič)

Že ko smo izbirali in izbrali program, smo vedeli, da ne bo lahko. Bil je natrpan in je med drugim vključeval vse štiri ‚obvezne' bazilike, Vatikan z vsemi bogastvi, ki jih ponuja turistom, Panteon, Kalistove katakombe, Forum Romanum, Kolosej …, za poslastico pa še Pompeje, Vezuv ter Neapelj. In vse to v pičlih štirih dneh (od srede ponoči do nedelje zjutraj). V izrednih razmerah, za katere smo bili sicer krivi sami, so dijaki dokazali, da so iz dobrega testa. Res, da so si občasno dali duška in se pritoževali zaradi naglice, gneče, utrujenosti in podobnega, a rezultati ankete, ki smo jo izvedli, ko smo se vrnili v šolo, kažejo, da jih Rim ni pustil ravnodušnih. Prav nasprotno – ekskurzijo so ocenili s povprečno oceno 4! Največ všečkov so podelili Pompejem, sledijo katakombe, Vatikanski muzeji in Cerkev sv. Petra s kupolo, najmanj pa so jih prevzele Španske stopnice.

Zelo zadovoljni smo tudi učitelji, saj so bili dijaki na poti v svoji najboljši izvedbi. Bili so odlična in solidarna družba. Na kvizu, ki smo ga po prihodu pripravili v šoli, pa so pokazali tudi, da so z ekskurzije prinesli veliko znanja. Razreda sta dosegla povsem izenačen izid.

Čez dve leti se bo zgodba ponovila. Z novimi obrazi dijakov – klasikov, a z istim veseljem do spoznavanja preteklosti, do potovanja in druženja.

Sonja Gartner,
Gašper Kvartič in
Bernarda Pavlovec Žumer

KNJIŽNICA IVANA TAVČARJA ŠKOFJA LOKA

OB KONCU LETA V KNJIŽNICO IVANA TAVČARJA ŠKOFJA LOKA IN NJENE ENOTE

Čeprav se bliža konec leta, je še vedno čas, da se pridružite vedno večji skupini naših bralcev, uporabnikov in obiskovalcev naše knjižnice in njenih prireditev.

Vsak četrti prebivalec naših štirih občin je bil namreč v iztekajočem se letu **član knjižnice**, jo vsaj enkrat v tem letu obiskal in si izposodil gradivo.

V vseh enotah naše knjižnice vam je na voljo **več kot 200.000 enot gradiva**, ki jim bomo v tem letu dodali **več kot 3000 novih naslovov**.

Tudi letos smo za vas pripravili in izvedli **več kot 800 dogodkov in prireditev**, kar nekaj pa jih bo tudi v decembru. Med temi so že dolgo utečene ure pravljic za otroke, delavnice ročnih del za otroke in odrasle, akcije za spodbujanje branja, razstave domačih likovnih ustvarjalcev in fotografov, predavanja svetovnih popotnikov, predstavitve knjig in še veliko drugega. Preverite našo spletno stran in mesečne napovednike prireditev.

Morda še ne veste, kaj bi bližnjemu ali prijatelju podarili za novo leto? Letna članarina v knjižnici je lepo darilo!

Razlogov za obisk in članstvo je vsekakor več kot dovolj.

Ob tej priložnosti Vam želimo obilo zdravja, sreče in srečanj v naših prostorih v novem letu!

Kolektiv
Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka

FILC
Filc tovarna filca d.o.o.
Trata 48, Škofja Loka

Svet ljubi zmagovalce.
Svet ima navado narediti prostor človeku,
čigar besede in dejanja izpričujejo,
da ve, kam gre.
V letu 2018 vam želimo,
da boste tudi vi zelo odločno krenili
proti svojemu življenjskemu cilju!

T: +386 4 2977 200 | F: +386 4 2977 300 | E: filc@filc.si | www.filc.si

Izšla knjiga o loški alpinistično-plezalski pravljici

Sredi novembra je dr. Franc Vidic**, škofjeloški alpinist, alpinistični inštruktor, inštruktor gorske reševalne službe, pobudnik za ustanovitev AS Škofja Loka in GRS Škofja Loka, izdal knjigo *Pot med zvezde,* v kateri je opisal izjemno, skoraj šestdesetletno zgodbo o uspehih škofjeloških ljubiteljev vertikale.**

Vidic, ki je v svoji karieri je opravil več kot šeststo alpinističnih vzponov in je leta 1982 vodil prvo samostojno škofjeloško odpravo v bolj oddaljena gorovja, v perujske Ande, na vrhove gorske verige Cordilliera Blanca, je v knjigi zapisal kroniko alpinistično-plezalske pravljice na Loškem: od prvih namer ustanovitve sekcije v začetku šestdesetih let in obdobja, ko so ustanovili alpinistično sekcijo pri Planinskem društvu Škofja Loka (1976), pa do osvajanj vrhov Himalaje in do prestavljanja mejnikov mej mogočega in osvojitve naslovov evropskih in svetovnih mladinskih ter tudi članskih prvakov v športnem plezanju do leta 2017. V zaokroženo zgodbo je zajel dogodke, njihovo sosledje in povezanost z razvojem. V nadaljevanju so objavljeni izseki iz knjige.

Škofjeloška občina svetovni fenomen po številu vrhunskih alpinistov in plezalcev

Da naše zvezde res žarijo, priča dejstvo, da so za svoje delo posamezniki, ki so se kalili na Škofjeloškem, prejeli naslove najboljšega alpinističnega smučarja, najboljše alpinistke, najboljše ženske naveze, Aleš je prejel tudi mednarodno priznanje zlati cepin, veliko jih je prejelo priznanja Planinske

Knjigo lahko naročite pri avtorju na telefon 051/686 240.

zveze Slovenije in nekateri tudi Olimpijskega komiteja. Lesk med športnimi plezalci je v medaljah državnih prvakov in prvakinj v vseh kategorijah, tako mladinskih in članskih, evropskih in svetovnih. Dekleta in fantje krojijo vrh svetovnega športnega plezanja. **Natalija** in **Maja** sta kar nekaj let krojili vrh svetovnega plezanja med ženskami, **Janez** v lednem plezanju, **Gregor** med paraplezalci. Ne moremo mimo medalj na posamičnih tekmah, na svetovnih igrah in masters tekmovanjih. Alpinisti so obiskali številna gorstva sveta, preplezali številne stene: Eiger, Dru, El Capitan, Grandes Jorasses, Marmolada ..., se povzpeli na najvišje vrhove: Gašerbrun, Nanga Parbat, Kangčendzenga. Smučali prek sten najvišjih vrhov. Mnogim je plezanje prešlo v delo, izkoristili so veščine in znanje, ki so jih pridobili pri tem športu. Ukvarjajo se z gorskim vodništvom, višinskimi deli, z izdelavo in prodajo športne opreme, z založništvom, snemanjem filmov ... Postavili smo prvo umetno steno v tem delu sveta, **Mitja** je investiral v prvi zasebni plezalni center, organizirali smo prvo plezalno šolo za otroke, danes so plezalne stene v vsaki šoli, nekaterih vrtcih, lokalih, zgrajeni so plezalni centri, adrenalinski centri ... Plezalni klub Škofja Loka že vrsto let sodi med najuspešnejše klube v prostem plezanju v svetu.

V osemdesetih letih prvi uspehi loških alpinistov

Leta 1980 se je **Franc Langerholc** namenil v Yosemite (ZDA) in kar po časopisnem oglasu dobil soplezalca, Idrijčana **Zlatka Gantarja**, s katerim sta se odpravila pod znamenito smer Nose v slovitem El Capitanu (5.13+, A3, 1150 m). Smer sta kot prva Slovenca preplezala v štirih dneh. Boštjan Kekec pa je s svojim soplezalcem preplezal previsno Smer Gogna-Cerruti v Materhornu. Leta 1982 so imeli prvo odpravo v Ande. Leto 1987 je bilo znova prelomno. Člani alpinističnega odseka so se prvič srečali z najvišjimi gorami sveta, z vrhovi Himalaje. Organizirali so odpravo v indijski del Himalaje.

Dekleta niso hotela biti podrejena. Dosegala so izredne uspehe tudi v samostojnih ženskih navezah. Naveza **Zdenka Demšar** in **Betka Galičič** je v letu 1987 v Severni triglavski steni v vertikalni Sfingi preplezala smer Kunaver -Drašler in v zahodnem delu stene Ljubljansko smer. Naslednje leto (1988) je Galičičeva v navezi s **Ksenijo Lenarčič** iz Ljubljane v Združenih državah Amerike preplezala slovito smer Salathe Wall v El Capitanu, Yosemite (ocena 5.13b oz. VI, 900 m). To je bila prva jugoslovanska ženska ponovitev te smeri.

Natalija Gros glavna nastopajoča v več filmih

Posnetih je kar nekaj kvalitetnih filmov. Natalija je glavna nastopajoča v več filmih. Film Chalk and Chocolate (Magnezij in čokolada) prikazuje zgodbo o Nataliji, eni boljših svetovnih plezalk, ki se je lotila ene najtežjih smeri pri nas, Histerije (8c+) v Mišji peči nad Ospom. Natalija je bila prva Slovenka, ki je preplezala tako težavno smer. Film je posnel njen pokojni mož, režiser **Jure Breceljnik**, s katerim sta po

Uroš Rupar v bazi (5400 m) pod Kangčendzengo, 1991 (Arhiv Uroša Ruparja)

Pokojni režiser Jure Breceljnik snema Natalijo Gros med plezanjem v plezališču v kasarni (Kamnitnik) v Škofji Loki. (Arhiv Natalije Gros)

Prehod čez ledeniško razpoko, 1983 (Arhiv Braneta Krajnika)

Na vrhu Triglava, 23. 6. 1963: Polde Taler, Milan Vodnik, Pavle Šegula (Foto: Tone Logonder, arhiv Milana Vodnika)

Člani škofjeloške odprave v Ande (1982). Zadaj stojijo Franc Langerholc, Željko Perko, Damjan Vidmar in Franc Vidic, v prvi vrsti pa sta Stane Stanonik in Boštjan Kekec. (Arhiv Franca Vidica)

prvem dokumentarnem filmu posnela še 27-minutni dokumentarni film New Dimension (2011) (Nova dimenzija) ter nekaj kratkih filmov, med drugimi malo drugačen film z naslovom Le Tango Vertical (2009) (Vertikalni tango). Slednji je bil posnet na rtu Kamenjak na Hrvaškem in prikazuje, kako Natalija priplava do previsa in se nato v velikem slogu elegantno povzpne prek navpične stene. Avtor filma je želel poudariti lahkotno tehniko gibanja, poudarjeno z ritmi latino glasbe.

Prvi loški alpinist, ki je osvojil osemtisočaka

Leta 1991 se je **Uroš Rupar** udeležil odprave PZS na Kangčendzengo v Nepalu. Na odpravi se je Rupar sam v treh dneh povzpel po Poljski smeri na srednji vrh Kangčendzenge (8482 m). Vrh je dosegel prvega maja, potem ko je ves dan sam plezal iz tabora tri proti najvišji točki in se ponoči že v snežnem viharju tudi srečno vrnil vanj. Na vrh se je povzpel brez dodatnega kisika. **Marko Čar**, dvakrat proglašen za najboljšega alpinističnega smučarja leta, je v letu 1995 skupaj z Iztokom Tomazinom presmučal strmine Hidden Peaka (8068 m). Prve plezalske korake je v PK Škofja Loka opravil **Aleš Česen,** ki je danes eden boljših alpinistov v Sloveniji z vrsto odmevnih vzponov v svetovnem merilu. Leta 2015 je skupaj z Lukom Lindičem in Markom Prezljem prejel nagrado zlati cepin za prvenstveni vzpon v severni steni Hagshuja.

V Škofji Loki prva plezalna stena v takratni Jugoslaviji

Svoj čas smo prenekateri del opreme izdelali sami. Posebej inovativen pri razvoju opreme v osemdesetih letih je bil **Jernej Hudolin**, ki je med prvimi začel izdelovati umetne oprimke. Z njimi je zalagal celotno plezalno sceno v takratni državi. Hudolin, ki se je tudi sicer rad loteval novih izzivov, se je lotil projekta plezalna stena v športni dvorani Poden. Bil je konstruktor prve umetne plezalne stene v takratni Jugoslaviji. Stena je bila v veliki meri zgrajena z lastnimi prispevki članov, predvsem pa z lastnim znanjem, iznajdljivostjo in delom. Atraktivnost stene je omogočala organizacijo tekem državnega prvenstva ter razvoj novih mladih uspešnih športnih plezalcev v svetovnem merilu. Za pravi bum je poskrbel **Blaž Rant,** ki je že kot devetletnik preplezal smer z oceno 8a.

Visok smrtni davek med škofjeloškimi alpinisti

Žal je v razcvet dejavnosti mladega odseka zgodaj poleti, 3. junija leta 1978, zarezala nesreča v Hudičevem žlebu. Žleb se lepo vidi s ceste na Vršič in se izrazito zajeda v severno ostenje Prisojnika. Okoli dvanajste ure je plaz južnega snega zajel skupino plezalcev in jih potegnil 250 metrov v globino. V ozkem žlebu so ugasnila tri življenja, od tega dveh članov AO Škofja Loka. Življenje sta izgubila alpinist in načelnik AO Škofja Loka 27-letni **Franc Bernik** ter mladi, 17-letni pripravnik **Gvido Trampuš**. **Boštjan Kekec** se je leta 1993 udeležil mednarodne odprave v organizaciji PZS na vrh K2 (8611 m). Boštjan je bil v navezi, ki je čakala na naskok na vrh, pred osvojitvijo vrha pa je med čakanjem na izboljšanje vremena na višini 8000 m zbolel za višinsko boleznijo; soplezalci so mu, oslabljenemu, poskušali pomagati v dolino, a je ob poskusu sestopa z gore umrl (15. junij 1993). Leta 2012 so na Bohinjski Beli slovesno poimenovali vojašnico po Boštjanu Kekcu, ki je bil pripadnik TO Republike Slovenije. Kot pripadnik Območnega štaba TO Škofja Loka je sodeloval v vojni za slovensko samostojnost. Leta 1992 se je **Damjan Vidmar** udeležil odprave na vzhodni vrh Kumbhakarne (Jannu East, 7710 m) v nepalski Himalaji. Med pristopnim pohodom pri umivanju v reki Kabeli Kola ga je reka vzela k sebi in ga za vedno odnesla (4. september 1992). Pomemben član AO je bil **Marko Čar**. Bil je vrhunski plezalec v ledu in skali. Leta 2000 pa se je njegova uspešna pot končala. Marko se je smrtno ponesrečil, ko je poskušal preplezati zaledeneli slap Aquamarin v Logarski dolini.

Damjan Likar

Franc Vidic: »Lepo je med zvezdami. Prebijmo noč na prostem, v gorah, pod nebeškim svodom, občutimo svobodo in svojo majhnost v neodkriti in skrivnostni neskončnosti.«

Franc Vidic na vrhu Chopicalquja (6345 m), 1982, Peru. (Arhiv Franca Vidica)

Ghost valley: Rainbow serpent, 2015. Foto: Marko Kejžar. (Arhiv Janeza Svoljšaka)

Drugi največji kanjon na svetu

Družina Primožič – petletni Nejc**, ki sta ga starša že okužila s potovanji,** Simon **in** Brina **– se je oktobra odpravila na štirinajstdnevno potovanje po Omanu**

Z možem rada potujeva in dokaj redno spremljava akcije letalskih vozovnic. Tako sva v aprilu naletela na ugodno ceno letalskih kart do Omana … in zamikalo naju je. Sledilo je grobo preverjanje preživljanja dopusta v tej arabski državi. Ugotovila sva, da je najem avta dokaj drag, a je bencin poceni. Nočitve so se izkazale za kar drage, tako da sva misel že skoraj opustila, potem pa sva zasledila, da je v Omanu dovoljeno divje kampiranje. To nam ni tuje in odločitev je padla. Ko sva si zagotovila še dopust, ni bilo več zadržkov pri nakupu letalskih kart.

Na pot s petletnikom

Ko smo znancem povedali, kam gremo na dopust, smo velikokrat naleteli na naslednja vprašanja: »Kje pa je to? Je to muslimanska država? Pa upata z Nejcem? Mu ne bo dolgčas? Je res varno?« Tako sva na koncu imela odgovore skoraj na vsa vprašanja: »Oman leži na koncu Arabskega polotoka. In ja, je varna država. Ne, ni nas strah, čeprav je to muslimanska država. Naš Nejc je že pravi popotnik, tako da verjameva, da bo tudi to štirinajstdnevno potovanje super prestal. Užival bo nad kanjoni in se kopal v vadijih.« Edino, kar nas je nekoliko skrbelo, je bila vročina. Pričakovali smo namreč dnevne temperature nad štirideset stopinj Celzija.

Priprave na potovanje

Po nakupu letalskih vozovnic smo se še malo bolj poglobili v državo, v katero smo se odpravljali. Bojda javnega prevoza skorajda ni, zato se nismo mogli izogniti najemu avtomobila. Rezervirali smo ga po pregledu nekaj internetnih strani. Odločili smo se za nakup novega šotora. Doma smo sicer imeli super šotor, vendar smo se odločili za nakup takega, ki se postavi v nekaj sekundah, ker nam dnevno sestavljanje in pospravljanje palic ni dišalo. Začrtali smo si pot, kaj vse želimo videti in potem smo le še odštevali dneve, ko bomo odrinili novim izzivom naproti. Vmes smo si uredili še vize – kar je od letošnjega leta možno kar preko interneta.

Pot do Omana

Zgodaj zjutraj smo iz Zagreba leteli do Istanbula. Tam nas je čakal šesturni postanek, potem pa smo z drugim letalom po približno petih urah leta sredi noči pristali na letališču v Muškatu. Sledila je varnostna kontrola, preverjanje vize, kramljanje z uradniki, nekaj žigov in podpisov v potne liste in že smo stali pred okencem za prevzem avtomobila. Nato smo se odpeljali na parkirišče pred mošejo Sultan Qaboos Grand Mosque, ki je za nemuslimane odprta vse dneve razen petka, vendar samo tri ure dopoldne. Tam smo kar v avtu odspali nekaj uric – do osmih zjutraj, ko se mošeja odpre, in si jo ogledali. Navdušila nas je bela barva celotne mošeje, glavna molilna dvorana pa se lahko celo pohvali z drugo največjo preprogo na svetu in veličastnim lestencem, ki je okrašen s kristali Swarovski. Nato smo se odpravili v trgovino, v ogromen trgovski center in si kupili nekaj hrane ter nekaj tiste opreme za kampiranje, ki je nismo mogli pripeljati s sabo iz Slovenije. Ker smo bili že nekoliko utrujeni, smo se odpeljali na plažo Al Sawadi in tam preživeli preostanek dneva in noč. Tisti dan smo kar hitro zaspali, vendar smo se po nekaj urah zaradi vročine zbudili in se nato prestavili v avto, kjer smo vklopili klimo. Kasneje smo se očitno nekoliko aklimatizirali, saj težav z vročino nismo več imeli. V avtu smo med dopustom imeli klimo nastavljeno na sedemindvajset stopinj Celzija, pa je bilo kljub visoki temperaturi (za naše razmere) v avtu precej bolj hladno kot zunaj.

Brina na robu kanjona

Osrednji, hribovit del države

Z obalnih delov smo se odpravili v osrednji, hribovit del države. Ta del se lahko pohvali s slikovitimi vasicami z ohranjenimi falaji (vodnimi kanali), vijugastimi makadamskimi cestami, kjer je avto na štirikolesni pogon res potreben, starimi, vendar lepo obnovljenimi trdnjavami; razgledi so bili res čudoviti. Obiskali smo tudi jamo, odprto za turiste. Zanimivo je, da do jame sicer vozi električni vlak. Že doma smo prebrali, da je ta večkrat v okvari in žal je bilo tako tudi na dan našega obiska. Tako smo morali do jame iti peš. Oman se lahko pohvali z drugim največjim kanjonom na svetu. Najprej smo si ga želeli ogledati od spodaj, vendar nam to ni uspelo, saj je cesto vanj pred nekaj tedni povsem uničilo deževje. Tako smo se potem peljali na vrh, na sam rob kanjona in se po njem tudi sprehodili. Gre za označeno pot, imenovano ‚Balcony walk'. Pot je precej adrenalinska, hkrati pa tudi zelo fotogenična. Tura te po okvirno dveh urah pripelje do zapuščene vasice. Ko si enkrat v vasici, se resno vprašaš, kako so včasih živeli tu, povsem odrezani od sveta in skriti v strmi steni kanjona.

Zelena planota

Zapeljali smo se tudi na Sayq Plateau oz. Jebel Al Akhdar, kar v arabščini pomeni zelena planota. Na poti moraš mimo varnostne kontrole. Na tej točki namreč preverijo, če imaš res pogon na štiri kolesa, saj je cesta precej strma in je tako vozilo potrebno predvsem ob povratku nazaj, da še sam motor zavira in omogoči varen spust, brez morebitnih pregretih zavor. Vršna planota se razteza na nadmorski višini 2000 metrov. Nadmorska višina omili omansko vročino in tako nastanejo idealni pogoji za kmetijstvo. Tam je bilo res vse nekoliko bolj zeleno in od tod tudi ime planote. Pravijo tudi, da so pogoji podobnim sredozemskim in tako tam uspevajo jabolka, granatna jabolka, marelice, grozdje, breskve itd. Pokrajina nudi veličastne razglede na nekaj sicer manjših kanjonov in vasice s terasastimi vrtovi, na katerih uspeva veliko zelenjave in sadja.

Puščava

Spustili smo se spet v nižje predele države in se odpeljali do puščave. Vožnja po pesku se nam je zdela

Wadi Bani Khalid

Nejc na plaži ob luknjah, ki jih izkopljejo želve.

Med ogledom trdnjave Bahla fort

podobna vožnji v snegu. Prav globoko v puščavo zaradi strahu pred vkopanjem v pesek nismo upali. V notranjost puščave smo se zapeljali toliko, da smo poskusili hojo po sipinah in si našli kotiček za naš šotor. Tik preden smo šotor postavili, se je več domačinov, ki so bili na poti v puščavo, ustavilo ob našem avtu in nas spraševalo, če je vse v redu. Še preden smo zvečer res trdno zaspali, pa smo se odločili noč preživeti raje v avtu. Čeprav smo vsi trije ležali v šotoru, je letega veter tako privzdigoval, da bi v primeru, da bi ostali v šotoru, verjetno bolj malo spali.

Wadi Bani Khalid

Sledila je vožnja do prelepega vadija, ki nas je s svojo lepoto tako prevzel, da smo tam ostali dan dlje, kot smo nameravali. Od parkirišča se sprehodiš do jezerca, ki je le zaključek prelepe soteske, v kateri se skrivajo tolmuni s kristalno čisto toplo vodo. Višje po strugi kot greš, lepši so kotički v katerih se lahko kopaš in delaš družbo malim ribicam, ki te v primeru, da miruješ, prijetno grizljajo.

Kar težko smo zapustili Wadi Bani Khalid in se odpeljali do obmorskega mesta Sur, si ga na hitro ogledali ter se odpeljali do ene od plaž, ki so znane po gnezdenju želv. Oman se lahko pohvali s kar nekaj takimi plažami. Imeli smo srečo, da je na plaži, nad katero smo si postavili šotor, ponoči zakopala svoja jajčeca ena od želv, in žal nesrečo, da smo zjutraj, ko smo vstali, videli le nekaj zadnjih metrov njene poti po plaži, preden je zaplavala v morje. Najbolj ironično pri vsem tem pa je, da se je Nejc tisto jutro zbudil bolj zgodaj in sva ga prepričevala, da je še prezgodaj, da bi vstali.

Proti Muškatu

Počasi smo se potem spet vračali nazaj proti severu, proti Muškatu. Dneve smo preživljali ali na plaži ali ob raziskovanju notranjosti in različnih vadijev. Noro smo uživali tudi v kopanju v vadiju Ash Shab. Ta ima na koncu votlino, v njej pa se skriva lep slap. A pot do slapu ni najbolj preprosta. Najprej uro hoje po dolini, sledilo je plavanje po tolmunih in nato še plavanje skozi razpoko do slapu. Zanimivo je bilo tudi plavanje v Bimmah Sinkhole. Gre za udornico – del jamskega stropa se je udrl. V tej veliki vodni kotanji, v kateri je voda slana, smo se namakali kar dva popoldneva.

Ogledali smo si tudi največji jez v državi Wadi Dayqah Dam, ki zadržuje okrog sto milijonov kubičnih metrov vode.

Spet v Muškatu

Za samo glavno mesto smo imeli predvidenih najmanj ogledov. Zaradi samega prometa si namreč nismo zadali veliko, vendar se je kasneje izkazalo, da smo si tako v Muškatu kot na celotni poti po Omanu pogledali veliko več, kot smo nameravali. Čeprav smo se bali, da bo promet v glavnem mestu bolj divji, je bil naš strah odveč. Vožnja nam namreč tako po državi kot v glavnem mestu ni povzročala nobenih preglavic. Bil je ravno petek, sveti dan za muslimane, ko smo se odpravili na ribjo tržnico. Na potovanju smo res srečevali predvsem muslimane, tukaj pa se je jasno pokazalo, da živi v Omanu precej priseljencev iz Indije, Pakistana; vrvež na ribji tržnici je bil najbolj po godu Simonu, ki kar ni spustil svojega fotoaparata iz rok. Čeprav smo vedeli, da na petek ne bomo kaj veliko zapravljali na bazarju, ker naj bi bil le-ta zaprt, smo se vseeno odločili, da ga vsaj poiščemo. Hitro smo ga našli in bili prijetno presenečeni nad tem, da so ob našem prihodu trgovinice ravno zapirali, a to me ni ustavilo pri nakupovanju. Ljudi okoli nas je bilo iz minute v minuto manj, bližnje mošeje pa so se napolnile. Ogledali smo si še opero, ki nas je navdušila s svojo veličino, se zapeljali v Stari Muškat in se fotografirali pred modro rumeno palačo Al Alam, v kateri domuje sultan, kadar je v Muškatu. Zapeljali smo se tudi skozi fotogeničen predel Ruwi ter se nato polni novih vtisov odpeljali na letališče in odleteli iz vročega Omana nazaj proti Zagrebu, z vmesnim postankom na letališču v Istanbulu.

Poleg prijaznih ljudi, ki ti želijo pomagati na vsakem koraku, se Oman lahko pohvali z zanimivimi in visokimi hribi, drugim največjim kanjonom na svetu, kristalno čistimi in toplimi tolmuni, peščenimi plažami, zanimivimi utrdbami, puščavo in sipinami. Tu boste zlahka srečali tudi veliko koz, oslov in kamel – predvsem na cestah. Obisk priporočamo vsem, ki bi jih zanimala katerakoli od naštetih stvari. Mi se bomo tja še kdaj vrnili. Inšalah, kot pravijo v Omanu.

Brina Biček Primožič

»Rodil sem se s palico za floorball«

Naj bo poletje ali zima, naj bo vroče ali dež, Gašper Triler **igra floorball na dvorišču pred domačo hišo. Palica je njegova najboljša prijateljica in floorball njegova velika ljubezen. Gašper je študent prvega letnika ljubljanske strojne fakultete in že od malega aktiven in uspešen igralec Floorball kluba Insport Škofja Loka.**

Kdo te je navdušil za floorball in kakšni so bili tvoji prvi koraki?
Navdušil me je ati, ki je igral hokej in floorball. V roke mi je dal palico in skupaj sva začela na domačem dvorišču. Pokazal mi je, kako se drži palica in kako se preigrava. Takoj mi je bilo všeč in jeseni so me vpisali v Insport v Škofji Loki. Začel sem s šestimi leti in najprej je bila igra in bili so treningi. Navduševal sem se tudi nad nogometom, ampak oboje ni šlo in na koncu je zmagal floorball. Pri devetih letih so se začele tudi tekme in liga. Najprej sem bil v ekipi z enim sošolcem, s katerim sva skupaj hodila na treninge, do ekipe U13 (v kateri igrajo trinajstletniki) pa sva navdušila že skoraj ves fantovski del razreda in je bila v našem moštvu večina igralcev iz mojega razreda takratne osnovne šole. Večina nas je ostala do danes, tako da nas je še vedno skoraj polovica sošolcev. Smo prijatelji in zagrizeni borci in tekmovanja so naš največji izziv, ko veš, da moraš dati vse od sebe.

Kako združuješ šport in šolanje? Uspešno si zaključil Gimnazijo Škofja Loka in zdaj nadaljuješ študij na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani. Kako poteka tvoj dan?
Želim si, da bi imel dan več ur, da bi se lahko dobro naspal. Zjutraj vstajam ob šestih, grem na vlak in sem ob 7.30 že na predavanjih. Običajno trajajo od sedem do osem ur. Ko pridem domov, sledi učenje, temu trening mlajših, nato spet učenje in trening z mojo ekipo ob desetih zvečer. Ko pridem domov, vidim samo še posteljo. Tako je vsak dan, le konec tedna je malo več časa za učenje in tekme. Nimam veliko počitka, razen med prazniki ali poleti od sredine avgusta do septembra. Pa še takrat na družinski dopust vzamem s seboj palico in že najdem kakšno ‚asfaltno fliko', da malo poigram. Tako mi je všeč, je pa kar naporno. Trikrat na mesec so še treningi z državno reprezentanco in turnirji ter mednarodna tekmovanja. Pa vsakoletni mladinski turnir julija v Pragi in članski turnir Czech open začetek avgusta, na katerem se zberejo dobre ekipe iz vse Evrope in si nabiramo dodatne izkušnje ter izpopolnjujemo znanje v ‚ta hudih' tekmah s Skandinavci, Čehi in Švicarji, ki so v vrhu evropskega floorballa.

Kakšni so tvoji poklicni in športni cilji?
Rad imam študij, ki ga obiskujem, in svojo poklicno pot vidim na tem področju. Žal floorball v Sloveniji ni šport, ki bi omogočal preživetje, zato svojo prihodnost vidim v svojem poklicu, ne vem pa še točno, v kateri dejavnosti. Nam, strojnikom, so na srečo odprta kar mnoga vrata. Sem bolj tehničen tip in zavedam se, da bom moral uspešno zaključiti šolanje. Na športnem področju je bil moj cilj naslov državnih prvakov in državna reprezentanca. Državni prvaki smo v klubu ponovno postali v letošnjem letu, v državni reprezentanci pa skupaj še z dvema Škofjeločanoma igram že tudi dve leti. Državna reprezentanca pomeni še dodatne udeležbe na klasifikacijskih tekmovanjih. Letos smo bili z reprezentanco na pripravah v Italiji, kjer smo se na kvalifikacijah pomerili z Italijani, Avstrijci in Madžari in na koncu osvojili drugo mesto. Konec januarja odpotujemo na Slovaško na klasifikacije za svetovno prvenstvo. Konkurenca bo huda, najboljši so Skandinavci in na tem tekmovanju se bomo pomerili prav s Švedi, ki bodo svojevrsten izziv in trd oreh.

Svoje znanje prenašaš tudi na najmlajše. Kaj jih želiš najprej naučiti in kako jih motiviraš, da ostanejo v tem športu?
Pripravljam in izvajam treninge za ekipi U13 in U16. Zanimivo, čeprav je treba biti zelo dosleden in že na začetku povedati, da trening ni hec, da ni popuščanja. Kljub najstniškim muham na treningu je treba vztrajati pri zastavljenem programu. Ne smeš biti prestrog, da jim ne vzameš veselja do treninga, in moraš biti dober motivator in prijatelj, da uspejo. Že takoj jim povem, da brez dela in truda v tem športu ni uspeha. Članska ekipa z osvojenim mestom državnega prvaka je velik motivator in zgled. Tudi v letošnji ligi smo zelo uspešni, saj smo do sedaj zmagali na vseh tekmah. Obdržati mesto državnega prvaka je vsako leto nov izziv. Začetek sezone je bolj z rezervo, tempo pa se stopnjuje proti zaključku in zadnje tekme so, kot bi rekli, na polno.

Gašper v akciji

Tvoj dan je razdeljen na študij in floorball. Ali ostane kaj časa še za kaj drugega?
Skoraj ne. Stvari, ki se jih lotim, rad naredim dobro, sem perfekcionist in v tem tempu ni časa še za kaj drugega kot za to, kar imam rad in rad počnem. Ne znam si predstavljati življenja brez palice za floorball. Ko imam veliko učenja, si vzamem premor in na domačem dvorišču še vedno streljam na gol, da si prezračim glavo. Včasih se mi pridružita še obe sestri in mlajši brat, ki tudi vsi trenirajo floorball. Ko si čas vzame še ati, je na našem dvorišču že prava tekma. Mami pa skrbi, da je vse oprano in pripravljeno, ko Trilerji stopimo na igrišče …

Teja Potočnik

Plusi leta 2017

Leto 2017 nam bo počasi pomahalo v slovo. Lepi spomini v iztekajočem se letu ostanejo in radi jih bomo podoživljali. Kaj je ostalo Ločanom v letu 2017 v najbolj prijetnem spominu?

Čedo Hrvačanin: »Imam zdrave vnučke in izšolane otroke. Sicer pa sem se pred časom srečno ločil. Srečno zato, ker sem ugotovil, da ne morem spreminjati drugih, pač pa lahko samo sebe. In to spoznanje človeka osvobaja. Sicer pa sem v Sloveniji tudi letos počutil varnega, kar postaja vedno bolj pomembna dobrina. V Škofji Loki mi je prijetno, tudi župan je v redu, saj se rad pogovarja in prisluhne ljudem.«

Tone Štamcar: »Navdušen sem, da se je v Škofji Loki še bolj okrepilo sodelovanje med organizacijami, eden od takšnih zgledov je projekt Izložba domišljije. Želim si, da bi tudi lokalni politiki bolj sodelovali, saj bi tako lahko še več dobrega naredili za občane. Tudi gospodarstvo v naši občini se je letos očitno izboljšalo, saj sem opazil, da mnoga podjetja v industrijski coni Trata zaposlujejo nove kadre.«

Miloš Križaj: »Kot navdušenemu športniku mi bo v zelo prijetnem spominu ostala zlata medalja naših košarkarjev. Pozitivna zgodba v Škofji Loki pa je odprtje lepega, atraktivnega otroškega igrišča pri stavbi upravne enote.«

Simon Bernik: »Glede na to, da sem navdušen rekreativni kolesar, mi bo leto 2017 ostalo v spominu tudi po nadpovprečno lepem vremenu. Kolesarska sezona je trajala kar od februarja do novembra. Zaradi boljše gospodarske situacije in manj brezposelnih opažam na obrazih ljudi več optimizma oziroma manj zamorjenosti.«

Štefka Stanič: »Letos je bilo moje zdravje bolj stabilno kot lansko leto. Ker imam slepega sina Boštjana, sem bila letošnjo jesen zelo vesela novice, da so neki osebi povrnili vid z vstavitvijo nove roženice. Očitno je znanost že tako napredovala, da obstaja upanje za vse slepe in slabovidne.«

Damjan Likar

Minusi leta 2017

V škofjeloškem mestnem središču smo mimoidoče vprašali, kaj jih je v letu 2017 najbolj zmotilo v naši družbi, kaj so pogrešali, nad čim so bili najbolj razočarani in kaj jim bo ostalo v neprijetnem spominu.

Matej Deželak: »Na splošno, kar me moti povsod, ne samo v Sloveniji, je to, da ljudje preveč mislijo samo nase. Nihče ne da nikomur priložnosti, obenem pa vsak pričakuje rezultate in razvoj družbe. Za razvoj tako družbe kot tudi gospodarstva so potrebne priložnosti.«

Lara Dagarin: »Moti me to, kar je sicer stalna težava, da se namreč v naši državi stvari premikajo zelo počasi. Pa naj bo to pomoč socialno šibkejšim ljudem ali pa samo postavitev strehe nad avtobusno postajo (npr. na postaji Pod Plevno). Preveč se govori in premalo naredi. Počasi bi bil že čas, da preidemo od besed k dejanjem.«

Petra Štrafela Premk: »Že pred leti me je življenje pripeljalo s Ptuja v zame idilično mesto – Škofjo Loko. To je občina s čudovito pitno vodo, ekološko napredno miselnostjo, s posluhom za družino in kulturo. Kot slabovidna oseba mesto bolj čutim in slišim, kot vidim, zato me zelo preseneča, koliko se ljudje pritožujejo. Preveč je primerjanja, hujskaštva in odtujenosti. Vsi imamo možnost biti srečni. Vsem v novem letu želim obilo smeha, notranje radosti in topline.«

Tina Pleško: »V letu 2017 me je na lokalni ravni (Škofja Loka) najbolj zmotilo morda to, da je bilo število dogodkov za mlade spet nizko. Menim, da bi se veliko več mladine iz Škofje Loke in obeh dolin zadrževalo v našem mestu, če bi bilo v naslednjem letu več koncertov in prireditev, namenjenih mlajšim generacijam, s tem mislim najstnike in tudi mlade nad dvajset let. Seveda vem, da se organizatorji za take dogodke trudijo in da ni lahko vedno ugoditi vsem željam.«

Damjan Likar

Uredništvo Loškega utripa vam v letu 2018 želi vse dobro! Z lokalnimi novicami se bomo za vas trudili še naprej!

POVEČANA TRGOVINA IN RAZŠIRJENI PROGRAMI ZA:
TRGOVINA PALETA
slikanje, izdelovanje voščilnic, oblikovanje nakita, šivanje, pletenje, polstenje ... in bogat darilni program.
Kapucinski trg 17, Škofja Loka www.paleta-skofjaloka.si

Pestra ponudba naravnih izdelkov za božično in novoletno obdarovanje.
Obiščite nas in izberite darilo za vaše najdražje.

Zeliščna trgovina in drogerija
Sivka
Nina Križaj s.p.
Frankovo naselje 67, Škofja Loka, tel.: 04 513 17 14
Odprto: od 8.00 do 19.00, v soboto od 8.00 do 12.00
Vsem strankam, občanom in poslovnim partnerjem se zahvaljujemo za zaupanje in jim želimo vesel Božič in srečno novo leto 2018!
Kolektiv trgovine Sivka
Novosti in akcije v drogeriji lahko redno spremljate tudi preko facebook profila trgovinasivka in www.trgovinasivka.si

Butik O.K. INTIMA
SPODNJE PERILO šport /nosečnost/ dojenje
PIŽAME

NOVO! MODNA OBLAČILA -20%
Mestni trg 11, Škofja Loka, tel: 0590 20 258

Kakšne so vaše novoletne želje?

Odbije polnoč, poti so odprte za upe in želje ter nove načrte. Nekaj občank in občanov smo zato v anketi povprašali, kaj si v prihajajočem letu najbolj želijo – tako na osebnem področju kot v lokalnem okolju, Sloveniji in v svetu.

Miran Berčič: »Zdravja. To je pri upokojencih še posebej dragocena dobrina. Veliko bolj pomembna kot denar. V naši občini si želim, da bi več naredili za mlade, da bi imeli na voljo stanovanja po dostopnih cenah. V politično nestabilnem svetu pa si želim mir.«

Marinka Koželj: »Vedno sem si rekla: 'Zdravje, veselje sta bisera dva, naj me v življenju spremljata oba!' Enako želim drugim.«

Anka Poglajen: »Želim si malo več treznosti pri odločitvah politikov, ki krojijo naš svet. Predvsem si želim bolj premišljenih odločitev ameriškega predsednika Trumpa, za katerega imam občutek, da ni ravno miroljuben človek. V Škofji Loki bi rada živela v zdravem in varnem okolju, toda imam nekaj pomislekov glede podjetja Ekologija d.o.o. Zase, za moje otroke in vnuke pa si želim predvsem zdravja.«

Sara Zavec: »Želim, da bi se prebivalci našega mesta v prihodnje še bolj zavedali, v kako čudovitem kraju živimo, in tudi sami prispevali k lepi podobi in prijateljskem vzdušju naše Škofje Loke.«

Polona Maček: »Da bi se zavedali, da se spremembe, ki jih pričakujemo od drugih, začenjajo pri nas. Da se v težkih trenutkih, ki jih prinaša življenje, ne bi predali in se počutili kot žrtve, ampak da bi se zavedali, da smo soustvarjalci lastnega življenja. Da bi skrbeli za svoje zdravje, kar zame pomeni, da telesu dam dovolj vode, da skušamo vsak dan telovaditi in da si vsak dan vzamemo vsaj nekaj minut za sproščanje. Da bi vsaj toliko časa, kot ga porabimo za ukvarjanje z drugimi, porabili za iskanje stika s seboj. Vsem želim, da bi se nam uresničila vsaj ena skrita želja.«

Damjan Likar

KEMIČNA ČISTILNICA
IN PRALNICA ARNOL
Z vami že več kot 40 let.

Tomaž Arnol s.p.

Cesta talcev 5, Škofja Loka
tel.: 04-512-85-85
GSM: 041-740-922
GSM: 031-398-311
E-mail: cistilnica.arnol@gmail.com
KemicnaCistilnicaInPralnicaArnol

- kemično čiščenje pranje perila
- likanje
- manjša šiviljska popravila
- izposoja prevlek za stole
- vzdrževanje preprog

SREČNO 2018!

Tomaž Arnol s.p., Cesta talcev 5, 4220 Škofja Loka

PRI MARKU
TURISTIČNA KMETIJA

Turistična kmetija "PRI MARKU"
družina Porenta, Crngrob 5, 4209 Žabnica
tel.: 04 51-31-626, GSM: 041 711-260
www.pri-marku-porenta.si; info@pri-marku-porenta.si

Tinček
TRGOVINA

Kmetija pr' Petelin

Kmetija Pr' Petelin in Trgovina Tinček na Kidričevi cesti 65, se vam zahvaljujeta za zaupanje in vas vabita k obisku tudi v letu, ki prihaja!

Miren božič in srečno novo leto 2018!

Delovni čas: pon - čet od 9.-17. ure, petek od 9.-19. ure
sobota od 8-13. ure, nedelje in prazniki zaprto

Kje boste preživeli najdaljšo noč v letu?

Odštevanje do novega leta se je začelo, zato smo nekatere občane povprašali kje bodo preživeli silvestrsko noč. Mnogi bodo polnočni novoletni trušč dočakali v domačem fotelju in na Placu.

Viktorija Juričan: »Doma, v Homanovi hiši. In s prijatelji na Placu. Sem že v letih, da se mi ne ljubi preveč okrog hoditi. Čeprav živim v starem mestnem jedru, me novoletni hrup ne moti. Res pa je, da je včasih bilo toliko petard in raket, da je bil cel Mestni trg zadimljen. Celo za božič so pokali.«

Janez Dolenc: »Ker je žena po operaciji še na berglah, bova letos silvestrovala kar doma, opolnoči pa gremo nazdravit na Plac, kjer je vedno super novoletno vzdušje. Pred leti pa smo zelo radi najdaljšo noč preživeli v hribovskih postojankah, na primer na Blegošu ali Lubniku.«

Janez Kalan: »Doma. Opolnoči pa gremo nazdravit k sosedom. Stanujem na Kopališki ulici, v Karlovcu, kjer živijo večinoma starejši, zato je za novo leto dokaj mirno. Zadnja leta pogrešam okrašeno smreko na Placu. Skoraj v vseh večjih mestih jo imajo, samo v Loki ne. Spomnim se še časov, ko ni bilo silvestrovanja zunaj na Placu, ampak v Sokolskem domu, kjer se je plesalo do jutranjih ur.«

Franja Gabrovšek Schmidt: »Imam moža iz Nemčije in zadnji dan bova potovala z vlakom v njegovo rodno mesto Pforzeim. Silvestrovanje in prve dni novega leta bova preživela z njegovimi domačimi. Za božič pa obiščeva moje najbližje. Pred tremi leti nama je novoletno vzdušje v Nemčiji sicer pokvarila novica iz Škofje Loke o požaru v naši hiši na Placu, tako da sva morala še isti dan odpotovati domov. K sreči naši prostori niso bili poškodovani, težavo je predstavljala voda, ki je ostala od gašenja.«

Jana, Peter Dagarin: »Doma, v družinskem krogu. Opolnoči bomo na ulici nazdravili s sosedi. Pri nas v Podlubniku je glede hrupa kar znosno, tako da se lani starejša, dveletna hčerka Eva ni prebudila. Mlajša Lea pa bo letos prvič doživela novoletni utrip. Žurerska leta so za nami. Včasih smo s prijatelji že več mesecev prej načrtovali silvestrovanje, danes je zaradi otrok to drugače.«

Damjan Likar

MIRAMAR
TRGOVINA

Z novim letom spet nastopi prva stran knjige, ki je dolga 365 strani.

Napišite čim boljšo!

(B. Paisley)

POZOR, POZOR! DECEMBRSKA AKCIJA:
20% popust
na vsa zimska vrhnja oblačila, od 11. 12. do 31. 12. 2017

Pridite pogledat nas v novi preobleki!

KOVINSKE KONSTRUKCIJE
MARČETA
4220 Škofja Loka, Reteče 46
tel.: 04/513-85-21, GSM: 041/335-841
E-mail: kljucavnicarstvo.mm@siol.net

Izdelujemo in montiramo:
- kovinske konstrukcije
- inox in kovinske ograje (pocinkane, barvane)
- notranje in zunanje stopnice (ravne in okrogle)
- nadstreške
- stolpe za telekomunikacijo
- dvoriščna vrata

www.kljucavnicarstvo-marceta.com

Zidarski mojster

ZIDARSTVO STANONIK d.o.o.
Zabrežnik 3, 4226 Žiri
www.zidarstvo-stanonik.si
tel.: 041/369-104

Srečno 2018!

Vesele božične praznike in vse dobro v letu 2018 vam želi ekipa Loškega muzeja.

Loški muzej

Sedežne garniture

ŽAKELJ

Privoščite si udobne praznike

~~130€~~ 99€

do -30% ODPRODAJA EKSPONATOV

ŽELIMO VAM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO 2018

Akcija velja do odprodaje zalog. Velja za gotovinsko ali TRR plačilo.

LJUBLJANA | LESCE | ŽIRI | www.zakelj.si | T: 04/51 70 550

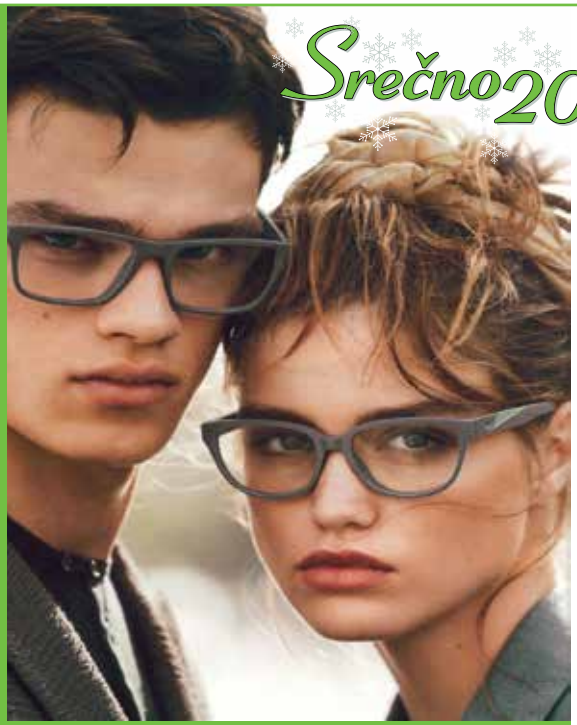
Rexroth
Bosch Group

Staro leto se poslavlja,
novo leto se pripravlja,
energije nove nam bo vlilo, čar življenja
znova nam odkrilo!

Vsem sodelavcem, upokojencem, poslovnim
partnerjem in ostalim želimo, da poiščete
iskrico v očeh, ki vas bo razveseljevala
v letu, ki prihaja!

SREČNO 2018!

BOSCH REXROTH d.o.o. | Kidričeva cesta 81 | 4220 Škofja Loka | Info: 04 50 22 600

Srečno 2018!

NOVA KOLEKCIJA KOREKCIJSKIH OKVIRJEV

VELIKA IZBIRA ZA VSE GENERACIJE IN OKUSE

OKULISTIČNI PREGLEDI OB TORKIH POPOLDAN

OČALA NA NAROČILNICO

Pri naročilu progresivnih stekel, dobite brezplačno še en par enožariščnih stekel za bližino.

OPTIKA KRMELJ

Simon Krmelj s.p.
Šolska ulica 2
4220 Škofja Loka
tel.: 04 512 67 51
gsm: 041 68 68 90
www.optika-krmelj.com

Razpisi delovnih mest

IŠČETE NOVE SODELAVCE?

Poiščite jih v lokalnem okolju z Loškim utripom.

Pokličite Žiga, **041 233 350**

Podjetje LTH Castings d.o.o. izdeluje inovativne, visoko kakovostne proizvode, katerih kupci so mednarodna podjetja avtomobilske industrije. Odlikuje nas več kot polstoletna tradicija na področju razvoja, litja, obdelave in sestavljanja tlačnih orodij in ulitkov iz aluminijevih zlitin ter izdelava orodij za njihovo proizvodnjo. Pri svojem poslovanju stremimo k poslovni odličnosti v svoji dejavnosti s celovitim servisiranjem kupcev, vlaganjem v znanje, inovativnim razvojem proizvodov in procesov ter nenehnim povečevanjem produktivnosti in kakovosti.

IŠČEMO NOVE SODELAVCE/KE

V OBRATU ORODJARNA TRATA VABIMO K SODELOVANJU

(za delo v proizvodnji in ambiciozne strokovnjake s področja strojništva):

- **KONSTRUKTERJE**
- **TEHNOLOGE IZDELAVE ORODIJ**
- **OPERATERJE ZA CNC REZKANJE**
- **ROČNE ORODJARJE**
- **PLANERJA PROIZVODNJE**

V OBRATU ŠKOFJA LOKA VABIMO K SODELOVANJU

(za delo v proizvodnji):

- **POSLUŽEVALCE STROJEV (operaterji na cnc stroju)**
- **LIVARJE**
- **TALILCE**

Nudimo vam dinamično, samostojno in fleksibilno delo polno novih izzivov, možnost dodatnega izobraževanja, osebnega in strokovnega razvoja ter gradnje nadaljnje kariere.

Vsi razpisi so objavljeni na naši spletni strani https://www.lthcastings.com/zaposlitev, kjer si lahko preberete opis delovnega mesta in kaj pričakujemo od kandidatov.

Za vse dodatne informacije lahko pokličete v Kadrovsko službo na številko: 04/511 21 25 (Tanja Šturm).

Ponudbe s kratkim življenjepisom sprejemamo **do 31.01.2018**, preko naše spletne strani https://www.lthcastings.com/zaposlitev (prijavite se lahko s klikom na željen razpis).

LTH Castings

CASTING THE FUTURE

TELEFONI • TV • RAČUNALNIKI • TISKALNIKI • FOTOAPARATI • AVTOAKUSTIKA • BIRO OPREMA • PRENOSNI RAČUNALNIKI

TABLICE • KARTUŠE • SERVIS • DOSTAVA • MONTAŽA • DODATNA RAČUNALNIŠKA OPREMA (MIŠKE, TIPKOVNICE, OZVOČENJA)

TECHNO
GSM CENTER & COMPUTERS

Techno
Berglez, d.o.o.

Kapucinski trg 8
4220 Škofja Loka
GSM: 041 432 444

TelekomSlovenije

Delovni čas:
od ponedeljka do petka 09.00 - 19.00
sobota 09.00 - 12.00

FLARE VISUALS
Snemanje in slikanje
• videoreklam
• videospotov
• montaža posnetkov
• video predstavitve podjetij na spletu
GSM: 031 763 888
E-mail: rok.berglez@gmail.com
www.flare-visuals.com

Apartma Isabella
Ptuj
V bližini toplic (4 km)

Apartma Berglez
Škofja Loka
Ponudba na booking.com
GSM: 031 777 700

Storitve
montaža in dobava
• videonadzornih sistemov
• internetne instalacije
• ojačevalci GSM signalov
GSM: 031 777 700
E-mail: techno.hifi@siol.net

Montaža pohištva
hitro, kvalitetno, vredni zaupanja
GSM: 041 764 219
E-mail: berglez.jernej@gmail.com
Techno Berglez

Telekom Slovenije
Fiksna telefonija | Internet | TV | GSM telefoni | Elektrika | Pooblaščeni prodajalec

Srečno 2018!

Pooblaščeni prodajalec
VSE NA ENEM MESTU ZA VAŠ TELEFON · PRODAJA - SERVIS - DODATNA OPREMA
Na zalogi več kot 70 različnih modelov in znamk

za starejše

CUBOT R9 124,90 €
CUBOT HAFURY MIX 105,00 €
DOGGEE X10 69,00 €
DOGGEE X9 MINI 99,90 €
XIAOMI 4X 16GB 5" 159,00 €
XIAOMI 4X 16GB 5,5" 199,00 €
DORO 6050 79,00 €
CROSSCALL SPIDER X5 99,00 €
NOKIA 105 29,00 €
BEA-FON SL670 79,00 €
NOKIA 3310 59,00 €
IPHONE 6S 16GB 499,00 €
IPHONE 6 Grey 16GB 379,00 €
IPHONE 6 Plus 16GB 564,00 €

Prenosnik
PC Dell Inspirion
4GB, 500GB, W10
299,00 €

Stolp
Pioneer X-EM 12
115,00 €

Tablica
Xplore XP1804
135,00 €

Vse vrste baterij, kartuše za printerje

Avtoradio Pioneer MUH S100
54,99 €

Namizni računalnik
Lenovo S200
Pentium 8GB,
120 SSD,
W10 Pro,
N 3700 / 1,6 GHz
389,00 €

Monitor AOC M2470
118,00 €

Telefon
Panasonic
KQ TG 1911
25,00 €

Zvočnik
Xplore
Danza
600 W
189,00 €

Multifunkcijski brizgalni tiskalnik
HP DeskJet 2130
Ločljivost: 4800x1200 dpi
Hitrost tiskanja: 7,5/5,5 str. (črno/barvno)
USB 2.0 povezava
52,90 €

www.techno-trgovina.com • technogsmcenter&computers

Nakupi na obroke! NLB • dostava • montaža • konkurenčne cene
Pridržujemo si pravico do spremembe cen!

INES d.o.o.

INES d.o.o.
Kidričeva cesta 58, 4220 Škofja Loka

2018
Vsem vam želimo vesele božične praznike in srečno novo leto.

- **HIDRAVLIČNE CEVI**
- **INDUSTRIJSKE CEVI**
- **PNEVMATIKA**
- **VARJENJE**
- **STRUŽENJE IN REZKANJE**
- **RAZREZ VSEH VRST MATERIALOV**
- **IZDELAVA IN POPRAVILA HIDRAVLIČNIH CILINDROV**
- **RAZNA POPRAVILA**
- **IZDELKI PO NAROČILU**

NOVO! Servis in izdelava cevi na terenu

Ponujamo tudi storitve vodnega, plamenskega, plazemskega CNC razreza ...

Vabimo vas, da obiščete našo spletno stran **www.ines-doo.com** ter preizkusite naše kakovostne storitve in hitro odzivnost.

Prireditve v decembru

torek, **12. 12.**	15.00–18.00	Predavanje in delavnica Saše Bergant o zaposlitvenih možnostih v lokalnem okolju	Zavod O, VGC Gorenjske
	16.00–17.30	Energetsko-svetovalna pisarna	Turizem Škofja Loka
	17.00	Študijski krožek: Ločanke	Loški muzej
	17.00	Delavnica za spretne prste: izdelava novoletnih voščilnic in okraskov	Krajevna knjižnica Gorenja vas
	17.30	Poslušaj pravljico in spoznaj inštrument (mladinski oddelek)	Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka
	18.00	Predstavitev nove knjige Iztoka Sitarja Kako je Jaka Racman postal fašist: eseji o družbeni kritiki in politični (ne)korektnosti v stripu	Modrijanova knjigarna, Cankarjev trg 17, Škofja Loka
	19.00	Božično-novoletni koncert učenk in učencev Glasbene šole Škofja Loka	Cerkev sv. Petra, Selca
sreda, **13. 12.**	9.00–12.00	Delavnica: Okrasni venčki	Zavod O, VGC Gorenjske
	10.00–12.00	Igrarije s knjigo za otroke od 1. do 6. leta starosti (Mladinski oddelek)	Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka
	16.00	Spremenimo potovalne navade za boljši jutri, razprava v sklopu izdelave Celostne prometne strategije Občine Žiri	Sejna soba, Občina Žiri
sreda, **13. 12.**	17.00	Delavnica za spretne prste Po praznikih diši	Krajevna knjižnica Žiri
	17.00	Ura pravljic (Tatjana Bertoncelj): Sosedi	Krajevna knjižnica Železniki
	17.00–19.00	Šahovske urice	Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka
	18.00	Delavnica za spretne prste: Pladenj iz mozaika	Krajevna knjižnica Žiri
	18.00–20.00	Ob punklu se dobimo	Kulturni dom Železniki
	19.00	Muzejski večer: Klekljanje slovenske čipke med tradicijo in sodobnostjo ali vse, kar še niste vedeli o čipki, pa bi morali	Galerija Franceta Miheliča, Kašča, Spodnji trg 1
	19.30	Kristalni abonma: Komorni zbor Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana	Sokolski dom Škofja Loka
četrtek, **14. 12.**	10.00	Zima zima bela, za otroke od 3. do 6. leta	Krajevna knjižnica Trata
	10.00–11.00	Gib za dušo in telo, delavnica	Šubičeva hiša v Poljanah
	16.00–17.30	Križ kraž – vadba za možgane	Krajevna knjižnica Gorenja vas
	17.00	Delavnica izdelovanja medenih obeskov za praznično jelko	Rokodelski center DUO, Škofja Loka
	17.00	Delavnica za spretne prste: Po praznikih diši	Krajevna knjižnica Trata

četrtek, **14. 12.**	17.00	Razgibajmo možgančke (mladinski oddelek)	Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka
	17.00	Pod mavričnim dežnikom: dramska predstava Mojca Pokrajculja	Vrtec Škofja Loka, večnamenski prostor enote Najdihojca
	17.00–19.00	Šahovske urice	Krajevna knjižnica Železniki
	18.00	Božični dvoboj: Pihalni orkester Glasbene šole Škofja Loka VS Jazz je kul bend	Večnamenski prostor OŠ Ivana Groharja
	19.30	Ditka & Feri Lainšček: Ne bodi kot drugi, za izven	Loški oder
	19.30	Koncert božičnih pesmi	Sokolski dom Škofja Loka
petek, **15. 12.**	14.00–17.00	Starološka tržnica	Starološki trg, pred Marijino kapelico
	17.00	Delavnica za spretne prste: Po praznikih diši	Krajevna knjižnica Poljane
	19.00	Koncert madžarskega organista Dóbisza Árona	Župnijska cerkev svetega Jakoba
	19.00	Čuječnost in vzgoja, predstavitev knjige	Krajevna knjižnica Žiri
	20.00	Skečoholiki	Dvorana na Češnjici
	20.00	Filmsko gledališče: Ivan	Kino Sora
sobota, **16. 12.**	8.00–12.00	Tržnica kmetijskih pridelkov in izdelkov	Pred Zadružnim domom Žiri
	10.00	Otroški glasbeni abonma: Zvočna kuhna	Sokolski dom Škofja Loka
	10.00	Božična ustvarjalnica	Krajevna knjižnica Sovodenj
sobota, **16. 12.**	12.00	Srečanje ob 76. oletnici poljanske vstaje	Vinharje
	17.00–19.00	Nočno sankanje	Smučišče Soriška planina
	19.00	Božično-novoletni koncert Gimnazije Škofja Loka	Cerkev Sv. Jurija v Stari Loki
	21.00	10 let: In memoriam prof. Peter Hafner	Pri Rdeči ostrigi, Škofja Loka
nedelja, **17. 12.**	16.00	10. božično-novoletni koncert Jerbas domačih	Telovadnica OŠ Poljane
	18.00	47. podelitev Severjevih nagrad	Loški oder
18. 12. – 28.12. (razen 25. 12.) 15.00 in 17.00		Pravljična dežela Gorajte	Adrenalinski park Gorajte, Virmaše pri Škofji Loki
ponedeljek, **18. 12.**	14.00–15.00	Programiranje s programom Scratch za osnovnošolce	Krajevna knjižnica Trata
	16.00	Božična filatelistična razstava	Preddverje Jurjeve dvorane v župnišču Stara Loka
	17.00	Delavnica za spretne prste: Po praznikih diši	Krajevna knjižnica Gorenja vas
	18.00–20.00	Druženje ob ročnih delih	Muzej Železniki
	19.00	Športnik leta	Športna dvorana Železniki
torek, **19. 12.**	13.00–15.00	Računalniške urice	Krajevna knjižnica Gorenja vas
	16.00–17.30	Energetsko-svetovalna pisarna	Turizem Škofja Loka (Kidričeva cesta 1a)
	17.00	Literarni večer: zaključni dogodek Ustvarjalnih črkarij in Pravljičarije	MDC Blok

torek, **19. 12.**	17.30	Babica pripoveduje (mladinski oddelek)	Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka
	19.00	Bralni krožek: Knjigosnedke	Krajevna knjižnica Trata
	19.30	Feri Lainšček s člani orkestra Amadeo	Kristalna dvorana Sokolskega doma, Škofja Loka
sreda, **20. 12.**	17.00	Ura pravljic (Tatjana Šmid): Ko pride zima	Krajevna knjižnica Železniki
	17.00	Ure pravljic: božično-novoletna delavnica	Krajevna knjižnica Žiri
	17.00	Beremo z nasmehom s kužkom Knutom – mladinski oddelek (obvezne predhodne prijave)	Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka
	17.00–19.00	Šahovske urice	Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka
	18.00	Božično-novoletni koncert učenk in učencev Glasbene šole Škofja Loka	Sokolski dom Škofja Loka
	18.00–20.00	Ob punklu se dobimo	Kulturni dom Železniki
	19.00	Odprtje nove stalne muzejske zbirke Šport na Loškem	Loški muzej
	19.00	Božičkov tek po Škofji Loki	Zbor na stadionu OŠ Škofja Loka - Mesto
	20.00	Pogovor o knjigi Kazuro Ishiguo: Ne zapusti me nikdar	Krajevna knjižnica Železniki
četrtek, **21. 12.**	10.00–11.00	Gib za dušo in telo, delavnica	Šubičeva hiša v Poljanah
	17.00	Beremo z nasmehom s psom Vilijem	Krajevna knjižnica Železniki
	17.00–19.00	Šahovske urice	Krajevna knjižnica Železniki
četrtek, **21. 12.**	17.30	Delavnica Po praznikih diši – izdelovanje glinenih svečnikov	Mladinski oddelek Knjižnice Ivana Tavčarja
	18.00	Noč kratkih filmov: program za otroke (vstop prost)	Kino Sora Škofja Loka
	19.00	Potopisno predavanje Camino	Krajevna knjižnica Žiri
22. 12. (do 30. 12.)		Jaslice na Mestnem trgu	Marijino znamenje, Škofja Loka
petek, **22. 12.**	14.00–17.00	Starološka tržnica	Starološki trg, pred Marijino kapelico
	17.00	Pika išče Božička, gostuje zavod Enostavno prijatelji, za abonma Zamorček in izven	Loški oder
	17.00–22.00	Božični LUFt z Ano Mraz in Grajsko gostijo: 17.30: cirkuška predstava Medvedja usluga / 18.00: obisk Božička / 19.30: plesno-senčna predstava Ime mi je Vida	Trg pod gradom
23. 12. (do 1. 1. 2018)		Praznična animacija za otroke	Smučišče Soriška planina
sobota, **23. 12.**	9.00–13.00	Božična tržnica pod gradom	Trg pod gradom
	10.00	Ustvarjalna delavnica: Naredi si sam – praznična snežena krogla	PUM, Mestni trg 38
	17.00–19.00	Nočno sankanje	Smučišče Soriška planina
	20.00	Zimska pravljica, koncert Slovenskega okteta in Ansambla Saša Avsenika	Športna dvorana Trata Škofja Loka
24. 12. (do 7. 1.)		Jaslice pred Marijino kapelico na Fari	Starološki trg

ponedeljek, **25. 12.**	19.30	Božično-novoletni koncert Mestnega pihalnega orkestra Škofja Loka	ŠD Trata, Škofja Loka
	19.30	Božična simfonija, božično-novoletni koncert	Dvorana DPD Svoboda Žiri
torek, **26. 12.**	10.00	Štefanov sejem	Selca
	10.30	Blagoslov konj	Brunarica Konjeniškega kluba Žiri (na Podstotn`k)
	17.00	Božično-novoletni koncert: Prijatelji, ostanimo prijatelji	Športna dvorana Železniki
	16.00–17.30	Energetsko-svetovalna pisarna	Turizem Škofja Loka
27. 12. – 29.12. 9.30–12.30		Dobimo se ob pol desetih – novoletne počitnice	Telovadnica in učilnica OŠ Škofja Loka – Mesto
sreda, **27. 12.**	10.15–12.15	Otroška delavnica: Marmoriranje	Šubičeva hiša, Poljane nad Škofjo Loko
	17.00–19.00	Šahovske urice	Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka
	19.30	Komični šov Brade	Sokolski dom Škofja Loka
četrtek, **28. 12.**	10.00–11.00	Gib za dušo in telo, delavnica	Šubičeva hiša v Poljanah
	15.00	Maša za žrtve povojnih pobojev v Matjaževi jami pri Pevnem, ob godu nedolžnih otrok	Cerkev sv. Uršule v Pevnem
	16.00	Projekcija animiranega filma Drobižki (sinhronizirano, vstop prost)	Kino Sora Škofja Loka
	17.00–19.00	Šahovske urice	Krajevna knjižnica Železniki
četrtek, **28. 12.**	17.30–19.00	Delavnice in dedek Mraz	Sokolski dom
	18.00	Zaključno žrebanje – domišljijske nagradne igre	Rozamunda Mestni trg 5
	19.30	Projekcija filma Razdvojeno srce (vstop prost)	Kino Sora Škofja Loka
petek, **29. 12.**	18.30	Druženje pri jaslicah ob čaju in kuhanem vinu. Glasbeni gostje: družinski trio Volk Folk iz Ilirske Bistrice	Starološki trg, pred Marijino kapelico
	20.00	Prednovoletna večerna srečanja: potopisno predavanje	Preddverje kinodvorane Žiri
	21.00–4.00	Help – The Beatles tribute band, predskupina	Trg pod gradom (v ogrevanem šotoru)
sobota, **30. 12.**	17.00–19.00	Nočno sankanje	Smučišče Soriška planina
	20.00	Nočni pohod do mejnika 38	Sovodenj–Mrzli vrh
	21.00	Prednovoletna večerna srečanja: rock žur s skupino Narisani	Žiri
	21.00–4.00	Disco party band – žur do jutranjih ur	Trg pod gradom (v ogrevanem šotoru)
nedelja, **31. 12.**	16.00	Silvestrovanje na prostem v centru Žirov	Žiri
	17.00	Silvestrovanje na Soriški planini	Smučišče Soriška planina, Gostišče Brunarica
	21.00–4.00	Silvestrovanje s skupino Joške v'n	Trg pod gradom & Mestni trg (v ogrevanem šotoru)
	21.45	Silvestrsko romanje z baklami in lučkami k Mariji v Crngrob z zahvalno mašo ob 23. uri	Zbirno mesto pred Marijino kapelico na Starološkem trgu

Gostilna-Pizzeria Inglič
Maruša in Simon Molnar
Cesta Talcev 4a, 4220 Škofja Loka
tel.: 04/512-66-30 • GSM: 041/686-768

- *odlične pizze*
- *testenine*
- *hladne in tople predjedi*
- *morske specialitete*
- *nedeljska kosila*
- *juhe*
- *jedi po naročilu*
- *jedi za najmlajše*
- *sestavljene solate*
- *domače sladice*
- *do 10 vrst toplih malic*

Prostor za prednovoletna srečanja in zaključene družbe

Vesele božične praznike
in srečno novo leto 2018!

domplan
Domplan d.d., Kranj

INŽENIRING NEPREMIČNINE URBANIZEM ENERGETIKA

Družba Domplan je sodoben upravljalec nepremičnin, ki nudi uporabnikom storitev, torej etažnim lastnikom, celovito upravljanje, z namenom ohranjanja in dviga vrednosti nepremičnin s tem pa zagotavljanje nemotenega bivanja strank. Upravljanje nepremičnin je gospodarska panoga, ki zahteva številna različna znanja in veščine, obenem pa je zelo natančno urejena in določena s predpisi. Zato je Združenje upravnikov nepremičnin pri GZS pripravilo poseben certifikat, ki se podeli tistim upravnikom nepremičnin, ki izpolnjujejo določene pogoje za delo.
Družba Domplan je v letu 2017 to dokazala tudi s pridobitvijo certifikata **Zaupanja vreden upravnik!**
Etažnim lastnikom nepremičnin svetujemo, naj pri izboru upravnika ne tvegajo-za upravljanje naj izberejo zanesljivega in strokovnega upravnika, kar družba Domplan je!

ZAUPANJA

Vsem našim strankam želimo vesele božično-novoletne praznike ter uspešno Novo leto 2018!

Domplan d.d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj,
T 04/20 68 700, **F** 04/ 20 68 701
PE Nepremicnine Škofja Loka, Mestni trg 20, 4220 Škofja Loka
T 04/51 16 831, **F** 04/51 10 835
I www.domplan.si, www.domplan-upravljanje.si,
E nepremicnine@domplan.si

Ob koncu leta bi se vam radi zahvalili za dobro sodelovanje in podporo v letu 2017.

Želimo vam lepe praznike ter srečno, zdravo in uspešno novo leto 2018.

Namesto za nakup novoletnih daril, smo sredstva namenili za donacijo Šolskemu centru Škofja Loka.

Mehanizmi

Letna naročnina na revijo Unikat

Praznična številka je izšla 15. novembra.
Dobite jo pri prodajalcu časopisov!

znaša s 30 % popustom samo 24, 65 €.

-30%
redna cena 35,22 €,
prihranek 10,57 €

+

Darilo

Ugodnost velja **do 31. decembra** 2017
Koda za popust: Utrip1217

Pokliči na brezplačno številko **080 12 80**
ali piši na **unikat@freising.si**

PLISÉ

Notranja dekorativna senčila z močno estetsko noto ter velikim energijskim prihrankom.

senčila bled

Senčila Bled d.o.o.
Pot na Lisice 11
4260 Bled

T: +386 (0)4 575 23 00
info@sencila-bled.si
www.sencila-bled.si

decop
Z vami na vidni strani!

NAPISI I OBLIKOVANJE
REKLAME I FOTOGRAFIJA

SREČNO 2018!

DECOP, d.o.o., Železniki | Log 1 | 4228 Železniki
www.decop.si
041 735 886 | 04 510 16 20

Vse za obnovo vašega doma na enem mestu.

obrtnik Škofja Loka
www.obrtnik.si

podjetje za gradbeno obrtne storitve, trgovino in inženiring
Blaževa ulica 3, 4220 Škofja Loka
Tel.: 04 518 45 00 Gsm: 031 681 275
e-pošta: info@obrtnik.si

Delovni čas trgovine: od ponedeljka do petka od 6h do 16h, sobota od 8h do 12h

Storitve
• prenova stanovanjskih in poslovnih prostorov
• hitra in kvalitetna prenova kopalnic
• finalizacija novih objektov urejanje okolice in
• tlakovanje dvorišč energetske prenove
• objektov

Trgovina
• vinil plošče, keramika, topli podi, parketi
• kopalniška oprema
• gradbeni material in orodje
• lepila, laki in olja za parket

Svetovanje
• projektiranje
• ideje
• načrti

že 50 let

VELIKA IZBIRA VINIL PLOŠČ, KERAMIKE, PARKETOV, PVC TALNIH OBLOG.

Srečno 2018!

POPUSTI NA VSE TALNE OBLOGE, SANITARNO OPREMO DO 30%, OPUŠČENI PROGRAMI DO 50%

GORENJSKA PREDILNICA d.d., ŠKOFJA LOKA TEKSTILNA PRODAJALNA

LOKATEKS
www.lokateks.si

JERSEY

VOLNA

VSEM BRALCEM, ŠE POSEBEJ NAŠIM ZVESTIM STRANKAM, ŽELIMO LEPO PRAZNOVANJE BOŽIČNIH PRAZNIKOV TER SREČNO, ZDRAVO IN USPEHOV POLNO PRIHAJAJOČE LETO 2018.

Gorenjska predilnica d.d., Kidričeva 75, 4220 Škofja Loka, tel.: 04/51-11-267, e-mail: trgovina@lokateks.si
sl-si.facebook.com/GorenjskaPredilnica Delovni čas: vsak dan od 9.00 do 19.00 ure, sobota od 8.30 do 12.00 ure

Z letom, ki prihaja ravnajte kot s čokolado: odvijte ugriznite in uživajte.
Naj bo sladko in srečno 2018!

Mi pa vam obljubimo, ogromno pokurjenih kalorij in dobrega počutja.
Lepe praznike.

Mega Center Škofja Loka

Nov termin TRX, torek ob 19.30. Prijave na loka@megacenter.si ali 041 710 310

TRX®

MAKE YOUR BODY YOUR MACHINE

loka@megacenter.si Kidričeva cesta 75, Škofja Loka www.megacenter.si gsm: 041 710 310

ČISTO majčkene CENE

Kot vsako leto, vas tudi to zimo lahko razveselimo z UGODNIMI POPUSTI za vozila iz zaloge in za nova naročila (do 31. 12. 2017)

POOBLAŠČENI SERVIS ZA VOZILA VOLKSWAGEN IN AUDI

- servisne storitve
- prodaja in montaža pnevmatik
- optika
- servis klimatskih naprav
- originalni nadomestni deli
- dodatna oprema

Vsem strankam se zahvaljujemo za zaupanje v iztekajočem letu. Leto 2018 pa naj vam prinese zdravja in mnogo srečnih kilometrov.

04/511 14 80
04/511 14 82

AVTOSERVIS PAULUS d.o.o.
Partizanska 23, 4220 Škofja Loka
www.paulus.si

85 let

Vreček AGRO

Vreček agro d.o.o., M. Vadnova 22, 4000 Kranj
T 04 23 41 740, 040 831 441, www.vrecek-agro.si

OPREMA ZA HIŠNE LJUBLJENČKE

- Ovratnice proti lajanju (na zvok, s pršilom, statične)
- Daljinski upravljalci za šolanje psov
- Nevidne - vkopane ograje za pse
- Vrata za mačke in pse
- Pitniki in avtomatski (digitalizirani) dozirniki hrane

PEČI ZA CENTRALNO OGREVANJE HITOP

40 letna tradicija

- na trda goriva in olje
- na lesne sekance
- na pelete

ŠKROPILNICE / NAMAKALNI SISTEMI

- škropilnice
- pršilniki
- črpalke z elektro in bencinskim motorjem
- samokolnice
- traktorske črpalke za namakanje

PRAVO IN ZRAČNO OROŽJE, LOKI, SAMOSTRELI

ČRPALKE ZA PRETOK GNOJEVKE

LTH Castings

Bliža se najlepši čas v letu.
Čas, ko se spominjamo preteklosti in s pričakovanjem zremo v prihodnost.
Čas, ko se želja po sreči, zdravju in uspehu seli iz srca v srce.

Hvala vsem zaposlenim, poslovnim partnerjem in ostalim, ki kakorkoli pomagate "liti" naš uspeh.
Tudi v prihodnje si želimo storiti prava dejanja,
predvsem pa ohraniti dobro sodelovanje
ter medsebojno razumevanje.

Vesele božične praznike ter srečno,
uspešno in zdravo v letu 2018
vam želi družba LTH Castings d.o.o.!

